श्रीगणेशायनमः श्रीगुरुभ्योनमः श्रीभगवद्गीताजगन्नाथगो
सांवियांचिटिकाआरंभप्रारंभ श्रीगुरुऋषिचेपदरंजी लीनङ्का
वेंमासेमन ऐसेंइच्छी १ तयासीउपावगीताशास्त्रयाचिटिका
वोवीयांबांधुं २ ह्मणोनि प्रवर्तेआवडिनेयेथें हेंहीगुरुनाथें
प्रेरिलेंसें ३ धृतराष्ट्रउवाच धर्मक्षेत्रेकुरुक्षेत्रेसमवेतायुयुत्सव
वः मामकाःपांडवाश्चैवकिमकुर्वतसंजय १ टी० धर्मक्षेत्रेकु
से कुरुक्षेत्रतेथेंमीनलेयुद्धातें आरंभाया १ मासेपुत्रआणि
कुमरपंडुचे परस्परेयांचे युद्धकावें २ तेथिलवृत्तांत सांग
गांसंजया धृतराष्ट्राया चिंताऐसी ३ संजयउवाच
गी० दृष्ट्वातुपांडवानीकंव्यूढंदुर्योधनस्तदा आचार्यमुपसं

गम्यराजावचनमब्रवीत् २ दी० सांगेतोसंजय सेनापांडवांचि
पसरलीकाळाचीं वदनेजवीं १ पाहुनियांचमृदुर्गोधनत्ता
ला तोंतडिघांविला गुरूपासीं २ द्रोणाचार्यांतें वंदनकरू
लि भयातुरमनिबोलतस ३ गी० पहेयतोपांडुपुत्राणांमाचा
यमहतींचमूं व्यूढांद्रुपद्पुत्रेणतवशिष्येणधीमता ३ दी० पा १
हेगुरूराया पांडवाचीसेना पहातांपुरना दृष्टिनातें । द्रु
दपुत्राणो रचियलिकेसी व्यूहरचनसें साधुनलो ॥ तुमा
शिष्य जोहाबुद्धिमंतपाहीं यांचीहनयाहे अबलेकों ३ गी०
अत्रशूरामहेष्वासाभीमार्जुनसमायुधि युयुधानोविराट
श्चमहारथः ४ दी० येथेंजमीमाल महाधनुर्त्यांच लाघव

राम

वाणाचें महाथोर १ भीमार्जुनातुल्य युद्धिबलकट युयुधान
विराट नामेंवीर २ महारथीयेथें द्रुपदुतोहिमोहविलोकुनि
पाहे गुरूराया ३ गी० धृष्टकेतुश्चकितानःकाशिराजश्चवी
र्यवान् पुरूजिकुंतिभोजश्चशैब्यश्चनरपुंगवः ४ दी० धृष्के
तुनामे चेकितानतोही आलासेयेटांई युद्धासाटीं १ वीर्यसी
मदूत काशीराजआला पुरूजितजाला साह्ययासी २ न
रामश्रेष्ठथोर शैब्यनामाचाप्रतापजयांचा तिहिंलोकिं ३ गी०
युधामन्युश्चविक्रांतउत्तमोजाश्चवीर्यवान् सौभद्रोद्रौपदे
याश्चसर्वएवमहारथ्याः ६ दी० युधामन्युराया विक्रांततोजा
हे उत्तमोजापाहे सज्जुभा १ सुभद्रेचाजाणिद्रौपदीचेपु

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017

गी० टी०

१ ३

त्र जगांतपवित्र कीर्तिज्यांची २ महारथींतसे सर्वहीमिळा
ले वरंवरदेखिलेंकुरुराया ३ गी० अस्माकंतुविशिष्टायेत्ता
न्निबोधद्विजोत्तम नायकाममसैन्यस्यसंज्ञार्थंतान्ब्रवीमितु
१ टी० अतांसांगतोंमी आपुलेसनेचे थोरथोरत्याचेपरा
क्रम १ सेनेचेनायक संज्ञाकळावया तेमीकुरुराया ३ २
वर्णिलें २ सर्वांसीवर्णिता होईलविस्तार संक्षेपप्रकार
तोचिसांगु ३ गी० नवान्भीष्मश्चकर्णश्चकृपश्चसमितिंज ४
यः अश्वत्थामाविकर्णश्चसौमदत्तिस्तथैवच ५ टी० जोधितोंकु ३
रुरायां तूंचिमासीधूर भीष्मकर्णवीर तुल्यबळें १ कृपाचार्योजा
ति हासमितिंजय अश्वत्थामाओह विकर्णकी २ सोमदत्तिनामे

वळाचापैंमरु येकयेकविरु लक्षभारी ३ गी० अन्येचबहवःशूरामद
र्थेत्यक्तजीविताः नानाशस्त्रप्रहरणाःसर्वेयुद्धविशारदा ९ टी० आणि
कवहून नामेंविख्यातसांडिलेंजिविल मासेसाटीं १ नानाशस्त्रज्यो
ची जालुद्देंआहेनिःश्रविणतेहोती रणांगणि २ सर्वहिहयुद्धीं जा
हतिकुशल जयापुढेंकाळ हातजोडि ३ गी० अपर्याप्तंतदस्माकं
बलंभीष्माभिरक्षितं पर्याप्तंत्विदमेतेषांबलंभीमाभिरक्षितं १० टी०
जामुचियाबळांन्युनतानाहिं असेलजरिंकांहिं अपुर्णता १ तरितें
भीष्माचें बळंपुर्णआहे पांडवांचिपोह पूर्णसेना २ तरिंतभीमा
चेंयोगें शोभापावेपांडवाचेआहें बळजेंका ३ गी० अयनेषुच
सर्वेषुयथाभागमवास्थिताः भीष्ममेवाभिरक्षंतुभवंतःसर्वएवहि

गी० दी०
१

११ दी० आतांतुम्हिसर्व आइकाविनंति राहावेंनिगुति यथाभागं
१ तुम्हिसर्वजनी युद्धाच्यियावेळें आपुल्यियावळें ऐसेंकरा २
भीष्महाचितुम्हि रक्षावानिश्चयें आणिकनसावें मनकोतें ३
गी० तस्यसंजनयन्हर्षंकुरवृद्धःपितामहः सिंहनादंविनोद्यच्चैः
३ शंखान्दध्मौप्रतापवान् १२ दी० धृतराष्ट्राया निवेदिसंजय ३
कुरुवृद्धपाह कायकरी १ दुर्योधना मनिहर्षवाढवाया भी
ष्मकिजेराया सिंहनाद २ प्रतापाचामेरु वाजविलांखातें भरू
निनादातें नभकोंदे ३ गी० ततःशंखाश्चभेर्यश्चपणवानकगो
मुखाः सहसैवाभ्यहन्यंतसशब्दस्तुमलोभवत् १३ दी० त्या

राम

नंतरेतोशंख भेरिरणमाजी येकायेकीतोजी लाइजाला
१ पणवानकाचेंनादगोमुखाचें येकाद्यांचियाचें शब्दजालें
२ दाटलातोब्रह्मांडाकाशमंडळिं पृथ्वीडुलमळीं तेनेनादें ३
गी० ततःश्वेतैर्हयैर्युक्तैमहतिस्यंदनेस्थितौ माधवःपांडवश्चैव
दिव्यौशंखौप्रदध्मतुः १४ दी० ह्यानंतरेमग पांडवसेनेत जश्च
च्याहिंश्वेत जयाख्या १ मोठालोस्यंदनत्यावरीअर्जुन सहीत
नारायण वैसलोस २ त्यादोघांहिदिव्य वाजविलेशंख नादेस
त्यलोक थरारिला ३ गी० पांचजन्यंहृषीकेशोदेवदत्तंधनंज
यः पौंड्रंदध्मौमहाशंखंभीमकर्मावृकोदरः १५ दी० पांचजन्य

गी० गी०
१

शंख देवदत्त १ पौंड्र भीमाचा २ वाजविलेंतया शंख
नकुलाचें सुघोष मणिपुष्पक १६ टी० कुंतिपुत्रराजा युधिष्ठिर लोकिं अनंतविजयलोकिं शं
खनामें १ तेणेतो फुंकिला नकुलेंत्यानंतर सघोषदेखरें असु
रिला २ तेसाचिसहदेव मणिपुष्पकांतें फुंकिलेंशंखातें तेंचि
काळीं ३ गी० काश्यश्चपरमेष्वास:शिखंडीचमहारथः धृष्ट
द्युम्नोविराटश्चसात्यकिश्चापराजितः ७ टी० महेष्वासाकाशी

राम

नायकशिखंडी महारथीनोंडी धरिशंखा १ धृष्टद्युम्नआणि वेरा
टनायेकें जालेंतेंफुकित शंखनाद २ सात्यकिहिवाहे शंखभया
नक आपराजितदेख तेचिरीती ३ गी० द्रुपदोद्रौपदेयाश्चस
र्वशः पृथिविपते सौभद्रश्चमहाबाहुःशंखान्दध्मुःपृथक्पृथक्
१८ टी० द्रुपदसुतेयें आणिद्रौपदिचे कुमरतयांचे शंखसाले
सर्वपृथिवीचे पतीसेनमाजी युद्धाचियेकाजिं जेजेआले २
सुभद्रेचातनय महाबाहोतोही पृथकपृथुकांही शंखकेले ३
गी० सघोषोधार्तराष्ट्राणांहृदयानिव्यदारयन् नभश्चपृथि
वींचैवतुमलोव्यणुनादयन् १९ टी० तुराचियानादें शंखाचि
यावाद्येंपृथीविनभकोदें ऐसेंजालें १ तेणेनादें धार्तराष्ट्रह

गी० टी०
१

दयासी त्रासतोमानसीं फारजाला २ पृथीवीनभामाजि सांठ
ऊनिटेला तेणेविदारिला हृदयकोडा ३ गी० अथव्यवस्थितान्द्
ष्ट्वाधार्तराष्ट्रान्कपिध्वजः प्रवृत्तेशस्त्रसंपातेधनुरुद्यम्यपांडवः
२० टी० धार्तराष्ट्रातेसी व्यवस्थिनिजालि नेत्रीअवलोकिलि क
पिध्वजें १ शस्त्राचासंघात् प्रवर्तलाभारी मगसज्जकरि कार्मु
कातें २ धनुष्यघेउनी करिंध्वनंजय बोलियेलेकाय तेहिएका
३ गी० हृषीकेशंतदावाक्यमिदमाहमहीपते अर्जुनउवाच से
नयोरुभयोर्मध्येरथंस्थापयमेच्युत २१ टी० हृषीकेशाकडे
पाहूनियांबोलि अर्जुनतेवेळें अवेशीं १ संजयसांगतो राजा
चक्षुप्रति जेजेजालिव्याप्ति रणांगणिं २ अच्युतश्रीरंगा

राम

दोहीसेनमाजी देवीरथाभाजी पार्थत्मणे ३ गी० यावदेतान्नि
रीक्षेहंयोद्धुकामानव्यवस्थितान् कैर्मयासहयोद्धव्यमस्मिन्र
णसमुद्यमे २२ टी० जोवरीमींपाहें नेत्रींयावीरातें युद्धिकाम
ज्यातें वसेभारीं १ तोंवरीहारथ स्थिरकरिंदेवा माझेंमनिहे
वा वाटलेसा २ कोणकरीयुद्ध मजसवेंयेथें रणोद्यमीज्या
तें आर्तमसे ३ गी० योत्स्यमानानवेक्षेहंयएतेत्रसमागताः धा
र्तराष्ट्रस्यदुर्बुद्धेर्युद्धेप्रियचिकिर्षवः २३ टी० युद्धकरावया जे
जेयेथेंमालें महाशूरमले जेकांनावें १ पाहावयात्यातें मज
हेतुला धार्तराष्ट्रकेला जन्हीत्रेमा २ युद्धेप्रियत्याहिं दुर्योध
नकीजे आसतीलजेजे रणांगणिं ३ गी० संजयउवाच ए

वमुक्तोहृषिकेशोगुडाकेशेनभारत सेनयोरुभयोर्मध्येस्थापयित्वारथोत्तमं २४ टी० संजयरायातें सांगैतैसेरीति बोलिलीजेउक्तिपार्थदेवा १ दोंहीसेनेमाजी स्थापिलेरथातें हृषिकेशेतेथैलेकातांचीं २ म्हणेगुडाकेशापाहेसेनीकातें वहुवसेनुतें आर्तजेजें ३ गी० भीष्मद्रोणप्रमुखतःसर्वेषांचमहिक्षितां उवाच पार्थपश्यैतान्समवेतान्कुरूनिति २५ टी० भीष्मद्रोणमुख्य करूनिसवातें पाहेभूभुज्नातें कौतेंयतो १ देवम्हणोंबरें विलोकिंविरातें आंरैलेसंगरातें जैजेंयेथें २ कुरूपतिराजेहो हींसेनेटांई पाहेपानवाइ सज्जजाले ३ गी० तत्रापश्यत्स्थितान्पार्थः पितॄनथपितामहान् आचार्यान्मातुलान्भ्रातॄन्पुत्रान्पौत्रान्सखिंस्तथा

२६ टी० पार्थजवंपाहे दोंहिघालुनियां पितृपितामहां विलोकिलें १ आचार्यातेंपाहेंमातुलाभ्रातृतें पुत्रपौत्रतेथें देखियले २ सखेदोंहिंपक्षीं तयापार्थलक्षीं कालालागिभक्षीं ऐसेंवीर ३ गी० श्वशुरान्सुहृदश्चैवसेनयोरुभयोरपि तान्समीक्ष्यसकौंतेय सर्वान्बंधुनव्यवस्थितान् २७ टी० सासुरेदेखिले उपकारमाचें आदकिंतारवोचें चित्ततेथें १ सुहृदचित्ताचे दोंहिसेनेटांई ल्याच्या संख्यानाहीं तुलनाकिं २ सर्वांबंधूलागीं देखुनियांसिद्ध मगरू पिछल कायकरी ३ गी० कृपयापरयाविष्टोविषीदन्निदमब्रवीत अर्जुनउवाच दृष्ट्वेमंस्वजनंकृष्णयुयुत्सुंसमुपस्थितं २८

टीं ह्मणेकरूनियां ह्रषीकेशंतर भेदलेंजिव्हार अर्जुनाचें १ खेद
पाऊनियां देवाकडेंपाहें कालवलेंमोहेंचित्तऐसें १ युद्धकरावया
उपस्थितजाले सुहृदेसिकले उभयपक्षीं २ गी० सिदंतिममगा
त्राणिमुखंचपरिशुष्यति वेपथुश्चशरीरमेरोमहर्षश्चजायते २९
७
१ टी० गात्रेंमाझेंदेवा बहुविंगताती कोरडेंपडतें मुखमाझें १
सर्वांगासीकंपघामजालाभारी रोमांचथरथरारी तनूमाझी
२ आणिकही भावविषमउदतिनेणेकायगति हिमेदेवा ३ गी०
गांडिवंस्रंसतेहस्तात्वक्चैवपरिदह्यते नचशक्नोम्यवस्थातुंभ्रम
तीवचमेमनः ३० टी० गांडिवहातिंचे गळोनियांगेलें सर्वांग
व्यापिलें तापानळें १ धैर्यमातेंकाहीं नपुरेबसावया ऐसेंद

वरायाविपरित २ मनश्चमींभूत जाहलेंआनंता नेणेवतवतों
कांहिंऐसें ३ गी० निमित्तानिचपश्यामिविपरीतानिकेशव
नचश्रेयोनुपश्यामिहत्वास्वजनमाहवे ३१ टी० विपरितमानें
दिसतिनिमित्यें केशवाऐशातें पाहोनियां १ रणींगणिघात
स्वजनाकरावा तेणेकायदेवा हितअसे २ श्रेयस्करहेंतों के
संनिहोइल स्वजनवधिल तयानरा ३ गी० नकांक्षेविजयं
कृष्णनचराज्यंसुखानिच किन्नोराज्येनगोविंदकिंभोगैर्जी
वितेनवा ३२ टी० जैं विजयाचिनाहिं आकांक्षामजला आलों
संग्रामाला जहिंदेवा १ राज्यसुखमातें काहींचनावडे दे

खुनेसांकड कुळघाता २ भोगास्किंकाय जीवितनावेंड बद्दल
सांकडे मजवांटें ३ गी० येषामर्थेकांक्षितंनोराज्यभोगाःसुखा
निचतईमवस्थितायुद्धेप्राणांस्यक्त्वाधनाचिनिच ३३ टी० ज
यासाठिंआम्हिइच्छिवेंवभव राजभोगसर्व सुखादिक १ तेचिहे
आवघें रणांगणिआलें सुहृदचिजाले शत्रुपाहीं २ प्राणा
धनालागी सांडूनियाआलें रणांगणिजालेंसन्मूखकीं ३
गी० आचार्याःपितरःपुत्रास्तथैवचपितामहाःमातुलाःश्वशु
राःपौत्राःस्यालाःसंबंधिनस्तथा ३४ टी० आचार्यपीतर पु
त्रसहोदर पितामहाथोरसन्मुखहे १ मातुलसासुरें पौत्रना
तुवेरे युद्धासीसादर जेकांयेथें २ सालेसंबंधीह मारिती

राम

लमीतें तरिंमीयय्यातें नमारीजा ३ गी० एतान्नहंतुमिच्छामि
घ्नतोपिमधुसूदन अपित्रैलोक्यराज्यस्यहेतोःकिन्नुमहीकृते
३५ टी० सर्वहीहजात यासीमारावया मनोवृत्तिदेवा नुटकां
ही १ त्रैलोक्याचेंजरिं राज्याहानाचढ तंरिहेयेवढें नकरिघात
२ पृथ्वीचेतकाय क्षुलकवासना त्रणोनिनारायणा नकोपेसें
३ गी० निहत्यधार्तराष्ट्रान्नःकाप्रीतिस्याज्जनार्दन पापमेवा
श्रयेदस्मान्हत्वैतानाततायिनः ३६ टी० धार्तराष्ट्रालागी वधा
वेंत्यावरी काय प्रीतिवरी लोकिंकांत १ हेतोआततायीसंग्रा
मासींउभे परीपापशब्दें मजलागी २ यांसिमारिल्यां
पापचिहोईल जनार्दनाबोल नकोपेसें ३ गी० तस्मान्नार्हाव

गी टी०
१

यंहंतुंधार्तराष्ट्रान्स्वबांधवान् स्वजनंहिकथंहत्वासुखिनः स्याम
माधव ३७ टी० म्हणोनिआम्हासिं योग्यनोहे कांसें जेधार्तराष्ट्र
स घातकीजे १ आपुलेंबांधव मारूनियाकाई जनामध्येंपा
हीं जिणेवरें २ स्वजनमारूनि कैसेंहोवेंसुखी माधवावि
कीं अनिर्वाच्य ३ गी० यद्यप्येतेनपश्यंतिलोभोपहतचेतसः कु
लक्षयकृतंदोषंमित्रद्रोहेंचपातकं ३९ जरीहेंअमुनिनपाहती
तैसें लोभाचेहेंपिसें घरूनियां १ कुलक्षयोद्भव दोषजनिवा
मित्रद्रोहघर पापाचेंते २ तेंकैसेनजालि कुलक्षयकर्या म्हणोनि
सर्वथाचुकवावें ३ गी० कथंनज्ञेयमस्माभिः पापादस्मान्निव
र्तितुं कुलक्षयकृतं दोषंप्रपश्यद्भिर्जनार्दन ३९ टी० तैस्यापापा

DR BHAU DAJI

राम

हनि कैसेंचुकवावें हेमजनार्दवें सर्वेश्वरा १ निवर्त्तावेंम्हा पापापा
सुनियां हेतांमजदेवा नुमजची २ कुळक्षयकृत दोषंतानूपाहे
धर्मशास्त्रेंआहे जनार्दना ३ गी० कुळक्षयप्रणश्यंतिकुलधर्माः
सनातनः धर्मनष्टेकुलंकृत्स्नमधर्मोभिभवत्युत ४० टी० कुळक्ष
यहोतां सनातनधर्म जोज्याकुळिपरम नावापावे १ धर्मजेनाश
ला कुळक्षयेंतया कुलास्त्रीयास्वा अधर्मगिळिं २ अधर्मा
नेकुळ हरूनआम्हिभूत होतांमगधात मोठाअसे ३ गी०
आधर्माभिभवात्कृष्ण प्रदुष्यंतिकुलस्त्रीयः स्त्रीषुदुष्टासुवार्ष्णे
यजायतेवर्णसंकरः ४१ टी० अधर्मेधर्मासीपराभवकेला ते
व्हांत्यास्त्रियाला अभिचार १ दुराचित्तहोती कुळांगनानारी

गी० टी०

मगविभिच्यारी प्रवर्त्तती २ दुष्टस्त्रियांतेंकां संकरवर्णाचा होय
देवासांचा न्यायकेसा २ गी० संकरोनरकायैवकुलघ्नानांकु
लस्यच पतंतिपितरोह्येषांलुप्तपिंडोदकक्रियाः ४२ टी० कुलघ्ना
च्याकुला नरकींनिवास हेतोंसंकरास वर्णाचिया १ कुलांन
रकींनिवास पतनपीतरांस उभयपक्षिनास दिसतसंसर्व १०
र्थी २ पिंडोदकक्रिया लोपासींपावती स्रलोनिपडति पितर
खालिं ३ गी० दोषैरेतैःकुलघ्नानांवर्णसंकरकारकैः उत्सा
द्यंतेजातिधर्माःकुलधर्माश्चशाश्वताः ४३ टी० संकरकार
क ऐशामहादोषीं किजेनरकवासी महापापें १ संकरजालि
यां जातिचाजोधर्म उछेदपरम पावेजाण २ कुलधर्मजेकां

राम

शाश्वतआसति नासोनियांजाति तेचिह्नणि ३ गी० उत्स
न्नकुलधर्माणांमनुष्यानांजनार्दन नरकेनियंतवासोभवतिस
नुश्रुश्रमः ४४ टी० कुलिचेजेधर्म तेतोनाशजाले मगत्यायोजि
ले स्खलनरा १ स्खलनरकांतें निरंतरवास होयकासाविस
सुटकानाहीं २ ऐसीधर्मनीत आइकतोंदेवा मगकेशंकेश
वा प्रवर्त्तावें ३ गी० अहोबतमहत्यापंकर्तुव्यवसितावयं य
द्राज्यसुखलोभेनहंतुंस्वजनमुद्यताः ४५ टी० पाहापाहा म
हापातककरायां कैसाव्यवसाया रुढजालों १ राजसुखलो
भे सज्जनमारावे हाकारवेदन्द्वें नारायणा २ स्वजनमारा
वयाउद्यक्तमीजालों तर्हीजाणापावलों पतनघोर ३ गी०

गी॰टी॰
२१

यादमाम प्रतीकारमशास्त्रंशस्त्रपाणयः धार्तराष्ट्रारणेहन्युस्तन्मे
क्षेमतरंभवेत् ४६ टी॰ करीनामीयासी प्रतिकारकांहिं हातिं
शस्त्रनाहीं ऐसाजाला १ मगतेखड्गाधारी धार्तराष्ट्रमातें
मारिनियातें रणांगणिं २ नेचिमलाक्षेम होईलकेशवा निश्च
यहांजवा लुढकेला ३ गी॰ संजयउवाच एवमुक्त्वार्जुनः सं
खेरथोपस्थउपाविशात् विसृज्यसशरंचापंशोकसंविग्नमा
नसः ४७ टी॰ संजयरायातें म्हणेपार्थतेथं रणांगणिरथें
वरीराहे १ शस्त्र्यापजेणें टाकिलें हातिचें शोकामाजिल्या
चें मनबुडे २ मयमाध्याई ऐसेंअर्जुनबोलिला आध्याय
संपला ऋषिपदी ३ हरीः ॐ तत्सदितिश्रीमद्भगवद्गीता

राम

सूपनिषत्सुब्रह्मविद्यायांयोगशास्त्रेश्रीकृष्णार्जुनसंवादे अर्जुनविषा
दोन्नामप्रथमोध्यायः १ श्रीरामकृष्णार्पणमस्तु श्रीसांबसदा
संजयउवाच तंतथाकृपयाविष्टमश्रुपूर्णाकुलेक्षणं विषीदंतमिंदंवा
क्यमुवाचमधुसूदनः १ टी॰ तोकृपेणे वेष्टिलाअश्रूपूर्णनेत्र विषा
दपावलाऐसाअर्जुनजो त्याप्रतिभगवानूबोलतो ऐसेंसंजय
धृतराष्ट्रापासींसांगतो १ गी॰ श्रीभगवानुवाच कुतस्त्वाकश्म
लमिदंविषमेसमुपस्थितं अनार्यजुष्टमस्वर्ग्यमकीर्तिकरमर्जुन
२ टी॰ अरेअर्जुनायासंग्राममध्यें हेंबुद्धिचेंकालुष्यऐसेंकश्म
लकोदुनप्राप्तजालें हेंअनार्यजुष्टनेहें स्वर्गदायकनहेंअ
कीर्तिकर्तेहोय २ गी॰ क्लैब्यंमास्मगमःपार्थनैतत्त्वय्युपपद्यते

गी० टी०

२

क्षुद्रंहृदयदौर्बल्यंत्यक्त्वोत्तिष्ठपरंतप ३ टी० पार्थनुंनपुंसकत्वा तेंपाऊं
नको हेतुसंतांईउचितनाहीं हेक्षुद्रहोय हृदयाचकरंटपणटाकून स्व
धर्मनिष्ठहोयऊठ ३ गी० अर्जुनउवाच कथंभीष्ममहंसंख्येद्रोणंच
मधुसूदन इषुभिः प्रतियोत्स्यामिपुजार्हावरिसूदनसें ४ टी० अर्जु

१२ नम्हणतोहेकृष्णा यारणांगणीं भीष्मातेंद्रोणातेंबाणेकरूण १२
मीकसायुद्धकरूं हेदोघेपुनार्हपरममान्यहोत ४ गी० गुरूनहत्वा
हिमहानुभावान्श्रेयोभोक्तुंभैक्ष्यमपीहलोके हत्वार्थकामांस्तुगु
रूनिहैवभुंजीयभोगान्रुधिरप्रदिग्धान् ५ टी० महानुभावगुरु
जेत्यांतेंनमारूनभिक्षामागूनवांचवावें हेंश्रेष्ठहोय आणिअर्थ
कामदेणार गुरूजोत्यांतेंमारूनत्यांचेंरुधिरेंभीजलें ऐसेंभाग

राम

इहलोकींभोगावें हेंकैसेंउत्तमहोय ५ गी० नचैतद्विद्मः कतरन्नो
गरीयोयद्वाजयेमयदिवानोजयेयुः यानेवहत्वानजिजीविषाम
स्तेवस्थिताः प्रमुखेधार्तराष्ट्राः ६ टी० आतांयादोहीमध्येंश्रेष्ठ
कोणतेंहेहीमलाकळेना कींयातेंमीजिंतीनकिंवाहेमलाजिंतिती
ल ६ गी० कार्पण्यदोषोपहतस्वभावः पृच्छामित्वांधर्मसंमूढचे
तः यच्छ्रेयस्यान्निश्चितंब्रूहितन्मेशिष्यस्तेहंशाधिमांत्वांप्रपन्नं
७ टी० कृपणतादोषजोतेणेंमाझास्वभावनाशपावला आ
णिधर्मविषिंचित्तमूढजालें म्हणोनतुतेंपुसतों जेश्रेष्ठअसेल
तेनिश्चितसांगमीतुझाशिष्यआहें मलाशासनकर तुलामीशर
णआलों ७ गी० नहिप्पश्यामिममापनुद्याद्यच्छोकमुच्छोषण

मिंद्रियाणां भवाप्यभूमावसपत्नमृद्धंराज्यंसुराणामपिचाधिपत्यं
८ टी० देवामाऱ्याशोकासनिवारणाकरी ऐसेंकाहींहीमला
दिसतनाहीं पृथ्वीचेनिःकंटकराज्यजरीप्राप्तजालें आणिदेवा
चेहीप्राप्तजालें तरीइंद्रियांचाशोकजाणारनाहीं ८ गी० सं
जयउवाच एवमुक्त्वाहृषीकेशंगुडाकेशःपरंतप नयोत्स्यइतिगो १३
विंदमुक्त्वातूष्णींबभूवह: ९ टी० संजयम्हणेनोयाप्रकारें हृषि
केशाप्रतिगुडाकेशेंविनविलें मगमींयुद्धकरिनाऐसेंगोविंदा प्र
तिम्हणुनउगाचबैसला ९ गी० तमुवाचहृषीकेशः प्रहसन्निव
भारत सेनयोरुभयोर्मध्येविषीदंतमिदंवचः १० टी० त्याअर्जुना
प्रतिहृषिकेशहासूनबोले उभयसेनेमध्येंकशीअर्जुनजोत्या

सेहेंवाक्यबोलिला १० गी० श्रीभगवानुवाच अशोच्यानन्वशोचस्त्वं
प्रज्ञावादांश्चभाषसे गतासूनगतासूंश्चनानुशोचंतिपंडिता: ११
टी० अर्जुनातूंतरअशोच्याचाशोककरीतोस आणिप्रज्ञावादही
बोलतोसअरेपंडितजेआसतेहेत तेगतप्राणाचाहींशोकनाही
करित आणिप्राणवंताचाहींशोकनाहीकरीत तेपंडितम्हणावे
११ गी० नत्वेवाहंजातुनासंनत्वंनेमेजनाधिप: नचैवनभवि
ष्याम: सर्वेवयमतःपरं १२ टी० मीकधींहींअसतानाहीं ऐसेंना
हीं तूहींकधीनाहींसऐसेनाही हेराजेहीसदैवआहेतच सर्व
हीआपणयानंतरहोउंहेहींनाही १२ गी० देहिनोऽस्मिन्यथादेहे
कौमारंयौवनंजरा तथादेहांतरप्राप्तिर्धीरस्तत्रनमुह्यति १३ टी०

देहीजेत्यासजैसेंकौमारयौवनजाणिजरा यात्रमाणेचदेहांतर
हीप्राप्तजाहे धीरतेयेथेंमोहपावतनाहीत १३ गी० मात्रास्पर्शास्तु
कौंतेयशीतोष्णसुखदुःखदा आगमापायिनोनित्यास्तांस्तितिक्ष
स्वभारत १४ टी० विषयभोगजेहे तेतरशीतउष्णसुखदुःकेंखदेना
१४ र आगमापाइंअनित्य यातेंतुंसोसीरअर्जुना १४ गी० यंहिनव्यथ
यंतेतपुरुषंपुरुषर्षभ समदुःखसुखंधीरः सोमृतत्वायकल्पते १५ टी०
हेविषयभोगल्यापुरुषासप्पिडाकरीतनाहीत आणिसुखदुःखाचे
ठांईसमानजो तोमोक्षपावतो १५ गी० नासतोविद्यतेभावोनाभा
वोविद्यतेसतः उभयोरपिदृष्टोंत स्त्वनयोस्तत्त्वदर्शिभिः १६ टी० नाशि
न वंजेत्याचाभावनाहीं आविनाशाचाजभावनाहीं भावजाभावयाहे

हिचाअंतततत्वदर्शिजेतेहींदेखिला १६ गी० आविनाशितुंतद्विद्धि ये
नसर्वमिदंततं विनाशमव्ययस्यास्यनकश्चित्कर्तुमर्हति १७ टी० जो
विनाशीतेंततत्तुजाणकीं ज्याणेहेंसर्वहीव्यापिलें ऐशाअविनाशा
चानाश कोणहाच्यानेहोतनाहीं १७ गी० अंतवंतइमेदेहानित्यस्यो
क्ताः शरिरीणः अनाशिनोप्रमेयस्यतस्माद्युद्यस्वभारत १८ टी० नि
त्यजात्माजोत्यासहेदेहअंतवंत अविनाशीअप्रमेय हाशरी
रिणेसंकलियां मगयुद्धाचेंभयकाय १८ गी० यएनंवेत्तिहंता
रंयश्चैनंमन्यतेहतं उभौतौनविजानीतोनायंहंतिनहन्यते १९
टी० कोन्हीयाआत्म्यातेहंतारणेसेजाणतो कोणहींयाआत्म्यातें
हतणेसेंजाणतो तेदोघहींजाणतनाहित हाआत्मामारितना

हिं नामरतहीनाहीं १९ गी० नयेंजायतेम्रियतेवाकदाचिन्नायं
भूत्वाभवितानाभूयः अजोनित्यःशाश्वतोयंपुराणोनहन्यतेह
न्यमानेशरीरे २० टी० हाआत्माजन्मतनाहीं मरतनाहीं हाभू
लनाहीं होणारनाहीं अजआहे नित्यआहे शरिराचाघातक
लियांयाचाघातहोतनाहीं २० गी० वेदाविनाशिनंनित्यंयएनम
१६ जमव्ययं कथंसपुरुषःपार्थकंघातयतिहंतिकं २१ टी० याआत्म्यातं
आविनाशिजाण नित्यजाण अजअव्ययजाण ऐसयातंमार
वीलकोण मारीलकैसा २१ गी० वासांसिजीर्णानियथाविहा
यनवानिगृह्णातिनरोपराणि तथाशरीराणिविहायजीर्णा
न्यन्यानिसंयातिनवानिदेही २२ टी० वस्त्रेंजीर्णझालिंनेजैसी

DR BHAU DAJI MEMORIAL

टाकूननवींवस्त्रेंपुरुषघेतोतैसीजीर्णशरिरटाकूननूतनशरीरिं
हादेहीघेतों २२ गी० नैनंछिंदंतिशस्त्राणिनैनंदहतिपावकः नचै
नंक्लेदयंत्यापोनशोषयतिमारुतः २३ टी० याआत्म्यातंशस्त्रेजेतं
छेदितनाहींत पावकजालुंशकतनाहींत उदकाच्यानेबुडवतना
ही वायुच्यानेशोषवतनाही २३ गी० अछेद्योयमदाह्योयमक्ले
द्योशोष्यएवच नित्यसर्वगतःस्थाणुरचलोयंसनातनः २४ टी०
हाअछेद्यआहे आदाह्यआहे अक्लेद्यआहे अशोष्यआहे नित्य
आहे सर्वगतआहे स्थाणुआहे अचलआहे सनातनआहे
२४ गी० अव्यक्तोयमचिंत्योयमविकार्योयमुच्यते तस्मादेवंविदि
त्वैननानुशोचितुमर्हसि २५ टी० अव्यक्तहाआत्माअचिंत्यआहे

अविकारीआहे म्हणोनएशातेजाकुनशोकासयोग्यनाहीसरेअर्जु
ना २२ गी० अथचैनंनित्यजातंनित्यंवामन्यसेमृतं तथापित्वंमहा
बाहोनैनंशोचितुमर्हसि २६ टी० ऐसेंआसताया सनित्यहोतो
आणिनित्यमरतो ऐसेंमानितोसताम्हींतुशोककरावयासयोग्य
नाहीस २६ गी० जातस्यहिध्रुवोमृत्युर्ध्रुवंजन्ममृतस्यच न
स्माद्परिहार्येर्थेनत्वंशोचितुमर्हसि २७ टी० जोउपन्नजालातो
निश्चयेंमेरल जोमेलायालानिश्चयेंजन्महणोनिअपरिहार्य
अर्थितुशोकासयोग्यनाहीस २७ गी० अव्यक्तादीनिभूतानिव्यक्त म
ध्यानिभारत अव्यक्तनिधनान्येवतत्रकापरिदेवना २८ टी० अव्यक्त
जेतेंआहेयांसर्वभूतासआदि मगमध्येचहेंभूतेंव्यक्तीसआलि

निदानीहेंअव्यक्तिलीनहोतेंआहा ऐसेंआसतांयांचाशोककाय २८
गी० आश्चर्यवत्पश्यतिकश्चिदेनमाश्चर्यवद्वदतितथैवचान्यः आ
श्चर्यवच्चैनमन्यःशृणोतिश्रुत्वाप्येनंवेदनचैवकश्चित् २९ टी० को
ह्नीयातेंआश्चर्याचेंपरीपाहतो कोउंहीयातेंआश्चर्यवत्बोल्तो
कोउंहीआश्चर्यवत्ऐकतो परंतुयातेंतत्वताकोउंहीजाणतनांही
२९ गी० देहिनित्यमवध्योयंदेहेसर्वस्यभारत तस्मात्सर्वाणिभू
तानिनत्वंशोचितुमर्हसि ३० टी० सर्वाहिदेहाचेंताईदेहीजोतो
अवध्यआहे म्हणोनसर्वांभूतांचाशोककरावयासयोग्यनाही
स ३० गी० स्वधर्ममपिचावेक्ष्यनविकंपितुमर्हसि धर्म्याद्धियु
द्धाच्छ्रेयोन्यत्क्षत्रियस्यनविद्यते ३१ टी० स्वधर्मजरतुंआपला

पाहसील तरीतुशोककरावयासयोग्यनोहेस धर्मरूपजेयुद्धयाहु
नश्रेरुजन्यक्षेत्रियाप्रतीनाही ३१ गी० यदृच्छयाचोपपन्नंस्वर्गद्वा
रमपावृतं सुखिनःक्षेत्रियाःपार्थलभंतेयुद्धमीदृशं ३२ टी० अक
स्मात्प्राप्तशालेंस्वर्गद्वारनिवारणं ऐशायुद्धतेंक्षेत्रीसुखेचपाव
ताहेत युद्धारंभकरिताहेत ३२ गी० अथचेत्वमिमंधर्म्यसंग्रामंन १७ १७
करिष्यसि ततःस्वधर्मकीर्तिंचहित्वापापमवाप्स्यसि ३३ टी० ऐसा
धर्म्यसंग्रामतुनकरसील तरस्वधर्मआणिकीर्तियातेंटाकूनपापपा
वसील ३३ गी० अकीर्तिंचापिभूतानिकथयिष्यंतितेव्ययां संभा
वितस्यचाकीर्तिर्मरणादतिरिच्यते ३४ टी० तुझीअपकीर्तिजेतेंभूतें
वर्णितील मगसंभावितासिआपकीर्तितेतरमरणाहूनआधीक

जाण ३४ गी० भयाद्रणादुपरतंमंस्यंतेत्वांमहारथः येषांचत्वंबहु
मतोभूत्वायास्यसिलाघवं ३५ टी० महारथीहीतुतेह्मणतीलकीं
हाभयेंकरूणरणातूनपळाला ज्यांसज्यांसतुंबहूमान्यहोतास त्यां
सलघुत्वतुसेंदिसेल ३५ गी० अवाच्यवादांश्चबहून्वदिष्यंतितवा
हिताः निंदंतस्तवसामर्थ्यंततोदुःखतरंनुकिं ३६ टी० तुझेशत्रुजे
तेअवाच्यवाहबोलतील तुझेसामर्थ्यनिंदितीलयाहूनमगआणि
कदुःखकोणतें ३६ गी० हतोवाप्राप्यसिस्वर्गंजित्वावाभोक्ष्यसेमहीं
तस्मादुत्तिष्ठकौंतेययुद्धायकृतनिश्चयः ३७ टी० मेलासीतरस्वर्ग
पावसील जिंतिलेंतरपृथ्वीभोगिसील ह्मणोनऊठकौंतेययुद्धया
सनिश्चयकर ३७ गी० सुखदुःखेसमेकृत्वालाभालाभौजया

जयो नतोयुद्धायय्युज्यस्वैनंपापमवाप्स्यसि ३८ टी० सुखदुखेस
मानकर लाभालाभजयाजय समानकरूनयुद्धकर पापनुतेघडना
रनाही ३८ गी० एषातेभिहितासांख्येबुद्धिर्योगेत्विमांशृणु बुध्यायु
क्तोययापार्थकर्मबंधंप्रहास्यसि ३९ टी० हेबुद्धितुतेंसांख्यशास्त्री
चिनीवेदनकेलीयां आतांयोगाचेठाईहेआइक बुद्धिकरूनजोयु १८ १८
क्तोकर्मबंधातेंतोडितो स्णोनहेंज्ञानश्रेष्ठ ३९ गी० नेहाभिक्रम
णाशोस्तिप्रत्यवायोनविद्यते स्वल्पमप्यस्यधर्मस्यत्रायतेमहतोभयात्व
४० टी० याबुद्धियोगाचेठाई आभिक्रमाचानाशनाहि प्रत्यवायहिं
नाहीं याधर्माचेंस्वल्पजहि तऱ्हीमहाभयापासूनरक्षितें ४० गी०
व्यवसायात्मिकाबुद्धिरेकेहकुरूनंदन बहूशाखाह्यनंताश्चबुद्धियो

राम

व्यवसायिनां ४१ टी० व्यवसात्मिकबुद्धितत्तरयेकरूपच अव्यवसा
यकांचीबुद्धिलाअंनंतफौटें येकरूपनाहीं ४१ गी० यामिमांपुष्पि
तांवाचंप्रवदंत्यविपश्चितः वेदवादरताःपार्थनान्यदस्तीतिवादिनः
४२ टी० हेपुष्पितवाणिइचेठाईअविपश्चीतजेतेभरवसामानिताहेत
२ तेवेदवादाचेठाईत्त यांसआणिखीकाहीनमिलेवादमात्र ४२ गी०
कामात्मानः स्वर्गपराजन्मकर्मफलप्रदां क्रियाविशेषबहुलांभोगैश्व
प्रति र्यगतिं ४३ टी० कामात्मेते तेस्वर्गपर जन्मकर्मफलदेनार क्रिया
विशेषकार भोगैश्वर्यसाटी ४३ गी० भोगैश्वर्यप्रसक्तानांतया
पहृतचेतसां व्यवसायात्मिकाबुद्धिसमाधौनविधीयते ४४ टी०
भोगैश्वर्याचेठाईं असक्तचित्तभोगछेनेहरलेंचित्तएशाचिबु

ङिसमाधीचेटाईस्थिरहोतनाहीं ४४ गी० त्रैगुण्यविषयावेदानिः
स्त्रैगुण्योभवार्जुन निर्द्वंद्वोनित्यसत्वस्थोनिर्योगक्षेमआत्मवान्
४५ टी० त्रिगुणात्मकचमोहविषयज्यांचा ऐसेंहेतुतटाकूनज
र्जुनातुंनिस्त्रैगुण्यहोय निर्द्वंद्वहोय नित्यसत्वस्थहोय निर्योग
क्षेमहोय आत्मवंतहोय ४५ गी० यावानर्थउदपानेसर्वतः सं १९
प्लुतोदके तावानसर्वेषुवेदेषुब्राह्मणस्यविजानतः ४६ टी० ज्ञा
ह्मणासीलमगवैदिकसाधनेटाकलीयांआपूर्णताहोइलयाजं
वांकेसउत्तर जोजोअर्थउदकाचावापीकूपकुल्यांवोहळनदी
टांईसंपादीतोसर्वहियेकामहीहदीसंपादीतो तेसंसर्वावेदांचे
कर्मब्रह्मत्वे ताजोत्यासघडतें ४६ गी० कर्मण्येवाधिकारस्तेमाफ

लेषुकदाचन माकर्मफलहेतुर्भूर्मातेसंगोस्त्वकर्मणि ४७ टी०
तुलाअर्जुनाकर्माचेटाईंअधिकारआहे फलिअधिकारनाही क
र्मफळहेंतुनकोहोउंदेउंआकर्मीतुलासंगनघडो ४७ गी० योगस्थः
कुरुकर्माणिसंगंत्यक्त्वाधनंजयसिद्ध्यसिद्ध्योः समोभूत्वासमत्वंयो
गउच्यते ४८ टी० योगयुक्तहोऊनकर्मेकर संगटाकूनसिद्धि
चेंअसिद्धिचेटाईंसमानहोऊनत्यासमत्वयोगह्मणतोहेत ४८
गी० दूरेणह्यवरंकर्मबुद्धियोगाधनंजय बुद्धौशरणमन्विच्छ
पणाःफलहेतवः ४९ टी० कर्मजेंहेतेंतरबुद्धियोगाहूनफारदूरआ
हे ह्मणोनतुंबुद्धिलाशरणजाय फलहेतुहातरफारकृपण होय
तोटाकुनदे ४९ गी० बुद्धियुक्तोजहातीहउभेसुकृतदुष्कृते तस्मा

द्योगायसुज्यस्ययोगःकर्मसुकौशलं २० टी० जोबुद्धियोगंज्ञ
धिश्लिलातोसुकृतदुःकृतेदोन्हीठाकीतो तस्मात्तुयोगाकारणो
सज्जहोय योगह्मणजे कर्मकरणीकुशळता ऐसेंजाणा २०
गी० कर्मजंबुद्धियुक्ताहिफलंत्यक्त्वामनीषिणः जन्मबंधविनिर्मुक्ताः
पदंगछंत्यनामयं २१ टी० कर्मापासूनसालेफळजेतेंमनीषिठा २०
कितोहत जन्मबंधापासूननिर्मुक्तहोऊनअनामयपदासपा
वताहेता २१ गी० यदातेमोहकलिलंबुद्धिर्व्यतितरिष्यति तदागं
तासिनिर्वेदंश्रोतव्यस्यश्रुतस्यच २२ टी० जेव्हांतुसबुद्धीचेंपा
तकसर्वजाईल तेव्हांतुलाश्रोतव्याचाकंटाळायेईल जाणिश्रुतमा
त्राचेंदेंईत्यागहोईल २२ गी० श्रुतिविप्रतिपन्नातेयदास्था

स्यतिनिश्चला समाधावचलाबुद्धिस्तदायोगमवाप्स्यसि २३
टी० श्रुतितुसीविक्षेपात्मकसालीहेजेव्हां निश्चळराहिल तेंव्हां
समाधिचेठांईतुसीबुद्धिस्थिरहोईल तोयोगतेव्हांनुज लाधेल
२३ गी० स्थितप्रज्ञस्यकामावासमाधिस्थस्यकेशव स्थित
धीःकिंप्रभाषेतकिंमासीतव्रजेतकिं २४ टी० अर्जुनम्हणेतो
स्थितप्रज्ञाचेलक्षणमातेंसांगावें जेणेकरूणमीहीतसाच
होईनतोश्लोकं प्रश्नकरितो स्थितप्रज्ञम्हणजेआत्मानुभव
तोसाक्षात्कारज्यासस्याला त्याचेकायलक्षण आणिसमाधी
मध्येंहीतोराहतआस्तांकायस्थितितोकसाआसतो कसाव
र्तनतोतेकेशवा मातेंनिवेदनकरी त्याचेंउत्तरपुढीलेंश्लोकीं २४

गी० श्रीभगवानुवाच प्रजहातियदाकामान्सर्वान्पार्थमनोगता
न् आत्मन्येवात्मनातुष्टःस्थितप्रज्ञस्तदोच्यते २ टी० सर्वहीकाम
मनातीलटाकुनजोआत्मस्वरूपीराहतोतोस्थितप्रज्ञजाणावा २
गी० दुःखेष्वनुद्विग्नमनाःसुखेषुविगतस्पृहः वीतरागभयक्रोध
स्थितधीर्मुनिरुच्यते ५६ टी० दुखप्राप्तजालियांउद्योगनवाटे आ
णिसुखासाटिंस्पृहावोटना भयरागक्रोधहेज्याचेगेले तोमुनीस्थि
तप्रज्ञजाणावा ५६ गी० यःसर्वत्रानभिस्नेहस्तत्तत्प्राप्यशुभाशुभं
नाभिनंदतिनद्वेष्टितस्यप्रज्ञाप्रतिष्ठिता ५७ टी० सर्वाचास्नेहज्याने
टाकला आस्तोजेजेंशुभाशुभप्राप्तजालेंतेणेकरूनआनंदहीना
हीं द्वेषहीनाहींतोप्रज्ञाप्रतिष्ठीतजाणावा ५७ गी० यदासंहर

राम

MEMORIAL DR BHAU DAJI

हत् तहांकामायं प्रविशंतिसर्वेसशांतिमाप्नोतिनकामकामी ७०
जोमनातेंजवरूनब्रह्मानुसंधानीलाविलानिश्चलकरूनब्रह्मीटी
किला समुद्रांतउदकेप्रवेशताहेतत्यापरीयाचेहीकामतेसब्रह्मी
प्रवेशताहेततोशांतीपावतो तेसाकामइच्छितोतोशांतिपावतना
ही ७० गी० विहायकामान्यःसर्वान् पुमांश्चरतिनिस्पृहः
निर्ममोनिरहंकारःसशांतिमधिगच्छति ७१ टी० सर्वकामटाकू
ननिस्पृहजोविचरतो ममताअहंकारटाकुनतोशांतिमधींगच्छ
तिपावतो ७१ गी० एषाब्राह्मीस्थितिःपार्थनैनांप्राप्यविमुह्यति
स्थित्वास्यामंतकालेपिब्रह्मनिर्वाणमृच्छति ७२ टी० हेब्रह्मस्थि
तिईसजोपावला तोमोहपावतनाही याअवस्थेतअसांअंत

PAGE(S) MISSING
NOT AVAILABLE

FOLIO NO:.
22-23

कालींहीब्रह्मनिर्वाणपावतो हेब्रह्मपरमेश्वराचीरूपेवीजनाहीं त
स्मात्तुंगुरुरूपेब्रह्मस्थितिजगन्नाथासपावली ७२ द्वीती
योध्यायः २ हरिः ॐ त० सांख्ययोगोनाद्वीतीयोध्यायः २

श्रीगुरु० द्वितीयाध्यांईबुद्धियोगश्लोकनअर्जुनासअवांकाश्रा
वजालीस्नेहानरूपश्लोकासपूसतो अर्जुनउवाच ज्यायसीचेकर्म
णस्तेमताबुद्धिर्जनार्दन तत्किंकर्मणिघोरमांनियोजयसिकेश
व १ टी० कर्मयोगाहूनबुद्धियोगश्रेष्ठएसंतुस्नेमतआहेतर

भगवंतामलाकर्मघोररूपजेत्यांतमलाकांयोजितोस १ गी०
व्यामिश्रेणेववाक्येनबुद्धिंमोहयसीवमे तदेकंवदनिश्चित्ययेन
श्रेयोहमाप्नुयां २ टी० बुद्धियोगकर्मयोगएसींव्यामिश्रवाक्यंक
रूनमास्तंबुद्धिलाभंशंकरितोसकाय तरएसेंनकोकरूंयेकचनि
श्चयेकरूनसांगजेंणेकरूनमींश्रेयपावन २ गी० श्रीभगवानु
वाच लोकेस्मिन्द्विविधानिष्ठापुराप्रोक्तामयानघ ज्ञानयोगेनसां
ख्यानांकर्मयोगेनयोगिनां ३ टी० भगवान्हणतोआरे अ
र्जुनायालोकांदोप्रकारचिनिष्ठाम्यापूर्वीसांगीतली परंतुअधि.
कारपरवेबोलिलिजेसांख्यआहेतयालोज्ञाननिष्ठ आणिकर्मो
आहेतयांसमकर्मनिष्ठ जेवैदिकक्रियातेच यावेगळीकुमार्गग

३

तिकामाचीनांही ३ गी० नकर्मणामनारंभान्नैष्कर्म्यपुरुषोश्नुते न
चसन्यासनादेवसिद्धिःसमधिगच्छति ४ टी० कर्मारंभकेलाचना
हीं तोवरनैष्कर्म्यपुरुषकेसापावतो आणिजोंवरसंन्यासकेलाच
नांही तोंवरमोक्षकेसापावतो अन्यमार्गीमोक्षजोसांगीतला
तोक्षीतजाणावापाखंडजाणावें ४ गी० नहिकश्चित्क्षणमपिजा
तुतिष्ठत्यकर्मकृत् कार्यतेह्यवशःकर्मसर्वःप्रकृतिजैर्गुणैः ५ टी०
कोन्हीक्षणेलकर्मत्यागिलयापुरुषार्थतर आधीचकर्मत्यागावें
तरि हेगोष्टकामाचीनांही कर्मकेल्यावाचूनकोन्हीहीक्षणभर
राहतनाही सर्वप्रकृतीचेंगुणजेतेयासकर्मकेल्यावाचूनराहु
देतनांही ५ गी० कर्मेंद्रियाणिसंयम्ययआस्तेमनसास्मरन्

राम

इंद्रियार्थान्विमूढात्मामिथ्याचारःसउच्यते ६ टी० एसहींआंधळ्यांक
र्मेंद्रियेनमलींकीमीकांहीचकरीना आणिमनामध्येंकरावेंसेवा
टतें विषयभोगावयाचिइच्छावाटते तोमूढजाणावा याचावाज्ञेंद्रि
येरोधतोमिथ्याचारजाणावा ६ गी० यस्त्विंद्रियाणिमनसानि
यम्यारभतेर्जुन कर्मेंद्रियैःकर्मयोगमसक्तः सविशिष्यते ७ टी०
जोइंद्रियांतेंमनकरूनेनमकरीतो आणिकर्मेंद्रियेंकर्मयोगक
रितो एसाआसक्तनाश्रेष्ठजाणावा ७ गी० नियतंकुरुकर्मत्वंक
र्मज्यायोह्यकर्मणः शरीरयात्रापिचतेन प्रसिद्ध्येदकर्मणः ८ टी०
अर्जुनातुंहीनियमकरूनचसत्कर्मआरंभ कर्मनकरणेंयाहू
नकर्मकरावेंहेश्रेष्ठ तुजाकर्मपरत्वेंकरूनहीन क्षणासीलतरतुझी

शरीरयात्राकसीहोइल सांगमातें तस्मात्वैदीककर्मकर ८ गी०
यज्ञार्थात्कर्मणोन्यत्रलोकयंकर्मबंधनः तदर्थंकर्मकौंतेयमुक्तःसंग
समाचर ९ टी० कर्मजेवोलिलतेंयज्ञासादीं जन्यतेंतत्बंधनहोय
हालोककर्मेबांधला तरिंकुंतीसुतायज्ञासादीं असंगहोऊनकर्मा
२६ चरणकर ९ गी० सहयज्ञाः प्रजाः सृष्ट्वापुरोवाचप्रजापतिः अनेन २५
प्रसविष्यध्वमेषवोस्त्विष्टकामधुक् १० टी० पूर्वीब्रह्मयानेप्रजायज्ञास
हीतनिर्मिल्यामगत्याप्रतिंबोलताझाला यायज्ञेयजीतजावें हातु
म्हासइष्टकामातेंदेतांहोईल १० गी० देवान्भावयतानेनतेदेवाभाव
यंतुवः परस्परंभावयंतः श्रेयः परमवाप्स्यथ ११ टी० यायज्ञेकरुण
देवासयजावें तेदेवतुमचेमनोरथपूर्णकरितिल परस्परें प्रीतिवाढ

लीयांपरमश्रेयपावाल ऐसेंब्रह्मयानेप्रजातेंआज्ञापिलें ११ गी० इष्ट
न्भोगान्हिवोदेवादास्यंतेयज्ञभाविताः तैर्दत्तान्प्रदायेभ्योयोभुं
क्तेस्तेनएवसः १२ टी० यज्ञेंकरूनभाविलेजेदेवतेतुम्हासइष्टभोग
देतील मगत्याहींदिलेजेभोग तेयांसनदेऊनआपणभोगुंत्सणे
लातेवांचाचोरजाणावा १२ गी० यज्ञशिष्टाशिनःसंतोमुच्यंतसर्व
किल्बिषैः भुंजतेतेत्वघंपापायेपचंत्यात्मकारणात् १३ टी० यज्ञाचें
अवशेष जोभक्षीतातोसर्वपापासूनमुक्तहोता आणिजोआप
णासाठींअन्नउत्तमकरूनभक्षितोतोपापच तेंअन्नेऐसेंभक्षीतो
ऐसेंजाहें १३ गी० अन्नाद्भवंतिभूतानिपर्जन्यादन्नसंभवः यज्ञा
द्भवंतिपर्जन्योयज्ञः कर्मसमुद्भवः १४ टी० ८ अन्नापासूनभूतेंहोता

हेत पर्जन्यापासूनअन्नहोतें यज्ञापासूनपर्जन्यहोतो कर्मापासू
नयज्ञउत्पन्नहोतो १४ गी० कर्मब्रह्मोद्भवंविद्धिब्रह्माक्षरसमुद्भ
वं तस्मात्सर्वगतंब्रह्मनित्यंयज्ञेप्रतिष्ठितं १५ टी० कर्मतेंब्रह्मापा
सूनजालें ब्रह्मजोवदतांअक्षरापासूनजाला म्हणोनब्रह्मजेतेंस
र्वगतजाणावें नित्ययज्ञाचेठाईंप्रतिष्ठीतजाणावें १५ गी० एवंप्रव २७
र्तितंचक्रंनानुवर्तयतीहयः अघायुरिंद्रियारामोमोघंपार्थसजि
वति १६ टी० याप्रकारेंप्रवर्तविलंचक्रजेयातेंजोअनुवर्तवीतना
ही तोपापमूपअयुष्यइंद्रियांचिआहे प्रीतिज्याला तोव्यर्थचवो
चतो १६ गी० यस्त्वात्मरतिरेवस्यादात्मतृप्तश्चमानवः आत्मन्ये
वचसंतुष्टस्यकार्यंनविद्यते १७ टी० जोपुरुषआत्मस्वरूपींचर

राम

मतो आत्मसमाधिनेतृप्त जोआत्मानुभवसंतुष्ट ऐस्यानरातेंकां
हीहीकर्तव्यनाहीं १७ गी० नैवतस्यकृतेनार्थोनाकृतेनेहकश्चन न
चास्यसर्वभूतेषुकश्चिदर्थव्यपाश्रयः १८ टी० ऐसेंअसतांत्याणेक
र्मकेलतरअर्थनाहीं नकेलतरत्याचेंकांहीन्यूननाहीं सर्वभूता
च्याठाईं कोन्हीहीपदार्थत्यासअपेक्षीतनाहीं १८ गी० तस्माद
सक्तः सततंकार्यंकर्मसमाचर असक्तोह्याचरन्कर्मपरमाप्नो
तिपूरुषः १९ टी० म्हणोनअसक्तहोऊननिरंतरकर्मकर आसक्त
होऊनआचरतापरमपुरुषाची प्राप्तिआहे ऐसेंजाणा १९ गी०
कर्मणैवहिसंसिद्धिमास्थिताजनकादय: लोकसंग्रहमेवापिसंप
श्यन्कर्तुमर्हसि २० टी० जनकादीकजेतेतेकर्मकरूणचसंपु

ईतंपावले स्रणोनतूंहीलोकसंग्रहार्थसकर्मांचेंअरजाकर २०
गी० यद्यदाचरतिश्रेष्ठस्तत्तदेवेतरोजनः सयत्प्रमाणंकुरुतेलोक
स्तदनुवर्त्तते २१ टी० जेजेंश्रेष्ठआचरताहेत तेतेचकर्मइतरजनक
रितात श्रेष्ठजेंप्रमाणकरितो लोकहीतदनुसारवर्त्तताहेत २१ गी०
नमेपार्थास्तिकर्त्तव्यंत्रिषुलोकेषुकिंचन नानवाप्तमवाप्तव्यंवर्त्तएवचकर्म
णि २२ टी० पार्थामलातरत्रेलोक्याचेठाईंकांहीहीकर्त्तव्यनाहीं अ
प्राप्तहीमजलोकांहींउरलेनाही परंतुएसापूर्णमीमासताहीं स
कर्मानुष्ठानकरीतों २२ गी० यदिह्यहंनवर्तेयंजातुकर्मण्यतंद्रितः
ममवर्त्मानुवर्त्ततेमनुष्याःपार्थसर्वशः २३ टी० जरमीहींआलसी
नसोनकर्मेनकरीन तरमाझेंवर्तनुकेप्रमाणेसर्वलोकहीतसें

आकर्मीचहोतील २३ गी० उत्सीदेयुरिमेलोकानकुर्यांकर्मचेदहं
संकस्यचकर्त्तास्यामुपहन्यामिमाःप्रजाः २४ टी० मगहेलोक
नाशपावतील जरमींसकर्मेनकरिनतर मीसंकरकर्त्तासालोंते
सेंजालें मगयाप्रजानाशपावतील ऐसाअनर्थआहे २४ गी०
सक्ताःकर्मण्यविद्वांसोयथाकुर्वंतिभारत कुर्याद्विद्वांस्तथासक्तश्चि
कीर्षुर्लोकसंग्रहं २५ टी० अज्ञानीजेसाकर्मीचेठाईंआसक्तआ
सतोआणिकर्मकरीतो याचप्रकारेंज्ञानीजोतेंअनासक्तहोऊ
नलोकसंग्रहार्थयथास्थितकर्मकरावें २५ गी० नबुद्धिभेदंजन
येज्ञानांकर्मसंगीनां जोषयेत्सर्वकर्माणिविद्वान्युक्तःसमाच
रन् २६ टी० जेकर्मसंगीअज्ञानीआहेतत्यांचेबुद्धिचाभ्रंशज्ञा

नीपुरुषानेकरूनये यासनिष्कर्मब्रह्मज्ञानसांगूनये यांसअधिकार
नाहींम्हणुन कर्ममार्गसांगावा आणिआपणहीआचरूनदाख
वावा २६ गी० प्रकृतेः क्रियमाणानिगुणैः कर्माणिसर्वशः अहं
कारविमूढात्माकर्ताहमितिमन्यते २७ टी० सर्वकर्मचिगुणांक
रूनप्रकृतिस्वभावकरीतआसतां अहंकारेंकरूनमूढबुद्धिजो
तोमीकर्ताऐसेमानितो २७ गी० तत्ववित्तुमहाबाहोगुणकर्मवि
भागयोः गुणागुणेषुवर्तंतइतिमत्वानसज्जते २८ टी० तत्वज्ञानी
तोतर गुणाचाकर्माचाविभागजोयासवळखूनम्हणतो गुण
जेविषयत्याचेठाईं गुणजेइंद्रियेतेवर्तताहेत ऐसेंमानूनत्याचेठा
ईंअसक्तहोतनाहीं २८ गी० प्रकृतेर्गुणसंमूढासज्जंतेगुणकर्म

DR BHAU DAJI MEMORIAL

राम

ज्ञवि

सु तानकृत्स्नविन्नमंदानकृत्स्नविंचालयेत् २९ टी० प्रकृतीचेगुणकर्म
नसंमूढजेतेगुणकर्माचेठाईं सज्जहोताहेत तेकृत्स्नवित्तजेमंदज्ञेत्या
तेंतत्ववेताविचलनकरितनाहीं २९ मयीसर्वाणिकर्माणिसन्न्यस्या
ध्यात्मचेतसा निराशीर्निर्ममोभूत्वायुद्ध्यस्वविगतज्वरः ३० टी० स
र्वकर्ममासेंठाईंसंन्यासूनअध्यात्मिचितटिवावें अहंकारहीतममतास्
न्यहोऊन ज्वरठाकूनयुद्धकर ३० गी० येमेमतमिदंनित्यमनुतिष्ठं
तिमानवः श्रद्धावंतोनसूयंतोमुच्यंतेतेपिकर्मभिः ३१ टी० जेहें
मतमासेंमनुष्यअनुष्ठिताहेत श्रद्धावंतअनुसूयुतेहीकर्मापासू
नमुक्तहोताहेत ३१ गी० येत्वेतदभ्यसूयंतोनानुतिष्ठंतिमेमत
सर्वज्ञानविमूढांस्तांन्विद्धिनष्टानचेतसः ३२ टी० जेकोल्हेनिंदक

रूणमासेमतअहंरितोहत आणिशास्त्रादिकमार्गीवर्त्ततोहत तेसर्वज्ञा
नाचेटाइंभ्रांतजाले तेनाशपावतोहत चित्तभ्रंशपावतोहत दुर्गती
तेंपावतोहत ३२ गी० सदृशंचेष्टतेस्वस्याः प्रकृतेर्ज्ञानवानपि प्रकृ
तिंयांतिभूतानिनिग्रहः किंकरिष्यति ३३ टी० ज्ञानीजोपुरुषतो
३० ही प्रकृतीअनुरूपचेष्टतो भूतेप्रकृतीतेंपावतोहत तेथेंनिग्रह ३०
केल्याकायहोइल ३३ गी० इंद्रियस्येंद्रियस्यार्थेरागद्वेषौव्यवस्थि
तौ तयोर्नवशमागच्छेतौह्यस्यपरिपंथिनौ ३४ टी० इंद्रियांचेअ
र्थवाजेइंद्रियासरागद्वेषवर्त्ततोहत हेणोनत्यासस्याधीननस्व
वें तेरागद्वेषजेतेयाचेवशनहोतएसेंजाणावें ३४ गी० श्रेया
न्स्वधर्मोविगुणःपरधर्मात्स्वनुष्ठितात् स्वधर्मेनिधनंश्रेयः

राम

परधर्मोभयावहः ३५ टी० स्वधर्मजापलाविलक्षणाजह्मीआहे
आणिपरधर्मउत्तमदीसतो त्रह्मींआपलाधर्मजोतोचबरा स्व
धर्मीमरणजालसलेंतरितोचअंगीकारावा परधर्मउत्तमपरंतु
भयंकारतोनकरावा ३५ गी० अर्जुनउवाच अथकेनप्रयुक्तो
यंपापंचरतिपूरुषः अनिच्छन्नपिवार्ष्णेयबलादिवनियोजितः
३६ टी० अर्जुनह्मणतोनारायणा हापुरुषकोणेप्रेरिलाहोत्सा
तापेंआचरतो इच्छानसूनबळेंचकोह्मीयोजिला ऐसाहो
ऊनवर्त्ततोहेकायह्मणोनि ३६ गी० श्रीभगवानुवाच काम
एषक्रोधएषरजोगुणसमुद्भवः महाशनोमहापाप्माविद्ध्येन
मिहवैरिणं ३७ टी० अर्जुनाकामक्रोधहारजोगुणापसुनसा

ला महापापीमहाभक्षकहावैरीएसेंजाण ३७ गी० धूमेनाव्रि
यतेवन्हिर्यथादर्शोमलेनच यथोल्बनावृतोगर्भस्तथातेनेदमावृ
तं ३८ टी० धुमानेवन्हीवेष्टिला आरसामलेंकरून गर्भास
जारजैसा तैसंज्ञानजेहतकामक्रोधाहींवेष्टिले ३८ गी० आ
वृतंज्ञानमेतेनज्ञानिनोनित्यवैरिणा कामरूपेणकौंतेयदुःपुरे ३१
णानलेनच ३९ टी० यादोघाहीज्ञानआवरिलें ज्ञानीजोपु
रुष त्याचेहेंनित्यवैरिकामरूपेंकरूनदुःपुरहोऊनप्रज्वलितहेतज्ञा
न्यास म्हणोनटाकावें ३९ गी० इंद्रियाणिमनोबुद्धिरस्याधि
ष्ठानमुच्यते एतैर्विमोहयत्येषज्ञानमावृत्यदेहिनः ४० टी०
यींद्रियेंमनबुद्धितेंयाचेंराहावयाचेघर इंद्रियेंमनबुद्धिकरूण

ज्ञानआवरूंआमोहजिंतिताहेत विद्धित्यासलेंदें ४० गी० तस्मात्वं क
मिंद्रियाण्यादौनियम्यभरतर्षभ पाप्मानंप्रजहयेनंज्ञानविज्ञा
ननाशनं ४१ टी० म्हणुनतूंआधीइंद्रियांरोधकर आणिज्ञा
नअनुभवाचेंनाशकपापीजेतेहकामक्रोधयाचानाशकर
४१ गी० इंद्रियाणिपराण्याहुरिंद्रियेभ्यःपरंमनः मनसस्तु
पराबुद्धिर्योबुद्धिःपरतस्तुसः ४२ टी० सर्वाहूनइंद्रियेश्रेष्ठ
द्रियेश्रेष्ठ इंद्रियाहूनमनश्रेष्ठ मनाहूनबुद्धिश्रेष्ठ बुद्धिहून
जोपलाकडेंतोंतोचआत्मारूपेंजाण ४२ गी० एवंबुद्धेः त
परंबुध्वासंस्तभ्यात्मानमात्मना जहिशत्रुंमहाबाहोकाम
रूपंदुरासदं ४३ टी० याप्रकारेंबुद्धिहूनपलाकडे आत्माजा

पुनर्मापले मनतेथेंटिवावें कामरूपदुरासद्दात्तु मारूणटा
क एसेंत्रितीयाध्याईगीतमध्येजगन्नाथ मुखेंहरूणजग
द्गुरूबोलिला २ हरीः ॐ तत्सत० कर्मयोगोनामतृतियोध्या
यः ३ ५ ५ ५ ५ ५ ५ ५ ५
श्रीभगवानुवाच इमंविवस्वतेयोगंप्रोक्तवानहमव्ययं विवस्वा
३२ नमनवेप्राह मनुरिक्ष्वाकवेब्रवीत् १ टी० भगवानुम्हणताहेत ३२
अर्जुनाहाचयोगम्यापूर्वीसूर्यमनुरिक्ष्वाकवेब्रवीत् यासमागी
तला त्यानेंमनूलासांगीतला मनूनेइक्ष्वाकुलासांगीतल १ गी०
एवंपरंपराप्राप्तमिमंराजर्षयोविदुः सकालेनहमहतायोगो
नष्टःपरंतप २ टी० याप्रकारेंहायोगपरंपराचलला त्याहींमा

पलेविष्यासमांगीतलाविष्याहींमापलेविासमांगीतला ये
स्यायोगासराजऋषिहीजाणेताहेत तोचहायोग मोठ्याका
लेंकरूंबाबुडालाहोता जोहाम्यांपूर्विसूर्यासमागीतलाहोता
२ गी० सएवायंमयातेद्ययोगःप्रोक्तःपुरातनः भक्तोसिमे
सखाचेतिरहस्यंह्येतदुत्तमं ३ टी० तोचहायोगआजम्यातुतें
सांगितला हापुरातनयोगतुलाम्यांयाजसाठींसांगीतलाकीं
तुमासाभक्तपरमआहेस सखाआहेसम्हणून ३ गी० अर्जु
नउवाच अपरंभवतोजन्मपरंजन्मविवस्वतः कथमेतद्विजानी
यांत्वमादौप्रोक्तवानिति ४ टी० अर्जुनम्हणतोदेवा तुम्हाज

मजातांचा सूर्यबहूतांकाळांचा तरतोसूर्यासमांगितलोहेआत्मा
मजसंववाटलें ४ गी० श्रीभगवानुवाच बहूनिमेव्यतीतानिजन्मा
नितवचार्जुन तान्यहंवेदसर्वाणिनत्वंवेत्थपरंतप २ टी० अर्जुनामा
सेजन्मबहूतसाले तुसहीजन्मबहूतजालेतेमाझेआणितुम्हांस
३३ मीजाणतो तुंजाणतनाहींस ६ गी० अजोपिसन्नव्ययात्मामूता ३३
नामीश्वरोपिसन् प्रकृतिंस्वामधिष्ठायसंभवाम्यात्ममायया ६
टी० मींअजजन्मरहींआहे अव्ययात्माआहे भूतांचास्वामीआहे
तथापिप्रकृतिअद्दिष्टनआपलेमायेकरूनसंभवतो ६ गी०
स यदायदाहिधर्मस्यग्लानिर्भवतिभारत अभ्युत्थानमधर्मस्यतदात्मा
नंसृज्याम्यहं ७ टी० कांसंभवतोस हजासीलतरसांगु ज्याज्या

राम

योगयज्ञकितिककरितोहेत कोएहीस्वाध्याययज्ञएसेंयतीयज्ञआ
चरताहेत २८ गी० अपानेजुह्वतिप्राणंप्राणेपानं तथापरे प्रा
णापानगतीरुध्वाप्राणायामपरायणाः २९ टी० आपानाचेठाईं
प्राणपानगहोमिताहेत प्राणाचेठाईंआपान प्राणापानाचाग
तीरोधूनप्राणायामपरायणकितीक २९ गी० अपरेनियताहाराः
प्राणान्प्राणेषुजुह्वति सर्वेप्येतेयज्ञविदोयज्ञक्षपितकल्मषाः ३० टी०
आणिकयोगीजेतेंआहारचानेमकरून स्वयेंचगलितजालीं
इंद्रियेंस्वस्वावृत्तिचालयजोतोचहोमएसीभावनाकरिता
हेत अथवादुसराअर्थदोनभागअन्नभक्षावें येकभाग
उदक चौथाभागउदरितेंराहूद्यावें प्राणसंचारासाठीं

PAGE(S) MISSING
NOT AVAILABLE

FOLIO NO's
34-37

मगपूरकरेचकयाच्याभवर्त्तिहंसःसोहं ऐसेंअनुलोमप्रतिलो
मतेकरूणअगदहोतो अजपामंत्रतेलं पदार्थैक्यताभावना
करितांहत ऐसेंयोगशास्त्रींसांगीतलेंकीं संकोरंबाहेरजातो
प्राणहंकारंप्रवेशकरीतो तोचप्राणहंसःसोहं ऐसेंहोतें ते
३८ चिंत्तनकरावें योगशास्त्रींआणीकहिंसांगीतलें जसजसा ३८
निरंतरअभ्यासेंमनस्थीरकेलेंआसतां वायुवाचाशरीरयो
चीहीस्थिरताहोतेंयासाठीं आहाराचेनेमकरूणामनस्थीरक
रावेंऐसाअर्थ ३० गी० यज्ञशिष्टामृतभुजोयांतिब्रह्मसनात
नं नायंलोकोस्त्ययज्ञस्यकुतोन्यःकुरुसत्तम: ३१ टी० यज्ञकरू
णराहिलेंजेशेषतचआमृतरूपभोगजेव्यातेंभोगिताहत तेस

राम

नातनब्रह्मपावंताहत यज्ञरहीतजोत्यासहालोकनाही मगप
रलोकेचा ३१ गी० एवंबहुविधायज्ञावितताब्रह्मणोमुखें
कर्मजान्विद्धितान्सर्वान्एवंज्ञात्वाविमोक्ष्यसे ३२ टी० याप्रका
रेंबहुविधयज्ञब्रह्मत्याचेमुखेंविस्तारपावले तेसर्वहीकर्मापासू
नसाले याप्रकारेजाणूनमोक्षपावसील ३२ गी० श्रेयान्द्र
व्यमयाद्यज्ञात्ज्ञानयज्ञःपरंतप सर्वकर्माखिलंपार्थज्ञानेपरि
समाप्यते ३३ टी० द्रव्यमययज्ञजेत्याहूनज्ञानयज्ञजोतोथोर
आहे सर्वहीकर्मसेवटीज्ञानीसमाप्तहोतोंहतहेंज्ञानाचीशा
घनेहोत यांचास्वतंत्रज्ञानयेंज्ञेथोरजाणावा ३३ गी० तद्वि

३९

द्विप्राणिपातेनपरिप्रश्नेनसेवया उपदेक्ष्यंतितेज्ञानंज्ञानिनस्त
त्वदर्शिनः ३४ टी० एसाज्ञानयज्ञश्रेष्ठजात्याची प्राप्तीचाउ
पायसांगतलाहत संतजेजपरोक्षात्मदर्शीत्याचीसेवाकरा
नमस्कारकरावें यासीप्रश्नकरावें कींस्वामिमीजन्ममरण
पासूनकसूटनमीकोणाआहें पुर्वीकोटहोतों पुढंकोटंजाई
न एसंप्रश्नकलीयामगतज्ञानसांगताहत यावांचूनदुसरा
उपायज्ञानासनाहिं ज्ञानासाठींपैकारवर्चूनहारेतासनये ति
र्थाटनेयागयोगयज्ञकरूणअनुष्ठानकरूण चांद्रायणादि
केकरूण ज्ञानप्राप्तहोतनाहीं येकचउपायकीं संतलपासंपा
दिल्यासुद्धभावज्ञानप्राप्तहोतें ३४ गी० यज्ज्ञात्वानपुनर्मोह

DR BHAU DAJI MEMORIAL

राम

मेंवयास्यतिपांडव येनभूतान्यशेषेणद्रक्ष्स्यात्मन्यथोमयि ३५
टी० जेज्ञानप्राप्तजालियापुन्हामोहप्राप्तहोनारनाहीं याज्ञा
नेकरूणसर्वआत्मस्वरूपींपाहसील तुंआपणातेंमाझेंस्वरूपि
पाहसील ३५ गी० अपिचेदसिपापेभ्यःसर्वेभ्यःपापकृत्तमः
सर्वंज्ञानप्लवेनैववृजिनंसंतरिष्यसि ३६ टी० एसेंअपराधजरे
तानुभवजालियांसर्वपापकर्त्याजरीतुमाहेमतरीयाज्ञाननौ
केकरूणपापसमुद्रतरसील ३६ गी० यथैधांसिसमिद्धोग्नि
र्भस्मसात्कुरुतेर्जुन ज्ञानाग्निःसर्वकर्माणिभस्मसात्कुरुतेत
था ३७ टी० प्रदीप्तअग्नीजैसाकाष्ठनेंभस्मकरितो तैसा
ज्ञानाग्निसर्वकर्मासभस्मकरितों ३७ गी० नहिज्ञानेनसदृशं

पवित्रमिहविद्यते तत्स्वयंयोगसंसिद्धःकालेनात्मनिविंदंति ३८
टी० आत्मज्ञानासारखेंपवित्र दुसरेकाहिंनाहीं परंतुतेंज्ञान
ना उगेंचहोंसीयेतनाहीं जेयोगकरतांकरतांसिद्धजालें श्रवण
मननंनिजध्यासयोगाभ्यासंकरूंण वैराग्यउपरतीकरूंण
मगतेंज्ञानहारंनासयेतें यास्तवकालेंकरूंणप्राप्तहोतें एसंभ ४०
गवंतबोलिलें कीयोगसंसिद्धजालेतेकालेंकरूंण आपलेच
ठाईंतेज्ञानपाहतांहेत ३८ गी० श्रद्धावान्लभतेज्ञानंतत्परः सं
यतेंद्रियः ज्ञानंलब्ध्वापरांशांतिमचिरेणाधिगच्छति ३९ टी०
ऐस्याज्ञानासअधिकारीजोतोयाप्रकारचाआसावानोसां
गताहेत श्रद्धावंतासज्ञानप्राप्तहोतें इंद्रियनिग्रहीचेठाईंत

रामं

सरत्यासमगतेंज्ञानप्राप्तपाऊनउलरेशांतिजेतेअचिरेंच
प्राप्तहोतें ३९ गी० अज्ञश्चाश्रद्दधानश्चसंशयात्माविनश्य
ति नायंलोकोस्तिनपरोनसुखंसंशयात्मनः ४० टी० जोमा
ज्ञानीज्यालाश्रद्धानाहीं जोसंशयात्माज्ञानासश्रवणाकरूं
ण विश्वासधरीतनाही तोनाशपावतो त्यालाइहलोकनाही
परलोकनाहीं सुखकोठेहीनाहीं संशयधरिलयाला ४०
गी० योगसन्यस्तकर्माणंज्ञानसंछिन्नसंशयं आत्मवंतंन
कर्माणिंनिबध्नंतिधनंजय ४१ टी० वर्णाश्रमयोगेंकरूंणस
र्वकर्माचासन्यासकेला आणिज्ञानेकरूंणसंशयाचानाश

केला ऐसाआत्मवान् जोत्यातंकर्मबंधनकरीतनाहीत ४१ गी०
तस्माद्ज्ञानसंभूतंहृत्स्थंज्ञानासिनात्मया छित्वैनंसंशयंयोगमा
तिष्ठोत्तिष्ठभारत ४२ दी० म्हणोनआज्ञानापासूनवाढलाजोतो
संशय तोज्ञानखड्गकरूनतोडूनयोगासमारंभकर योगजो ४१
चित्तवृत्तिनिरोधतोकरूनसहजेभूमिकारूढहोऊनराहभारता
ऐसेभगवंतेअर्जुनासचतुर्थोध्याईसांगीतलें ऋषिगुरूसमी
क्षिपावो ४ हरीः ॐ तत्० ब्रह्मार्पणयोगोनामचतुर्थोध्यायः ४

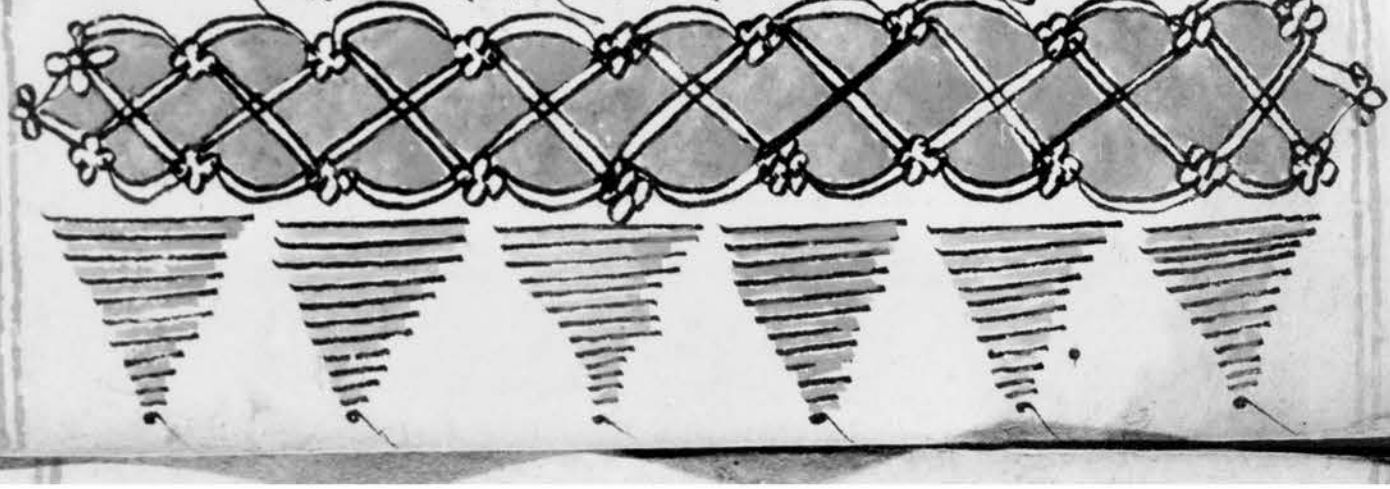

अर्जुनवाच संन्यासंकर्मणांकृष्णपुनर्योगंचशंससि यच्छ्रेय
एतयोरेकंतन्मेब्रूहिसुनिश्चितं १ दी० अर्जुनम्हणतोभगवंताकर्म
संपूर्णटाकावेंहेसांगतोस आणियोगकरम्हणुनसांगतोस क
र्मारंभहीसांगतोस यादोहीतयकश्रेष्ठजेंतेंचसांग १ श्रीभग
वानुवाच संन्यासःकर्मयोगश्चनिःश्रेयसकरावुभौ तयोस्तु
कर्मसन्यासात्कर्मयोगोविशिष्यते २ दी० अरेअर्जुनासंन्यास
कर्माचाआणिकर्मयोगहेदोऊहीश्रेयस्करहोत त्याहिमध्येंक
र्मसंन्यासजोत्याहूनकर्मयोगजोवासमामनोनावृणार्थतो
ज्ञान्यासश्रेष्ठहोय ज्ञानेंचकरूनकर्मेंसाला तथापीजी
वनमुक्त्यर्थकर्मयोग योगअभ्यासजोश्रेष्ठहोय २ गी० ज्ञे

यः सनित्यसंन्यासीयोगद्वेष्टिनकांक्षति निर्द्वंद्वोहिमहाबाहोसुखं
बंधात्प्रमुच्यते ३ टी० सन्यासश्चजेकायक्लेशासांगता
हत जोकाएहीविषिंद्वषकरणेजाणतनाहीं आणिकाएहीं
पदार्थीइच्छानाहीं आणिनिर्द्वंद्वश्चजेशीतउष्णमानअपमा
नपापपुण्यखरेखोटं बरेंवाइट शुभअशुभ हेंकाहींचजाण ४२
तनाहीं एसेंज्याचेलक्षणतोंसन्यासीश्चणावा केवळश्रेष्ठमात्रें
करूणकाशायकरूणभीक्षान्नभक्षीतो त्यासहेउइंद्रकरिल म
हारौरवप्राप्तहोतील ३ गी० सांख्ययोगौपृथग्बालाः प्रवदंति न
पंडिताः एकमप्यास्थितः सम्यगुभयोर्विंदतेफलं ४ यत्सांख्यैः प्रा
प्यतस्थानंतद्योगैरपिगम्यते एकंसांख्यंचयोगंचयः पश्यतिस

पश्यति ५ टी० सांख्यआणियोगदोहीवगळेंजेंश्चणाताहेत तेमू
र्खपंडीतनाहींत कींयेकचउत्तमप्रकारें आचरलात्यासदोही
चेंफळहोतें सांख्यश्चणजेसर्वकर्माचाउपरमनिष्कर्मब्रह्मव
रूपेंलक्षणजेतेंचयोग जोचित्तीपरमात्मचेंहीतेंचलक्षणदोन्ही
येकच ऐसाजाणावा ५ गी० सन्यासस्तुमहाबाहोदुःखमाप्तु
मयोगतः योगयुक्तोमुनिर्ब्रह्मनचिरेणाधिगच्छति ६ टी० ज्या
सयोगाचरणश्रमदमादिसाधनसंपत्तिनाहि त्यास सन्यासवी
घईफारदुखहोतें आणिजोसाधनचतुष्टयसंपन्नयोगयुक्तो
सत्वरब्रह्मप्राप्तीतेंपावतो ६ गी० योगयुक्तोविशुद्धात्माविजिता
त्माजितेंद्रियः सर्वभूतात्मभूतात्माकुर्वन्नपिनलिप्यते ७ टी० जो

अखंडयोगाचरणाकरितांचित्तविशुद्धहोत मनोजयहोतो इंद्रिय
जयहोतो सर्वभूतांचाजोआत्माहाऊनदेहनिर्वाहकर्मकृतअस
तां लीप्तहोतनाहिं ७ गी० नैवकिंचित्करोमीतियुक्तोमन्येततत्व
वित् पश्यन्शृण्वन्स्पृशन्जिघ्रन्नश्नन्गच्छन्स्वपन्श्वसन्
४२ ८ टी० जोयुक्ताचरणीतत्ववेत्तातोपाहतअसतां एकतअसतां ४३
स्पर्शितअसतां हुंगितअसतां भक्षितअसतां चालतआसतां वैस
तआसतां जागतआसतां श्वासोश्वासकरितआसतां बोलतअ
सतां घेतआसतां देतअसतां ८ गी० प्रलपन्विसृजन्गृण्हन्नु
न्मिषन्निमिषन्नपि इंद्रियाणींद्रियार्थेषुवर्तंतइतिधारयन् ९ टी०
निमिषोन्मेषकरीतअसतां इतकेहीव्यापारकरिआसतां आत्माता

अकर्ताजाणून हेंइंद्रियांचेधर्मइंद्रियेंकरितोहत आपणसाक्षी
तैसेंमानितो परंतुहेंकेवळगोष्टीनेंचनाहिं प्रयत्नानुभवयो
गाचेणेंकरूणहेंज्ञानप्राप्त ९ गी० ब्रह्मण्याधायकर्माणि
संगंत्यक्त्वाकरोतियः लिप्यतेनसपापेनपद्मपत्रमिवांभसा १०
टी० ब्रह्मार्पणंब्रह्महवी याबुद्धिकरूणकर्मसर्वब्रह्मार्पणक
रीतआसतां कर्मीचाफलाभिलासठाकूनकर्मकरीतआसतां
तोपापेंकरूणलीप्तहोतनाहीं पद्मपत्रासउदकेनसेंपरीहाही
कर्मेंमालिप्त १० गी० कायेनमनसाबुद्ध्याकेवलैरिंद्रियैरपि
योगिनःकर्मकुर्वंतिसंगंत्यक्त्वात्मशुद्धये ११ पूर्वश्लोकींकर्म
करूणबंधननाहिं हेंसांगीतलें आतांमोक्षास्तकारणास

दाचारसारवितांहोत कायेकरूंजाग्रतांदीक मनेकरूंजध्याना
दीकबुद्धिकरूंजतपेंनिश्चयादिकेंचलें त्यणजेकर्माचाअभिनिव
शटाकून श्रवणकीर्तनयोगीजेतेंआत्मशुद्धीसाठींकरितांहो
त तें कर्मकरूंणमुक्तहोतांहोत ११ गी० युक्तःकर्मफलंत्यक्त्वा शां ४४
तिमाप्नोतिनैष्ठिकीं अयुक्तःकर्मकारणफलेसक्तोनिबध्यते
१२ टी० याकर्मआचरणचेटाइंहीकोऊहीमुक्तहोतांहोत को
ऊहीबद्धहोतंतांहोत हेंकसे त्यणालागीं त्याचेलक्षणासांगतो ४४
जोयुक्तपुरुषतोकर्मफळटाकूननैष्ठिकीशांतिपावतो अयु
क्तजोतोकर्माभिनिविष्टफळीअसक्तहोऊनबंधनपावतो
येथपर्यंतव्याख्यानजेंकेलेंतेंचतात्पर्य यांकिंचित्शुद्धनसो

राम

नसंन्यासघेऊन्यापरिसकर्मयागश्रेष्ठ भगवद्भक्तिकरावीहेंउ
त्तम इतकेंसांगितलें आतांसांगतांहोत चित्तशुद्धजेव्हांस
न्यासश्रेष्ठहोय तेसांगतांहोतभगवान् १२ गी० सर्वकर्माणि
मनसासन्यस्यास्तेसुखंवशी नवद्वारेपुरेदेहीनैवकुर्वन्नकार
यन् १३ टी० जोजितचित्तजाहतांहें सर्वहीकर्मविक्षेपकतींहो
त त्यणुनविवेकयुक्तकरूंजासंन्यासकरीतां जेणेकरूंसुखहो
य तैसाकांहींनकर्तेंसमाधींतराहतां नवद्वारेएसेंपुरनंदवारीर
तेथेंकांहींकरितनाहीं करवितनाहीं नेत्रदोनद्वारें कर्णदोन
द्वारें नासिकदोनद्वारें मुखयेक ऐसींसप्तद्वारें मस्तकचिमा
णियायुपस्थदोनद्वारें आथोद्वारें ऐसींनवहीद्वारितोकांहिंक

रितनाहिकरवित्तनाहीं १३ गी० नकर्तृत्वंनकर्माणिलोकस्यसृज
तिप्रभुः नकर्मफलसंयोगस्वभावस्तुप्रवर्तते १४ टी० कर्तृत्वक
र्मलोकाकारणंप्रभुनिर्मितानाहीं कर्मफलाच्यायोग
प्रभुकरीतनाहीं हेंस्वभावंचआगदीचहोतं १४ गी० नाद
स्यचिसापंनचैवसुकृतंविभुः आज्ञाननावृतंज्ञानंतेनमु
जंतवः १५ टी० विभुजोपरमात्मातोकोण्हाचेंपापहीघतना
पुण्यहीघतनाहीं आज्ञानेकरूनआवरिलेज्ञान प्राण्याचें
लोकरूनमोहपावताहेत १५ गी० ज्ञाननतुतदज्ञानंयेषांनाशि
तमात्मनः तेषामादित्यवज्ज्ञानंप्रकाशयतितत्परं १६ टी० आ
त्मज्ञानेकरूनतेआज्ञानज्याचेंआत्मविषइंचेनासले ज्ञा

DR BHAU DAJI

सूर्यासारखेंज्ञानप्रकाशतेजेंतसरआहेत्यांस १६ गी० तद्बु
यस्तदात्मानंतन्निष्ठास्तरायणः गछंतपुनरावृत्तिंज्ञाननिर्धू
तकल्मषाः ७ टी० परब्रह्मीचबुद्धिज्याचीं स्वरूपाकारचमन
ज्याचें तेथेंनिष्ठाज्याचीतसरायणतेसे तेज्ञानेकरून गेलेक
ल्मषतेसें पुनर्जन्मासयेतनाहीं ब्रह्मस्वरूपहोतजाहेत
त्याचेंलक्षणपुढलेंश्लोकींसांगतो ७ गी० विद्याविनयसंपन्ने
ब्राह्मणेगविहस्तिनि शुनीचैवश्वपाकेचपंडिताः समदर्शिनः
१८ टी० विद्याआणिलीनताएसाब्राह्मण आणिहत्ती आ
णिकुत्राआणिचांडाल यांसर्वांतेयेकरूपपाहतो विषमताया
सप्राप्तजालि १८ गी० इहैवतैर्जितःसर्गोयेषांसाम्येस्थितंम

नःनिर्दोषंहिसमंब्रह्मतस्माद्ब्रह्मणितेस्थिताः १९ टी० ज्यासले-
ल्यासमताप्राप्तजाली त्यांप्राप्तजालीहीयेथेंचस्वर्गजिंतिला
ज्याचेंमनसाम्यतेसमालें त्यासस्वर्गजोपुनर्भवतोनाहीं निर्दो
षजेंसमब्रह्मजेतेथेंराहिलें यांचेंलक्षणपुढीलेश्लोकीं १९ गी०
४५ नप्रहृष्येत्प्रियंप्राप्यनोद्विजेत्प्राप्यचाप्रियं स्थिरबुद्धिरसंमूढो ४५
ब्रह्मविद्ब्रह्मणिस्थितः २० टी० त्यासप्रियप्राप्तजालेंतरहर्षनों
हीं अप्रियप्राप्तजालेंतरउद्वेगनाहीं स्थिरबुद्धिजेअसंमू
ढजेब्रह्मवेत्तेतेब्रह्मीचराहिले २० गी० बाह्यस्पर्शेष्वसक्ता
त्माविंदत्यात्मनियत्सुखं सब्रह्मयोगयुक्तात्मासुखमक्षयम
श्नुते २१ टी० बाह्यस्पर्शजेशब्दस्पर्शादिकतेथेंआसक्तनाहीं

चित्तज्यांचें आत्मस्वरूपींचसुखप्राप्तजालें तेब्रह्मयोगजो
त्यासींयुक्तकेलेंमनजेंहींतअक्षयसुखभोगितोहत २१ यहि
संस्पर्शजाभोगादुःखयोनयएवते आद्यंतवंतःकौंतेयनतेषु
रमतेबुधः २२ टी० अर्जुनाहेविषयांचेंभोगजेकेवलदुःखाचें
मोहर यासिआदिअंतआहे येथेंज्ञानीरमतनाहींत २२ गी०
शक्नोतीहैवयःसोढुंप्राक्शरीरविमोक्षणात् कामक्रोधोद्भवं
वेगंसयुक्तःससुखीनरः २३ टी० मरणकालिंपुत्रादिजालिंना
हेत म्हणुनत्याजवरागेंमरतनाही कीम्यापोसलेपालिले
आणिहेचमजलाजालिनाहेत जैसाक्रोधनाहीं आलिस्त्रि
यारडनाहेतयाचेंदाईं कामनाहिं प्रेतास तैसाजीवंतअस

तांकामक्रोधाचेवगसोसीनो जोतोयुक्ततोचसुखीहोय
२३ गी० योंतःसुखांतरारामस्तथांतर्ज्योतिरेवयः सयोगी
ब्रह्मनिर्वाणंब्रह्मभूतोधिगछति २४ टी० ज्यासअंतरीचसु
ख अंतरीचआराम अंतर्ज्योतिचेपरींतोयोगी ब्रह्मनि
४७ र्वाणजेतेयेंब्रह्म होऊनराहतो २४ गी० लभंतेब्रह्मनिर्वा ४७
णमृषयःक्षीणकल्मषाः छिन्नद्वैधायतात्मानः सर्वभूतहि
तेरताः २५ टी० जेऋषिउत्तमाचरणेकरूनज्यांचेपापक्षी
णझालें याचेंसंशयछिन्नझाले युक्तकेलेंमनज्याहीं
सर्वभूताचेहीचिंतिरतझाहेतजे २६ गी० कामक्रोधवियु
क्तानांयतीनांयतचेतसां अभितोब्रह्मनिर्वाणंवर्ततेवि

दितात्मनां २६ टी० कामक्रोधरहितजेयतीनियमीतचित्त
जाणलेंआत्मतत्वजेंही तेजीवतांचब्रह्मझालें २६ गी०
स्पर्शान्कृत्वाबहिर्बाह्यांश्चक्षुश्चैवांतरभ्रुवो प्राणापानौ
समौकृत्वानासाभ्यंतरचारिणौ २७ टी० बाह्यस्पर्शविषय
भोगतेज्याहींबाहेरहवडिले आणिनेत्रमध्यनिर्मिली तद्दृष्टी
टीवलीसाकल्यानेंनिद्रायेतं उघडल्यानेंदिवाचरनेचधा
वतांहत ह्मणुननासिकाग्रदृष्टीतीवीली प्राणापानाच्या
गतीकुंभककेल्याएसायोगाभ्यास २७ गी० यतेंद्रियमनो
बुद्धिर्मुनिर्मोक्षपरायणः विगतेछाभयक्रोधायःसदामु
क्तएवसः २८ टी० नियमीलाइंद्रियेमनहीनेमिले बुद्धिचा

रोधेऐसेंमोक्षपरायण ज्यांचीइछागेली भयगेलें क्रोध
गेला तेसदांमुक्तजाणावें २८ गी० भोक्तारंयज्ञतपसां
सर्वलोकमहेश्वरं सुहृदंसर्वभूतानांज्ञात्वांमांशांतिम्
च्छति २९ टी० यज्ञतपाचाभोक्तासर्वलोकाचाईश्वर
सर्वभूताचासोयरा ऐसामातेंजाणूनशांतीपावताहित ४८
हरिः ॐ तत्० कर्मसन्यासयोगोनामपंचमोध्यायः २ यो
गीसांख्यंविविंविकलनिरसीश्रीमद्वपींछलगजो यो
गसांख्यसमुच्चयोनिगदिलापार्थासिअध्यायजो ह्याच्या
गोष्टिकरूंलियांग्रथनहेकर्त्ताजगन्नाथहा तेश्रीसद्गुरु

चेपदाब्जकमलींअर्पीसुखेंध्ययहा १ ५ ५ ५ ५
चित्तांचेंनिजशुद्धिलाहुनिबरासंन्यासहोयतला पेंध्याना
वीनमुक्तितोनघडेयतद्विवियोजिला षडध्यायग्रंथात्मे
निहिताध्यानान्वयोअर्जुनातोसाद्रमायकात्रऋषिकृपाला
हुनियांसज्जना १ श्रीभगवानुवाच अनाश्रितःकर्मफलं
कार्यंकर्मकरोतियः ससन्यासीचयोगीचननीरग्निर्नचा
क्रियः १ टी० कर्मफलाचाआश्रानकरूंण अवश्यविहिता
चरणजोकरीतो तोचसन्यासी तोचयोगी कर्मयोगा
सचसन्यास ऐसेंसंपादिताहित १ गी० यंसन्यासमि
तोचयोगी

निष्प्रयोजनेंविषयांविषयीं नत्यसन्यस्तसंकल्पोयोगीभवति
कृष्ण २ टी० त्यांससंन्यासरूपेंसंपन्नताहत तोचयोगारो
ढ एवंजाणावेकसीसलक्षणेंकरून रमाइक जोंवरसंक ल
ढकलाही तोंवर योगीहोत नाहीं २ गी० आरुरुक्षो
र्मुनेर्योगंकर्मकारणमुच्यते योगारूढस्यतस्यैवशमःका
रणमुच्यते ३ टी० ज्ञानयोगावरआरूढव्याचीइच्छाआहे ४९
त्याचित्तशुद्ध्यर्थवर्णाश्रमकर्मअवश्यकरावें आणिजो
योगारूढझालानिष्क्रियोत्यासशमअवश्यपाहिजे म्हणजे
समाधिपाहिजें विक्षेपकर्माचाउपरमतोज्ञानाचापरिपाक

राम

होय ३ गी० यदाहिनेंद्रियार्थेषुनकर्मस्वनुषज्जते सर्वसंक
ल्पसन्यासीयोगारूढस्तदोच्यत ४ टी० योगारूढसालाहे
केसाकळेल त्याचेंलक्षणासांगताहत जेव्हांइंद्रियांचेविषय
आणितत्संपादनीकर्मजे यासजोभीतळा नाहिं संकल्पु
र्वकविषयांचात्याचात्यागकरीतो तेव्हांयोगारूढझाला
४ गी० उद्धरेदात्मनात्मानंमात्मानंनावसादयेत्
ह्यात्मनोबंधुरात्मैवरिपुरात्मनः ५ टी० आपलाउद्धार
पणचविवेकंकरावा आपणासअधोगतिआपणच द्यावी
आपलाहीतकारीआपणचहोय रिपुहीआपलाआपण

होय बंधुकसारिपुकसाआपलाआपणेहंपुढंसांगेन ६
गी० बंधुरात्मात्मनस्तस्ययेनात्मैनात्मनाजितः अनात्मनस्तु
शत्रुत्वेवर्तेतात्मैवशत्रुवत् ६ ज्ञानआपलेइंद्रियासहितमन
जिंतिलेंतोआपलाआपणबंधु जोबुद्धिइंद्रियेमनकरीतोताआ
पणशत्रु ६ गी० जितात्मनःप्रशांतस्यपरमात्मासमाहिताः ६०
शीतोष्णःसुखदुःखेषुतथामानापमानयोः ७ दी० जिंतिल
आत्माज्ञानेंसाप्रशांतजोकामरागादिरहितत्यासपरमा
त्मासमाहीत ह्मणजेशीतोष्णादीकमानापमानादिकदुः
खेंप्राप्तजालियां अत्मनिष्टतूनबाहेरयेतनाहीं योगारूढाचें
लक्षणसांगूनउपसंहारकरिताहेत ७ गी० ज्ञानविज्ञानतृप्ता

साकूटस्थोविजितेंद्रियाः युक्तइत्युच्यतेयोगीसमलोष्ट
श्मकांचनः ८ दी० उपदेशिकजेंज्ञान आणिआपरोक्षानुभवि
ज्ञान दोंहीकरूनतृप्तहोत्साताविर्विकार ह्मणोनजिंतिलेंइंद्रि
यें यासतेढकूळपाषाणसोनेहेंसमान घेणेदेणेढाकणेदे
नाहीं ऐसोतायोगारूढजाणावा ८ गी० सुहृन्मित्रार्युदा
सीनमध्यस्थद्वेष्यबंधुषु साधुष्वपिचपापेषुसमबुद्धिर्विशिष्य
ते ९ दी० मागल्यालक्षणेंहनहाम्हणेहोय जोसायेर मीत्र
अरिउदासीन मध्यस्त द्वेषी बंधु साधु पापीष इतकयाला
समानजोपाहतोतोश्रेष्ठ ९ गी० योगीयुंजीतसतमात्मानंर
हसिस्थितः एकाकीयतचित्तात्मानिराशीरपरिग्रहः १० दी०

एसाजोत्याणे सदायेकांतिंवेसून मनाच्यावृत्तिचालयकरावा
येकलाआसवा देहाच्यानिग्रहकरावा आज्ञाटाकावी परिग्रह
सर्वटाकावा हेमुख्यकर्तव्य १० गी० शुचौदेशेप्रतिष्ठाप्यस्थिर
मासनमात्मनः नात्युच्छ्रितंनातिनीचंचैलाजिनकुशोत्तरं ११ टी०
शुचिपांतदेशीआसनघालावें उंचनसावें नींचनसावें चै
लांजिनवस्त्रें मृगांजिने कुशाएसेंआसनयोगासाठिंघालावें
११ तत्रैकाग्रंमनःकृत्वायतचित्तेंद्रियक्रियाः उपविश्यासनेयु
ज्याद्योगमात्मविशुद्धये १२ टी० यावरबेसोनयेकाग्रमनक
रावें चित्त इंद्रियक्रियानेमाव्या आसनावरबेसूनयोग
अभ्यासशुद्ध्यर्थकरावा १३ गी० समंकायशिरोग्रीवंधारयन्न

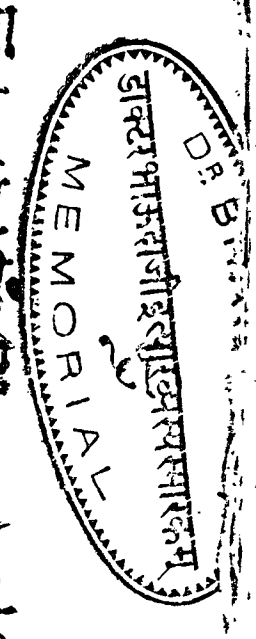

चलंस्थिरं संप्रेक्ष्यनासिकाग्रंस्वंदिशश्चानवलोकयन् १३
टी० चित्तयेकाग्रासउपयोगीदेहाचीधारणासांगताहेत मू
लाधारापासून मूर्ध्नापरियंतशरीरऋजुसवक्रथरावें अचल
स्थीरवावें नासीकाग्रींपाहून दिशाकडेंपाहुनयें १३ गी०
प्रशांतात्माविगतभिर्ब्रह्मचारिव्रतेस्थितः मनःसंयम्यमच्चीत्तो
युक्तआसीतमत्परः १४ टी० प्रशांतिंआहेंमन गेगेलेंआहेंभय
ब्रह्मचारीवृत्तिंराहिला मनाचानेमकरितो मासंस्वरूपींचि
तनेएसायुक्तजोमत्परआसावा १४ गी० युंजन्नेवंसदात्मानं
योगीनियतमानसः शांतिंनिर्वाणपरमांमत्संस्थामधिग
छति १५ टी० सदांआपणातेंमनातेंयोजितो नियमीमनएसा

निर्वाणपरमशांतिपावतो मासेंस्वरूपहोऊनराहतो १६ गी० ना
स्त्यतस्तुयोगोस्तिनचैकांतमनःस्थतः नचातिस्वप्नशीलस्य
जाग्रतोनैवचार्जुन १५ टी० फारभक्षीतो यासयोगनाहीं का
हीचभक्षिणयासहीयोगनाहीं फारनिजतोयासहींयोगना
हीं फारजागतोयासहींयोगनाहीं १५ गी० युक्तहारविहा ५२
रस्ययुक्तचेष्टस्यकर्मसु युक्तस्वप्नावबोधस्ययोगोभवतिदुःख
हा १७ टी० जोप्रमाणभक्षितो विहारहीनेंवर्त्ततो कर्मांचिचे
ष्टहीप्रमाण स्वप्नावबोधहीपरिमीत यासयोगघडतोसुखें
करूण १७ गी० यदाविनियतंचित्तमात्मन्येवावतिष्ठते निस्पृहः
सर्वकामभ्योयुक्तइत्युच्यतेतदा १८ टी० जेव्हांएसायोगकरू

णनीयमिलेंचित्ततेआत्मस्वरूपीराहतें सर्वकामापासूननिस्पृ
हहोतें तेव्हांयुक्तऐसाजाणावा १८ यीसदृष्टांतपुढीलश्लो
किंसागतोहत गी० यथादिपोनिवांतस्थोनेंगतेसोपमास्मृता
योगिनोयतचित्तस्ययुंजतोयोगमात्मनः १९ टी० निर्वातदेशी
दिपाचेपरीचित्तआत्मस्वरूपीराहिलें सर्वकार्यापासूननिस्पृ
हहोईल युक्ततेव्हांजाणावा यतचित्तजेयोगीतेयोगातेंचअनु
ष्ठितोहत १९ गी० यत्रोपरमतेचित्तंनिरुद्धंयोगसेवया यत्रचै
वात्मनात्मानंपश्यन्नात्मनितुष्यति २० टी० योगाभ्यासेंकरून
ज्याअवस्थाविशेषीराधिलेंचित्ततेसर्वत्रउपरमपाऊनतेथेच
रमतें तेथेआत्मस्वरूपातेंपाहूनसंतुष्टहोतें तेथेंचराहतेदेहेंद्रि

यावरयेतनाहीं २० गी० सुखमात्यंतिकंयत्तद्बुद्धिग्राह्यमतींद्रियं
वेत्तियत्रनचैवायंस्थितश्चलतितत्त्वतः २१ टी० आत्मस्वरूपीचरा
हतें विषयआवडतनाहिं हेंमागेंसांगितलेंतेकोण्यागुणस्थला
लतरतेंहि सांगताहेत जेंआत्यंतिकसुखबुद्धिच्यानेंमआग्रा ४३
यइंद्रियासजेंआकळनाआत्माकार बुद्धिपावलीएसेंसुख
सेंजूनतेथेंराहिलेंहोत्साततेथुनचळतनाही अचळबोचही
उपपादनकरितांहेत २१ गी० यंलब्ध्वाचापरंलाभंमन्यतेना
धिकंततः यास्मिंस्थितोनदुःखेनगुरूणापिविचाल्यते २२
टी० याआत्मलाभातेंपाऊनत्याहूनइतरलाभकोण्हीहीयां
सआवडतनाहिं आणितेथेंचराहिलाआस्तां महादुःखेंही

तोस्त्रीआदिकेंहीशस्त्रप्रहारादिकेंहीचळतनाहिं २२ गी० तंविद्या
दुःखसंयोगंवियोगंयोगसंज्ञितं सनिश्चयेनयोक्तव्योयोगो
विनिर्णचेतसा २३ टी० ऐस्यायोगाचेंनावसांगतांहेत तो
दुःखसंयोगवियोगएसायोगजाणावा त्रणजेदुःखाचेना
वजेथेनाहिं तोयोगनिश्चयेंकरूणयोगजाणावा अनिर्वि
णचित्तेकरूण हाकधीहोइलएसाआळसनकरावा कांदा
चुनउवगुनये क्षणक्षणावृत्तियोजितजावी २३ गी० संक
ल्पप्रभवान्कांमांस्त्यक्त्वासर्वानशेषतः मनःसैवेंद्रियग्रामं
विनियम्यसमंततः २४ टी० योगासप्रतिकूळएसाकामत्या
कामाचिउत्पत्तिसंकल्पापासूनतासर्वदाकावोवासनाहीदिऊन

ये मनेकरूणासर्वदोषपाहूनइंद्रियांचाप्रकारजोतोहि
नेमावा योगनिर्विघ्नतेकाहोईल २४ गी० शनैः शनैरुपरमे
द्बुध्याधृगृहीतया आत्मसंस्थंमनः कृत्वानकिंचिदपिचिंतये
त् २५ गी० शनैशनैरुपरमेजेंभूमिकाजयकरूण वाग्भूमीम
नोभूमीज्ञानात्मामहात्माशांतात्मायाक्रमकरूयेकयेकभु ५४ ५४
मिकाजिंतीनाघेर्यैकरूणबुद्धिधरावी दीर्घकालनैरंतर्यैस
क्यासेंमनआत्म स्थकरूणकांहीहीचिंतुनये मगास्थीर
केलेंजेमनतेथेंजेथेजाईल २६ गी० यतोयतोनिश्चरतिम
नश्चंचलमस्थिरंततस्ततोनियम्यैतदात्मन्येवशंनयेत् २६
टी० जेथेंजाईलतेथेंचनीयमावें मगसहजेंधावमोडने

आत्मवशहोईल २५ गी० प्रशांतमनसंह्येनंयोगिनंसुख
मुत्तमं उपतिशांतरजसंब्रह्मभूतमकलषं २७ टी० मग
प्रशांतमनशालिंआसांयोगिलोयाससुखउत्तमप्राप्तहो
तें रजोगुणशांतसाला तेव्हांब्रह्मभूतअकलषहोतें २७
गी० युजन्नेवंसदात्मानंयोगिविगतकलषः सुखेनब्रह्म
संस्पर्शमत्यंतंसुखमश्नुते २८ टी० यात्रकारेंयोजीत
आसतांमनाला मनोचेकलषजातें मगसुखकरूणच
ब्रह्मसंस्पर्शाएसेंअत्यंतसुखभोगीतो २८ गी० सर्वभू
तस्थमात्मानंसर्वभूतानिचात्मनि ईक्षतेयोगयुक्तात्मा
सर्वत्रसमदर्शनः २९ टी० सर्वभूतांचेठाईराहिलोजोपीया

मानेपाहातो सर्वभूतेमाझ्याठाईंपाहतो योगयुक्तात्मास
र्वत्रसमानआहेज्ञानज्याचें २९ गी० योमांपश्यतिसर्वत्रसंर्व
चमयिपश्यति तस्याहंनप्रणश्यामिसचमेनप्रणश्यति ३०
जोमीतेसर्वत्रपाहतोंसर्वमाझेठाईंपाहतो त्यासमींकधीआ
दृश्यहोतनाहीं तोहिमजहूनवेगळाकधीनाहीं ३० गी० ५६
सर्वभूतस्थितंयोमांभजत्येकत्वमास्थितः सर्वथावर्त्तमानोपि
सयोगीमयिवर्त्तते ३१ टी० सर्वभूतिंराहतांजोमीं त्यामीतं
येकत्वंकरूणभजतो तोपुरुषविधिनमत्यागुणवर्त्तलातहीं
तेमहूपहोय त्यासप्रत्यवायविहीतत्याचोंगाचानाही ३१ गी०
आत्मोपम्येनसर्वत्रसमंपश्यतियोर्जुन सुखंवायदिवादुःखंस

योगीपरमोमतः ३२ टी० आपणासमसूखप्रिय दुःखअप्रीयएसें
चसार्वाप्राणिमात्रासजोपाहतोतेसावर्त्ततो तोमलाफारआवड
तो ३२ गी० अर्जुनउवाच योयंयोगस्त्वयाप्रोक्तः साम्येनमधु
सूदन एतस्याहंनपश्यामिचंचलत्वास्थितिस्थिरां ३३ टी० अर्जु
न म्हणेतोजोहामोंख्यलक्षणाचायोगभगवंतावां सांगितलातो
माझ्यानेहोईना स्थिरस्थितिचंचलत्वमनकैसीपाविजेल ३३
गी० चंचलंहिमनः कृष्णप्रमाथीबलवद्दृढं तस्याहंनिग्रहंमन्ये
वायोरिवसुदुष्करं ३४ टी० कृष्णामनहेंचंचलआहे प्रमाथीज
ठिण दृढहठि यामनाचानीग्रह वायुचेपरीदुष्कर ३४ गी०
श्रीभगवानुवाच असंशयंमहाबाहोमनोदुर्निग्रहंचलं अभ्या

सेनतुकोंतेयवैराग्येणचगृह्यते ३५ टी० अर्जुनोंतुम्हणेतोसहंस
त्य मनदुर्निग्रह चंचलयेथेंसंशयनाही तरीयातेंअभ्यासेंक
रूणवैराग्येंकरूणजीतावें अभ्यासेंजिंतवेनाम्हणसीलतर यो
गशास्त्रकांग्रथाचकेलेंआहे ३६ गी० असंशयात्मनोयोगोदुः
प्रापइतिमेमतिः वश्यात्मनातुयतताशक्योवाप्तुमुपायतः ३६ टी० ६६
जोयोगकरीनास्यासमनआदेपेनाहेंतरआम्हींमानीतों
परंतुजोअभ्यासकरीतोस्यासउपायेंमनवश्यहोतो जोइंद्रिये
मनोदमनार्थयत्नकरितनाहिं स्यासदुःप्राप्यहेसत्यहोय आणि
जोजितेंद्रियआहेस्यासमनस्याधीनआवश्यमवहोतें ३६
गी० अर्जुनउवाच अयतिःश्रद्धयोपेतोयोगाच्चलितमानसः

अप्राप्ययोगसंसिद्धिंकांगतिंकृष्णगच्छति ३७ टी० अर्जुनम्हणे
तोजोश्रद्धेनेंप्रवर्तलायोगाचेटाईं परंतुआत्मसाक्षात्कारतरसा
लानाहीं आणिसंसारतरनिःशेषटाकला योगकर्तामध्येंचआ
युष्यसरलेंतर तोकोणगतीसजातो ३७ गी० कच्चिन्नोभयविभ्र
ष्टःछिन्नाभ्रमिविनश्यति अप्रतिष्ठोमहाबाहोविमूढोब्रह्मणःप
थि ३८ टी० जोदोहीकडूनहींमूकला इकडेंसंसारसुखहींभोग
लेनाहीं तीकडेब्रह्मानुभवहींसालानाहिं आशातरविशेषहोती
आणिआयुष्यसरलें ऐसेंजोअपक्वयोगसंसिद्धिजोब्रह्मपंथींमूढ
यासीगतिकायहोतनो छिन्नआभाळाचेपरीनासलाकिंकाय ३८
गी० एतन्मेसंशयंकृष्णछेतुमर्हस्यशेषतः त्वदन्यःसंशयस्या

स्पृहेतानत्युपपद्यते ३९ टी० हासंशयभगवंताप्राप्तजाला हानुज
वाचूनकोणहीदूरकरिना ३९ गी० श्रीभगवानुवाच पार्थनैवेहना
मुत्रविनाशस्तस्यविद्यते नहिकल्याणकृत्कश्चित्दुर्गतिंतात ग
च्छति ४० टी० अरेपर्थात्यापुरुषास इहलोकीहिंनाशनाहिं प
लोकिहींनाशनाहीं जोकल्याणककर्मासप्रवर्तलाआणिआ
युष्यसरलेतरत्यासदुर्गतीनाहोतेएसंकोटेसालेहकदापिनघडे ४०
गी० प्राप्यपुण्यकृतांल्लोकानुषित्वाशाश्वतीसमः शुचीनांश्री
मतांगेहयोगभ्रष्टोभिजायते ४१ टी० त्यापुरुषासमध्येंविसा
वांसाला जैसायेकदिवसिनगरासजाएगर त्याणेंचालाया
चाआळसकेला म्हणुनदिवसमालवला तरआइवस्तीशाली

DR BHAU DAJI
डाक्टर भाऊदाजीलाडसंस्कृतसंग्रहालय
MEMORIAL

दुसरेंदिवसिंपावतो तैसाहाआत्मतत्वविचारासप्रवर्तलाआ
स्तांआयुष्यसरलेंतर पुण्यैकरूनजोलोकप्राप्तहोतो तोया
स्वर्गादिकलोकपाजनमगशुचिश्रीमंतांश्रीमंताचेघरीयोगभ्र
ष्टजन्मंजन्मघेतो ४१ गी० अथवायोगिनामेवकुलेभवतिधी
मतां एतद्धिदुर्लभतरंलोकेजन्मयदीदृशं ४२ टी० त्यासकांहि
भोगवासनाराहिलीअसलीतर स्वर्गादिकभाग्यवंताचेघ
रिंजन्मतो नाहिंतरयोग्याचेस्वकुळीजन्मतो योग्यांचे
कुलिंजन्मलातर त्याचेकुळींवेदादीकश्रवणकरावें हासां
प्रदायचमाहे मायबापेंअनकूळहोताहेत आणिभाग्यवं
ताचेकुळींजन्मलातर मायबापेंकरीहोताहेत कींयाणेभोग

भोगावें आणीलाहणपणेंचआध्यात्मकाय ४२ गी० तत्रैतंबुद्धि
संयोगंलभतेपौर्वदेहिकं यततेचततोभूयःसंसिद्धौकुरुनंदन॥
४३ दी० मगत्याचेघरीजन्मलाआसतांमागिलजेआत्मविचार
वीषिंबुद्धिजेतेप्राप्तहोते मगपुढेयत्नकरीतो मगपारचश्रव
णादिकयत्नकरीतो आणीस्वींविषयादिकसुखकिंमपीआवड ६८
तनाहीं जैसाप्रल्हादलाहणपणेपासूनचभगवद्भक्त ४३
गी० पुर्वाभ्यासेनतेनैवह्रीयतेह्यवशोपिसः जिज्ञासुरपियोगस्य
शब्दब्रह्मातिवर्तते ४४ दी० पुर्वीकेलाजोअभ्यासतोत्यालाज
पुनस्त्येयेऊनबुद्धिसवरीतो योगाचाजिज्ञासुजहींतहींशब्द
ब्रह्मजोवेदांतयासमजतीक्रमणकरीतो ज्ञानवापींबुद्धिलातर्क

फारधांवतोंगुंतत नाहिं ४४ गी० प्रयत्नाद्यतमानस्तुयोगीसं
शुद्धकिल्बिषः अनेकजन्मसंसिद्धस्ततोयांतिपरांगतिं ४५ दी०
प्रयत्नाचेंदाइंप्रवर्तलाअसतां योगीजोत्याचेंकल्मषशुद्धहोते
ऐसाअनेकजन्मीसंसिद्धसत्कर्मकर्तासाला जोतोपरांगती
जेंब्रह्मसाक्षात्कारासपावतो ४५ गी० तपस्विभ्योधिकोयो
गीज्ञानिभ्योपिमतोधिकः कर्मीभ्यश्चाधिकोयोगितस्मा
द्योगिभवार्जुन ४६ दी० म्हणोनतपजेंकुरुचांद्रायणपंचा
ग्नीसाधनत्याहूनयोगश्रेष्ठ ज्ञानजेनुरुतपुरुषविचारत्या
हूनयोगश्रेष्ठ कर्मानुष्ठानाहूनयोगश्रेष्ठ म्हणोनअ
र्जुनातुंहीयोगीहोय ऐसेंकृष्णम्हणतो ४६ गी० योगि

नांमपिसर्ववांमङ्गतेनांतरात्मना श्रद्धावानूभजतेयोमांसमेयु
क्ततमोमतः ४१ टी० सर्वाहीयोग्यामध्यंमाझेंढाइंचमनढीव
लें एसाश्रद्धावानजोभजतोमातेश्रेष्ठतोयुक्ततममलाप्रकार
आवडतो ४१ हरिः ॐ त० आत्मयोगोनामषष्ठोध्यायः

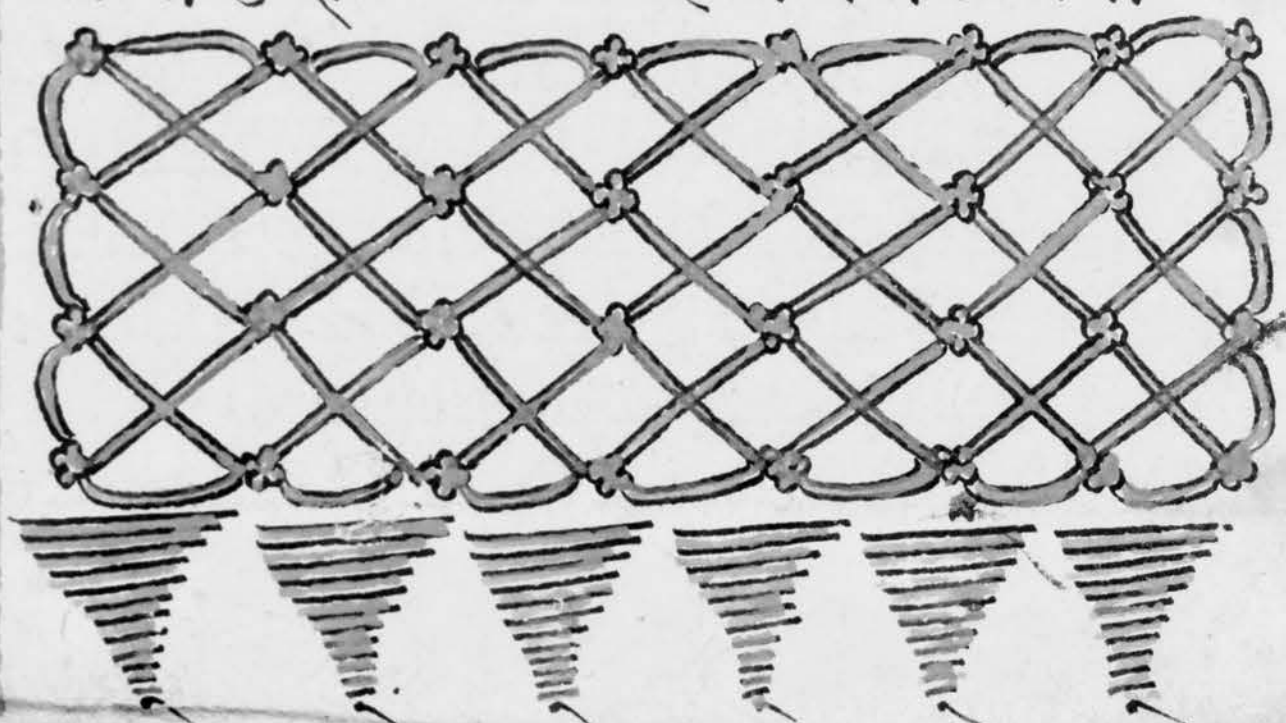

टी० जेसात्विकराजसभावतामसहीतेमजपासूनचजाण मींया
भावाच्चढाईनाहिं तेमासेंढाईभासलेंआहेत १२ गी० त्रिभिर्गुणम
यैर्भावैरेभिः सर्वमिदंजगत् मोहितंनाभिजानातिमामेभ्यः प
रमव्ययं १३ टी० त्रिगुणात्मकभावजेतेंहीहेंसर्वजगमोहिलें मी
यागुणाहूनवेगळाएसामलाजाणतनांहीं जोगुणातीतकमीलतो
जाणेंल १३ गी० दैवीह्येषागुणमयिममायादुरत्यया मा
मेवयत्रपद्यंतेमायामेतांतरंतितें १४ टी० दैवीगुणमयीमाया
कोज्हासहींतरवेना परंतुजेमलासर्वभावेंशरणआलें देहाभि
मानटाकूनतेंमायेतेंतरताहेत १४ गी० नमांदुष्कृतिनोमूढाः प्र
पद्यंतेनराधमाः माययापहृतज्ञानाआसुरंभावमाश्रिताः १५

PAGE(S) MISSING
NOT AVAILABLE

FOLIO NO!-
60-61

टी० जेदुराच्यारीमूढआर्थमनरतेमलाधारणहोतनाहीत माये
नेहरलेंज्ञानह्याचें ऐसेजेजेआसूरभावातेंपावतानाहत १८ गी०
चतुर्विधाभजंतेमांजनाः सुकृतिनोर्जुन आर्तोजिज्ञासुरर्थार्थी
ज्ञानीचभरतर्षभ १६ टी० चौप्रकारचेजनमजलाभजतानाहत जे
सुकृतिपुण्यवंतह्यासमासंभजनीउद्योगहोतो ह्यासध्यंयेक ६२ ६२
तोरागेंपीडितभजतो येकज्ञानहोयासाठि येकमनोरथप्राप्ती
स्तव चोथाजोज्ञानीतोज्ञानस्वरूपंभजतो १६ गी० तेषांज्ञा
नीनित्ययुक्तएकभक्तिर्विशिष्यते प्रियोहिज्ञानिनोत्यर्थमहंस
चसमप्रियः १७ टी० ह्याचोघामध्येंज्ञानीजोनित्ययुक्तवर्ततो
योजीतो तोयेकभक्तिविशिष्टजाणावा मलाहींतोचज्ञानी

चआवडतो मीहीयालाआवडतों १७ गी० उदाराः सर्वएवैतेज्ञा
नीत्वात्मैवमेमतं आस्थितः सहियुक्तात्मामांवेवानुत्तमांगतिं १८
टी० तेचेघेमलाभजतानाहत मगइछाद्विककरुएहीपरंतुतेथोर
चजाणावें कींइतरदेवतांदाकूनमलाभजतानाहत म्हणुनपरंतुज्ञा
नीतोंमीचहोय ऐसेंमानीतो ज्याएंमासीअनुत्तमगतिजि
ज्याएंतेआथिली म्हणुनज्ञानीश्रेष्ठहोय १८ गी० बहूनांजन्म
नामंतेज्ञानवान्मांप्रपद्यतेवासुदेवः सर्वमितिसमहात्मासुदुर्लभः
१९ टी० बहूतांजन्मांचेअंतीज्ञानवानूजोतोमलापावतो या
चेंलक्षणऐसेंकीसर्वहीवासुदेवचरूपद्रव्यमात्रपाहतो तोम
हात्मादुर्लभजाणावा १९ गी० कामैस्तैस्तैर्हृतज्ञानाःप्रपद्यंते

न्यदेवताः तंतंनियममास्थायप्रकृत्यानियतास्वया २० टी० आणि
ज्याचेंचित्तकामातुरकामेहतज्ञानेतं अन्यदेवताभजताहेत मग
त्याअदेवताचिजेसांप्रदाय आपलेप्रकृतीसमानलेंतेसेंवर्तना
हेत २० गी० योयोयांयांतनुभक्तःश्रद्धयार्चितुमिच्छति तस्यत
स्यांचलांश्रद्धातामेवविदधाम्यहं २१ टी० जोजोभक्तज्याज्या ६३ ६३
देवतेंतेश्रद्धेकरूनअर्चितोयासं त्यात्यदेवताचिश्रद्धादृढ
मीचकरीतोत्यणुनत्यादेवताहूनइतरदेवाचेठाईंयाची प्रवृत्ति
होतनाहिं २१ गी० सतयाश्रद्धयायुक्तस्य स्याराधनमीहते
लभतेचततःकामान्मयैवविहितान्हितान् २२ टी० जोनकृत्यास्त्र
द्वेकरूनयुक्तहोत्साता यांचेंआराधनकरीतो मगत्यादेवता

पासूनमनोरथप्राप्तहोताहेततेहीमींच्यादेतों २२ गी० अंतवंतु
फलंतेषांतद्भवत्यल्पमेधसां देवान्देवयजोयांतिमद्भक्तायांतिमा
मपि २३ टी० परंतुतेफलअंतवंतप्राप्तहोते अल्पबुद्धिजेत्याच्यादे
वाचेजेभक्तदृढतर तेमलियांत्याच्यालोकासजाताहेत जेमासे
भक्ततेमीच्यहोताहेत २३ गी० अव्यक्तंव्यक्तिमापन्नंमन्यतेमा
मबुद्धयः परंभावमजानंतोममाव्ययमनुत्तमं २४ टी० मीअ
व्यक्तयामातेंव्यक्तीसमालोएसेंकुबुद्धिहीणताहेत मातआमव्य
यजनुत्तमउत्कृष्टभाव त्यासकळतनाहिहीणुन २४ गी० नाहं
प्रकाशःसर्वस्ययोगमायासमावृताः मूढोयंनाभिजानाती
लोकोमामजमव्ययं २५ टी० मीसर्वांसीप्रगटहोतनाहिं योग

मायेंकरूणसर्वासआवरणघातलें मीआजआव्ययेथेंजीतेहम
ढलोकजाणतनाहींत २६ गी० वेदाहंसमतीतानीवर्त्तमाना
न्यिार्जुन भविष्याणिचभूतानिमांतुवेदनकश्चन २६ टी०
मीमागीलजेंक्रमलीभूतेंयातेंजाणतोवर्त्तमानतेजाणतों भ
विष्यजेंयातेंहीजाणतों परंतुमलाकोणहीजाणतनाहीं २६
गी० इच्छाद्वेषसमुत्थेनद्वंद्वमोहेनभारत सर्वभूतानिसंमो
हंसर्गेयांतिपरंतप २७ टी० कांजाणतनाहीं ह्मणसीलतर
सांगतों इच्छाभाणिद्वेषयापासूनजोद्वंद्वमोहवाढलातोस
र्वभूतातेंमोहनंजन्ममरणयोजितोरिभरतर्षभा २७ गी०

येषांत्वंतगतपापंजनानांपुण्यकर्मणां तेद्वंद्वमोहनिर्मुक्तामजं
तेमांदृढव्रताः २८ टी० ज्याचेंपापअंतासपावलें पुण्याचरणे
करून निसीद्वर्जनेकरून तेपुरुषद्वंद्वमोहापासूनसुटुन
मलादृढनेमेंभजतांहेत २८ गी० जरामरणमोक्षायमामा
श्रित्ययतंतियें तेब्रह्मतद्विदुःकृत्स्नमध्यात्मंकर्मचाखिलं २९
टी० जरामरणापासूनसुटावें ह्मणुनमलाभजुन यत्नकरीतां
हेत तेपुरुषसर्वब्रह्मआध्यात्मकर्महीसमग्रजाणतांहेत २९
गी० साधिभूताधिदैवंमांसाधियज्ञंचयेविदुः प्रयाणकालेपि
चमांतेविदुर्युक्तचेतसः ३० टी० आधीभूतआधिदैवाधियज्ञ

जेजाणतोहत तेप्रयाणकाळीयुक्तचित्तहोत्साते मातेंजाणता
हत ३० हरिः ॐ तत्० ज्ञानविज्ञानयोगोनामसप्तमोध्यायः ७
अर्जुनउवाच किंतत्कि मध्यात्मंकिंकर्मपुरुषोत्तम अधिभूत
चकिंप्रोक्तमधिदैवंकिमुच्यते १ अधियज्ञःकथंकोत्रदेहस्मिन्
मधुसूदन प्रयाणकालेचकथंज्ञेयोसिनियतात्मभिः २ टी
६८ देवासप्तमाध्यायेअंतीतुंबोलिलासकिं ब्रह्मकर्मआधीभूतादि
जाणताहत तेमुक्तहोताहत तरतेंब्रह्म म्हणजेकाय आध्या
त्मकाशास्त्रम्हणावें अधीयज्ञकोणता कर्मतेकेसें आधिभूतको
य अधिदैवम्हणजेकाय आधियज्ञकोणता यादेहाचेंठाईंहम
धुसूदनासांगावें जेंनियतचित्तआहे तेंही प्रयाणकाळींतुंकसा

होय त्याचाउच्चारकरावामलास्मरावें ऐसाहोत्सातांदेहदिक्तो तो
परमगतातेंपावतो १३ अनन्यचेताःसततंयोमांस्मरतिनित्यशः
तस्याहंसुलभःपार्थनित्ययुक्तस्ययोगिनः १४ टी० अनन्यचित्तें
मलाजोनियस्मरतो येकक्षणविसरतनाहीं त्यालामीप्रकारसु
लभआहे तोनित्ययुक्तम्हणुन १४ गी० मामुपेत्यपुनर्जन्म
दुःखालयमशाश्वतं नाप्नुवंतिमहात्मानः संसिद्धिंपरमांगताः
१५ टी० मलापाऊनमगपुनर्जन्मजोदुःखाचेंस्थान ऐसें देह
माशाश्वततेंपुरुषपावतनाहींतपरमज्ञानसंसिद्धीतेंपावलेजे
न तें १५ गी० आब्रह्मभुवनाल्लोकाःपुनरावर्तिनोर्जुन मामुपेत्यतु
कौंतेयपुनर्जन्मविद्यते १६ टी० आब्रह्मपर्यंतचतुर्दशभुवनेजा

DR BHAU DAJI
LIBRARY

PAGE(S) MISSING
NOT AVAILABLE

FOLIO NOS.
66-67

णिलोकत्तपुनर्जन्मपावत्ताहेत। परंतुमलाजोपावलाम्यालागुद्धाज
न्महोत्तनाही।१६।गी०सहस्रयुगपर्यंतमहर्यद्ब्रह्मणोविदुः।रात्रिंयु
गसहस्रांतांतेहोरात्रविदोजनाः।१७।टी०सहस्रयुगेंभरतिलनेह्मा
न्रह्म्याचायेकदीवस त्तीतकींचयुगेंरात्रयान्रह्म्याच्यारात्रिदिवसा
सजोजाणत्ताहेत। कोउहीब्रह्मदीज्याचेंआयुष्यप्रकारम्यालाआहो ६८
गणविद्मणवें।१७।गी०अव्यक्ताद्व्यक्तयः सर्वाः प्रभवत्यहरा
गमें रात्र्यागमें प्रलीयंतेतत्रैवाव्यक्तसंज्ञके।१८।टी०अव्यक्तजे
प्रकृतीतीजपासूनसर्वव्यक्तीप्रगटहोताहेतदिनोदई मगरा
त्रीसआरंभहोतासर्वजटाल्याचेतांई लीनहोते।१८।भूतग्रामः
सएवायंभूत्वाभूत्वाप्रलीयते रात्र्यागमेवशः पार्थप्रभवत्यहरा

गमे।१९।टी०तोहाभूतसमुदायजोत्तोहोऊनलयपावतोरात्रिमा
स्तां।मगदिनोदईमागतिंउपन्नहोतो।१९।गी०परस्मात्तुभा
वोन्योव्यक्तोव्यक्तात्सनातनः यः ससर्वेषुभूतेषुनश्यत्सुनविन
श्यति।२०।परमउत्कृष्टभावजब्रह्मत्तेवगळेचआहे।व्यक्तआणि
अव्यक्ताहुनतेंसनातनहोय।सर्वभूतेंनासलीआस्तांतेंनासतना
हिं।२०।अव्यक्तोक्षरइत्युक्तस्तमाहुः परमांगतिं।यंप्राप्यननिवर्त्त
तेतद्धामपरंमम।२१।टी०अव्यक्तअक्षरत्यासम्हणावें।त्यासपरम
गतिम्हणावी।जेंपाहुनपरतनेनाहीं।तेमासेंपरमधामऐसेंजा
णा।२१।गी०पुरुषः सपरः पार्थभक्त्यालभ्यस्त्वनन्यया।यस्यांतस्थ
निभूतानियेनसर्वमिदंततं।२२।टी०तोपरमपुरुषजोतोअनन्य

भक्तीकरूंजाशक्तहोतो ज्याचेंअंतरीहेंसर्वहीभूतेंआणिज्यानेंहें
सर्वहीव्यापिलेंआहे २२ गी० यत्रकालेत्वनावृत्तिंचैवयोगिनः
प्रयातायांतितंकालेवक्ष्यामिभरतर्षभ २३ टी० योगिजेयाहीं
कलेवरटाकिलेंआस्तांज्याकाळींपुनरावृत्तीहोतनाहींतोकाळ
मीसांगतो २३ गी० अग्निर्ज्योतिरहःशुक्लःषण्मासाउत्तरा
यणं तत्रप्रयातागच्छंतिब्रह्मब्रह्मविदोजनाः २४ टी०अग्नि
चीदिप्तीदिवसमासावाशुक्लपक्षअसावाउत्तरायणषण्मासअ
सावा ऐसेंकाळींमेलेब्रह्मवेत्तेजेतेब्रह्महोताहेतयोगी २४ गी०
धूमोरात्रिस्तथाकृष्णषण्मासादक्षिणायणं तत्रचांद्रमसंज्यो
तिर्योगीप्राप्यनिवर्त्तते २५ टी० धूममार्गरात्रीचेटाईकृष्ण

हमौषधं मंत्रोहमहमेवाज्यमहमग्निरहंहुतं १६ टी० याचेंकर्म
हिंसांगतात ज्यान्याचेक्रतुतोमीं यज्ञतोहिमीं स्वधातेहिमीं
औषधीहीमीं मंत्रमीं आज्यमीं अग्निमीं हुततेहोमींच १६
गी० पीतामहस्यजगतोमाताधातापितामहः वेद्यंपवित्रमोंकार
ऋक्सामयजुरेवच १७ टी० याजगाचापितामी मातामींपोषण
कर्त्तामीं आजाहीमीं वेद्यजेपवित्रमोंकारतोहीमीं ऋग्वेदादी
तिन्हीमींचहोय १७ गी० गतिर्भर्त्ताप्रभुःसाक्षीनिवासःशरणं
सुहृत् प्रभवःप्रलयःस्थानंनिधानंबीजमव्ययं १८ टी० गतीस
वासमी भर्त्तामी प्रभुमी साक्षीमी स्थानमी सखासर्वांचामीं
प्रलयमीं प्रलयमीं स्थाननिधानमींसनातबीजतेहींमींच

PAGE(S) MISSING
NOT AVAILABLE

70-73

१८ गी० तपाम्यहमहंवर्षंनिगृह्णाम्युत्सृजामिचामृतंचैव
मृत्युश्चसदसच्चाहमर्जुन १९ टी० तपकर्त्तामी वर्षंतोमी नि
गृह्णतोमीं सृष्टिसोऽवितामी मामृतमी मृत्युमी सदसद
इतेहमीं १९ गी० त्रैविद्यामांसोमपाः पूतपापायज्ञैरिष्वास्वर्ग
७५ तिंप्रार्थयंते तेपुण्यमासाद्यसुरेंद्रलोकमश्नंतिदिव्यादिविदेव ७४
भोगान् २० टी० सोमकर्त्तेविद्यात्रइक्रतुपापेरहितजेकां
ब्राह्मणयज्ञेयजुनस्वर्गपावत्ताहेत त्यापुण्यास्तवसुरेंद्रलोकां
भोगभोगित्ताहेत २० गी० तेतंभुक्त्वास्वर्गलोकंविशालंक्षीणे
पुण्यमर्त्यलोकंविशंति एवंत्रयीधर्ममनुप्रपन्नागतागंतका
मकामलभंत २१ टी० तेदिक्षीतत्तेस्वर्गलोकीचदिव्यभोग

राम

भोगूनपुण्याचीसमाप्तीनंतरमृत्युलोकिंजन्मपावताहेत या
प्रकारेंवेस्त्रयधर्माचरणंकरूनकामप्राप्तीनंतरजन्ममरण
ची धर्मभोगावंहवेस्कर्मगती याप्रकारचीजाहे आणिमासभ
क्षमासप्रसादेक्षत्तार्थहोताहेत २१ गी० अनन्याश्चिंतयंतो
मांयेजनाः पर्युपासते तेषांनित्याभियुक्तानांयोगक्षेमवहाम्य
हं २२ टी० अन्यत्रचित्तनसोनमातेंचजभजताहेत त्यासइष्ट
मनोरथाचायोगमीकरितों केल्यानंतरत्याचरक्षणहोमीचक
रितों २३ गी० येप्यन्यदेवताभक्तायजंतेश्रद्धयान्विताः तेपिमा
मेवकौंतेययजंत्यविधिपूर्वकं २३ या श्लोकाचिटिकालिनाहीं
गी० अहंहिसर्वयज्ञानांभोक्ताचप्रभुरेवच ननुमामभिजानंति

नवेनात्मवंतिते २३ टी० मींचसर्वयज्ञाचाभोक्ता प्रभुहि मी
चमसोनइंद्रादीकमासेच प्रतिमा यासमर्पिल्यामलाचपाव
तेंहेनजाणुनतेकर्मठचभक्तहोत २४ गी० यांतिदेवव्रतान्देवा
न्देवपितृन्यांतिपितृव्रताः भूतानियांतिभूतेजायांतिमद्याजिनो
पिमां २४ टी० देवाचेभक्तदेवासपावतोहत पीतराचेभक्तपि
तरासपावतोहत भुताचेभक्तभुतोतेंपावतोहत मांतेंयजीता
हेततेमलाचपावतोहत मासेंयजनसुलभहहींसांगतोहत
२५ गी० पत्रंपुष्पंफलंतोयंयोमेभक्त्याप्रयच्छति तदहंभक्त्यु
हृतमश्नामिप्रयतात्मनः २६ टी० पत्रपुष्पफळउदक जोमा
भक्तिकरूणाअर्पितोतमीहि प्रीतिकरूणा अंगीकारकरीतो

यिहींनावपावतनाही ३१ गी० मांहिपार्थव्यपाश्रित्ययेपि
स्युःपापयोनयः स्त्रियोवैश्यास्तथाशूद्रास्तेपियांतिपरांगति ३२
टी पार्थामाझाजेंहि आश्रेलामगतेपापयोणिनीचहीहोत
आसोनपरंतुतेपवित्र स्त्रीयाअथवाशूद्रमासेभक्तीनेशुद्धहो
तोहत मासेभक्तीचाअधिकारस्त्रीशुद्रासआहेवोल्हकर्मचा
नाहीं त्याकर्मेअत्यंतशुद्धतानाहींमासेभक्तीनेपवित्रना गीध
३३ गी० किंपुनर्ब्राह्मणाःपुण्याभक्तारोजपेयस्तथा अनित्य
मसुखंलोकमिमंप्राप्यभजस्वमां ३३ टी० स्त्रीशूद्रतरतोह
तभक्तिने मगब्राह्मणतरतिलहेभक्तिनेयेविषींआश्चर्यका

PAGE(S) MISSING
NOT AVAILABLE

य राजऋषिभक्तपावलीलतरअर्जुनाहालोकनासिचंलडुरक्षक
पपावलाजोत्यात्मासेभक्तिनेभजनाहुनउपायदुसरानाहीं
स्मणुनमास्माभक्तहोय २२ गी० मन्मनाभवमद्भक्तोमद्याजी
मांनम० मुरु मामेवैष्यसियुक्तेवमात्मानंमत्परायणः ३४ टी
मनमासेगइंयोजभक्तमाझाहोय यजमासेचकरनमस्का
रमातेंचकर मत्परायणहोत्यामलाचतुंपावसील ३४ हरिः
ॐ त० राजविद्याराजयोगोनामनवमोध्यायः ९ स्वकीयऐश्व
र्यस्वभक्तराया आश्चर्यसांगेभवहातराया तेराजविद्यानवम
प्रसंगी संग्रामश्रीमहर्षिपाडरंगीं ॥ रामकृष्णवासुदेव

DR BH... MEMORIAL

राम

संक्षेपेंभगवंहिमुक्तिकथिलीज्यासप्तमीमाथवें ह्याभातांदृश्यमी
जगद्गुरुवदविस्तारुणिवैभवें ह्यामावेंनमितांभवभ्रमनुरपा
पाब्धीतोहीतरें गीताश्रीमुखनिस्तासुरसरीतप्रावर्तितो
संतरे १ श्रीभगवानुवाच भूयएवमहाबाहोशृणुमेपरमंव
चः यत्तेहंप्रियमाणायवक्ष्यामिहितकाम्यया १ टी० हेमहा
बाहोपुन्हा हीमाझेपरमवचनतुएइका जेहीं मीतुझ्याहितासा
टींमाझ्याविभूतितुतेंसांगतो ह्याएकतासर्वज्ञहोसील १
गी० नमेविदुःसुरगणाः प्रभवन्नमहर्षयः अहमादिर्हिदेवानां
महर्षीणांचसर्वशः २ टी० माझाप्रभवसुरगणासकळतना
हीं महर्षीजाणतनाहीत सर्वदेवांचामहर्षींचामीआदिहो

य मलहेजाणतनाहीत २ गी० योमामेवमनादिंचवेत्तिलोक
महेश्वरं असंमूढः समर्येषुसर्वपापैः प्रमुच्यते ३ टी० जोमा
नेंआजेएसामनादिएसा लोकमहेश्वरजाणतो तोमनुष्या
मध्यंचतुरसर्वपापापासूनमुक्तहोतो ३ गी० बुद्धिर्ज्ञानमसं
मोहः क्षमासत्यंदमः शमः सुखंदुखंभवोभावोभयंचाभयमेव ७८ ७८
चः ४ टी० मासामहिमानुतंसांगतों मजपासुनभूतालाभाव
निर्माणहोताहेत यांचीनावेंआइक बुद्धिः ज्ञान निर्मोह क्ष
मा सत्य दम शामः सुख दुःख भाव भाव भय अभय ४ गी
अहिंसासमतातुष्टिस्तपोदानंयशोयशः भवंतिभावाभूतानांमत्त ए
वपृथग्विधाः ५ टी० अहिंसा समता संतोष तपदान येशअपे

वा हेभावमजपासुन प्राणिमात्रासउत्पन्नहोताहेत ६ गी० मह
र्षयः सप्तपूर्वेचत्वारोमनवस्तथा मद्भावामानसाजाताएषांलो
कइमाः प्रजाः ६ टी० सप्तमहर्षीपहिलेउत्पन्न्यारमनुसहीत
साले मास्यामनापासूनउत्पन्नसालें यापासूनहेलोक यात्र
जानिर्माणसाला ६ गी० एतांविभूतिंयोगंचममयोवेत्तितत्वतः
सोविकंपनयोगेनयुज्यतेनात्रसंशयः ७ टी० याविभूतीतेंजा
णियोगातेंजोनिश्चळयोगेंकरूणमातेंभजतो येथेंसंशयनां
हिं ७ गी० अहंसर्वस्यप्रभवोमत्तः सर्वंप्रवर्त्तते इतिमत्वांभजं
तेमांबुधाभावसमन्वितः ८ टी० मीसर्वाचाहीप्रभवमजपा
सूनसर्वप्रवर्त्तनें ऐसेंजाणूनभजताहेत बुद्धिजेतेसद्भावेंकरू

आयुक्तहोत्सातेंभजनप्रकारसांगतातहेतयुक्तश्लोकीं ८ गी०
च्चित्तामक्तः प्राणबोधयंतःपरस्परं कथयंतश्चमां नित्यंतुष्यं
तिचरमंतिच ९ टी० माझेंठाईंचित्तआहेज्यांचें मक्तकेलेप्राण
ऐसेंहोत्साते परस्परेंमीकूनमाझासंवादकरितातहेत माझ्या
कथासांगतातहेत ऐसेंसंतुष्टचित्तेरमताहेतमाझेभक्तजेतें १ ७९
गी० तेषांसततयुक्तानांभजतांप्रीतिपूर्वकं ददामिबुद्धियोगंतं
येनमामुपयांतिते १० टी० ऐसेनिरंतरयुक्तजे प्रीतिपूर्वकभज
तातहेत यांसमीबुद्धियोगदेतों ज्याबुद्धियोगेंमलापावनाहेत
१० गी० तेषामेवानुकंपार्थमहमज्ञानजंतमः नाशयाम्यात्म
भावस्थोज्ञानदीपेनभास्वता ११ टी० यांजवरकृपाकरावया

सादिस्वचित्तमज्ञानसंभवतेंमीनासुनज्ञानदीपप्रकाशितों ११
गी० अर्जुनउवाच परंब्रह्मपरंधामपवित्रंपरमंभवान्पुरुषंशाश्व
तंदिव्यमादिदेवमजंविभुं १२ टी० आर्जुनविनवितो आजीपर
ब्रह्मपरंधामा पवित्रा पुरुषा शाश्वता दीव्या आदिदेवतुं अ
जतुं विभुस्वतुंआहेत १२ गी० आहुस्त्वामृषयः सर्वेदेवर्षि
नारदस्तथा असितोदेवलोव्यासः स्वयंचैवब्रवीषिमे १३
टी० देवाहेसर्वहिऋषीतुलाहीसर्वव्यापकम्हणताहेत देव
र्षीहीनारदहीम्हणतो असीतऋषीदेवलजोतोहि श्री
व्यासही जेणिस्वयंतूहींम्हणतोसर्कांसर्वत्रआहेहेकै
तेंतमलासांग १३ गी० सर्वमेतदृतंमन्येयन्मांवदसिकेश

व नहीतभगवद्व्यक्तिंविदुर्देवानदानवाः १४ टी० हेंसर्वतुंचहे
गोष्मीहीसत्यमानीतो जेंजेंतुमलासांगतोसत्त परंतु
तुझीव्यक्तीजदेवासकळना दानवासकळेना १४ गी० स्व
यमेवात्मनात्मानंवेत्थत्वंपुरुषोत्तम भूतभावनभूतेशदेव
देवजगत्पते १५ टी० स्वयंचतूंआपणसमापणजाणतो ८०
स तुंभूतभावनदेवाचादेव जगाचापती तुंआहस १५
गी० वक्तुमर्हस्यशेषेणदिव्याह्यात्मविभूतयः याभिर्विभू
तिभिर्लोकानिमांस्त्वंव्याप्यतिष्ठसि १६ टी० दिव्यज्यातुझ्या
विभूतिदेवाव्यासर्वहिमलासांग ज्याविभूतीकरूनतुंव्यापू
नराहातोस १६ गी० कथंविद्यामहंयोगींस्त्वांसदापरि

राम

चिंतयन् केषुकेषुचभावेषुचिंत्योसिभगवन्मया १७ टी० दे
वातुलासर्वकाळचिंतावयासाटीं मलाकसेंकळलकिंतुकोटे
आहस कोणेकोणेठाईंमीतुझेंध्यानपूजनकरूंतेसांग १७
गी० विस्तरेणात्मनोयोगंविभूतिंचजनार्दन भूयः कथय
तृप्तिर्हिशृण्वतोनास्तिमेमृतं १८ टी० विस्तारेकरूनतुं
आपलेंयोगआणिविभूतिह्यासांग मागेंसांगीतल्यातद्धिं
उद्दामायकाव्यारसेंचमलवाटतें १८ गी० श्रीभगवानु
वाच हंततेकथयिष्यामिदिव्याह्यात्मविभूतयः प्राधान्यतः
कुरुश्रेष्ठनास्त्यंतोविस्तरस्यमे १९ अर्जुना मीतुलादिव्य

ज्याऽऽत्मविभूतीयासांगेन माझ्याविभूतीचाअंतनाहीं
तथापिश्रेष्ठश्रेष्ठ्यायामीसांगेन १९ गी० अहमात्मागु
डाकेशः सर्वभूताशयस्थितः अहमादिश्चमध्यंचभूतानामं
तएवच २० दी० गुडाकेशाअर्जुनामीसर्वाहीभूतांचेहृदईरा
हिलें याभूताचाआंदीअंतीमध्येअगदीचमीं २० गी० आ
दित्यानांमहंविष्णुर्ज्योतिषांरविरंशुमान् मरीचिर्मरुतामस्मि
नक्षत्राणांमहंशशी २१ दी० आदित्यामध्येंमीविष्णुतेमाझिवि
भूत जोतीमध्येंरवितेमाझिविभूत मरूतामध्येंमरीचितेम
त्स्वरूपनक्षत्रामध्येंशशीतेमाझीविभूत २१ गी० वेदानांसाम
वेदोस्मिदेवानामस्मिवासवः इंद्रियाणांमनश्चास्मिंभूतानां

राम

८१

मस्मिचेतना २२ दी० वेदामध्येंसामवेदतेमाझिविभूत देवामध्यें
इंद्रतेमाझिविभूत इंद्रियामध्येंमनतेमाझिविभूत भूताचेंठाईंचेत
नातेमाझेंस्वरूप २२ गी० रुद्राणांशंकरश्चास्मिवित्तेशोयक्षरास
क्षांवसुनांपावकश्चास्मिमेरुःशिखरिणामहं २३ दी० रुद्रामध्यें
शंकरतेमाझिविभूत यक्षराक्षसामध्येंकुबेरतोमीं वसूमध्येंपा
वकतोमीं पर्वतामध्येंमेरुतोमीं २३ गी० पुरोधसांचमुख्यंमां
मेद्धिपार्थबृहस्पतिं सेनानीनामहंस्कंदः सरसामस्मिसागरः
२४ दी० उपाध्यासर्वामध्येंबृहस्पतितोमीं सेनापतिसर्वांतस्वा
मीकार्तिकेयतोमी सरोवरामध्येंसमुद्रतोमीं २४ गी० महः
र्षीणांभृगुरहंगिरामस्म्येकमक्षरं यज्ञानांजपयज्ञोस्मिस्थावरा

णांहिमालयः।२५। टी सर्वाऋषीमध्येश्रेष्ठभृगुतोमी नरा
च्यामध्येयेकाक्षरतोमीं यज्ञामध्येजपयज्ञातोमी सर्वस्था
वरामध्येहिमालयतोमी।२५। गी० अश्वत्थः सर्ववृक्षाणांदेवर्षी
णांचनारदः गंधर्वाणांचित्ररथः सिद्धानांकपिलोमुनिः २६ टी० व
क्षामध्येंपीपळतोमीं देवर्षीतनारदतोमीं गंधर्वामध्येंचित्ररथ ८२
तोमीं सिद्धामध्येंकपीलतोमीं २६ गी० उच्चैश्रवसमश्वानां
विद्धिमामृतोद्भवं ऐरावतंगजेंद्राणांनराणांचनराधिपः २७
टी० घोड्यामध्येंउच्चैश्रवातोमींसमुद्रमंथितोनिघाला गज्याम
ध्येंऐरावततोमीं मनुष्यामध्येंराजातोमीं।२७। गी० आयुधानां
महंवज्रंधेनूनामस्मिकामधुक् प्रजनश्चास्मिकंदर्पः सर्पाना

मस्मिवासुकीं।२८। टी० आयुधामध्येंवज्रतोमी धेनुमध्येंकाम
धेनुतेमी उत्पत्तिकरनारातमदनतोमीं सर्पांतवासुकीतो मीं २८
गी० अनंतश्चास्मिनागानांवरुणोयादसामहंपितॄणामर्यमाचा
स्मियमः संयमतामहं २९ टी० नागामध्येअनंततोमीं जळच
रामध्येंवरुणतोमीं पितरांमध्येंआर्यमातोमीं नियमीत्याम
ध्येंयमतोमाझंस्वरूप २९ गी० प्रह्लादश्चास्मिदैत्यानांकालः क
लयतामहंमृगाणांचमृगेंद्रोहंवैनतेयश्चपक्षिणां ३० टी० दैत्या
मध्येंप्रह्लादतोमीं आकाळीयामध्येंकालतोमीं मृगामध्ये
सिंहतोमीं पक्ष्यामध्येंवीनतापुत्रगरुडतोमाझिविभूतजा
ण ३० गी० पवनःपवतामस्मिरामः शस्त्रभृतामहं झषाणांम

करश्चास्मिस्रोतसामस्मिजाह्नवी ३१ टी० धावनारामध्येंवायुत्तो
मीं रामजोत्तोशस्त्रधरामध्येंजाण मासेंजेत्यामध्येंमकरत्तोमीं
स्रोतामध्येंजाह्नवीमासीविभूतजाण ३१ गी० सर्गाणामादिरंत
श्चमध्यंचैवाहमर्जुन अध्यात्मविद्याविद्यानांवादः प्रवदतामहं ३२
८३ टी० सृष्टिचेमादिअंतीमध्येमींचआहें सर्वविद्यामध्येंआध्या
त्मविद्यातेसीविभूत बोलनारामध्येंवादतोमींकथीसरेचना
ऐसा ३२ गी० अक्षराणामकारोस्मिद्वंद्वः सामासिकस्यच अह
मेवाक्षयःकालोधाताहंविश्वतोमुखः ३३ टी० आक्षरामध्येंओ
कारतोमासेंस्वरूप सर्वाअक्षराचेपोटिं सामाकामध्येंहेतमीं सि
अक्षयकाळतोमीं सर्वाप्रकारें पोषणकर्त्तामींआहें ३३ गी०

राम

मृत्युः सर्वहरश्चाहमुद्भवश्चभविष्यतां कीर्तिः श्रीर्वाक्चनारीनां
स्मृतिर्मेधाधृतिःक्षमाः ३४ टी० सर्वहरणारामध्येंमृत्युतोमीं
नारिमध्येंकिर्त्तिलक्ष्मीतेमीं वाचायामींस्मृतिमेधातेमीं धृति
तेमीं क्षेमातेमीं स्त्रियामध्येंविभूतिमाझ्या ३४ गी० बृहत्सा
मतथासाम्नांगायत्रीछंदसामहं मासानांमार्गशीर्षोहमृतू
नांकुसुमाकरः ३५ टी० सामामध्येंबृहत्सामसूत्रतोमीं वेदम
ध्येंगायत्रीतेमीं महिण्यामध्येंमार्गेश्वरतोमी ऋतुमध्येंव
संतऋतुतोमींआहे ३५ गी० द्यूतंछलयतामस्मितेजस्तेजस्वि
नामहं जयोस्मिव्यवसायोस्मिसत्वंसत्ववतामहं ३६ टी० छ
ळनारामध्येंजुवातोमीं तेजस्वीजेप्राणियामध्येंतेजतेंमी

उदीमामध्येंनकें फातोमीं बळवंतामध्येंबळतेंमीं ३६ गी० वृ
ष्णीनांवासुदेवोस्मिपांडवानांधनंजयः मुनीनामप्यहंव्यासः
कवीनामुशनाकविः ३७ टी० यादवामध्येंवासुदेवतोमीं
पांडवामध्येंधनंजयतोमीं मुणुनतुसागाडीवांनसालो
८४ मुनीमध्येंव्यासतोमीं कविध्यामध्येंशुक्रदैत्यगुरुतोमीं ८४
३७ गी० दंडोदमयतामस्मिनीतिरस्मिजिगिषतां मौनंचै
वास्मिंगुह्यानांज्ञानंज्ञानवतामहं ३८ टी० दमित्यामध्येंदं
डतोमीं जितनारामध्येंन्यायतोमीं सर्वागुह्यांतमौनतेमीं
ज्ञानवंतामध्येंज्ञानतेमासीविभूतहोय ३८ गी० यच्चापि

राम

सर्वभूतानांबीजंतदहमर्जुन नतदस्तिविनायत्स्यान्मयाभूतं
चराचरं ३९ टी० सर्वभूतांचेबीजतेमीं अर्जुनासमुनेह
चराचरमजहुनवेगळेंनाहिं ३९ गी० नांतोस्तिममदिव्यानां
परंतप एषतूद्देशतः प्रोक्तोविभूतेर्विस्तरोमया ४० टी० हेपरं
तपा मासेदिव्यविभूतीचाअंतनाहीं हाउद्देशकरूंतुम्या
विभूतिविस्तारसांगीतला ४० गी० नांतोस्तिममविद्यानांविभू
तीनांपरंतप यद्यद्विभूतिमत्सत्वंश्रीमदूर्जितमेववा तत्तदेवाव
गच्छत्वंममतेजोंशसंभवं ४१ टी० जेजेंप्राणीवैभववान् श्री
भायवान् पराक्रमवान् तेतेंतुजाणमास्यातेज्यापासूनउत्प

न्नजालें सामर्थ्यंपराक्रमेंसें ४१ गी० अथवाबहुनैतनविज्ञातेनतवा
र्जुन विष्टभ्याहमिदंकृत्स्नमेकांशेनस्थितोजगत् ४२ टी० अर्जुना
हेतोंसांगीतलेंतेथापीहबहुतासीकायकाम मींयेकाअंशेकरू
रूणव्यापूनराहिलों इतकेंकलेंम्हणजेंसर्वहींकलेंए संजाणावं
हरिः ॐ नु० विभूतियोगोनामदशमोध्यायः १० विभूतिविस्तारंक १८
थनयदुविरकुरुविरा प्रबोधार्थीकेलेंविषददशमाध्यायचिबरा
जगन्नाथाचित्तिंदृढतरूपीवाक्यजडलें सुगीताकर्तव्यात्मशु
नीमननाचित्तजडलें १० दशमोध्यायः श्रीसांबसदासीवस०

अर्जुनउवाच मदनुग्राहायपरमंगुह्यमध्यात्मसंज्ञितं यत्त्वयोक्तं
वचस्तेनमोहोयंविगतोमम १ टी० भगवंतामजवरअनुग्रहकरा व
यासवअध्यात्मगुह्यजेंम्हणताहेतेंतवामलासांगीतलें यातुम्या
वाक्येंकरूणमोहमाझासंपूर्णगेला १ गी० भवाप्ययौहिभूतानांश्रु
तौविस्तरशोमया त्वतःकमलपत्राक्षमहात्म्यमपिचाव्ययं २ टी०
भुतांचाउत्पत्तिप्रलयतांविस्तारंकरूणसांगीतला आणिअव्यमहो
महाहीम्यांतुम्यामुखेंश्रवणकेला २ गी० एवमेतद्यथात्थत्वमात्मा
नंपरमेश्वरं द्रष्टुमिछामितरूपमैश्वरंपुरूषोत्तम ३ टी० ऐसेंभ
गवंतातुंजापणातेंज्याप्रकारेंसांगतोस त्याप्रकारेंतुस्तेंऐश्वररू
पजेंयातेंमींपाहूंइछीतों ३ गी० मन्यसेयदितछक्यंमयाद्रष्टुमि

तिप्रभो योगेश्वरततोमेत्वंदर्शयात्मानमव्ययं ४ टी० जरमीपा
हावयासयोग्यजसेननरतेनुसंस्वरूपमलादाखव तुंयोगवैभ
वंस्वामींयोगेश्वरतुंमाहेस ४ गी० श्रीभगवानुवाच पश्यमे
पार्थरूपाणिशतशोथसहस्रशः नानाविधानीदिव्यानिनावर्ण
कृतीनिच ५ टी० अर्जुनापाहेमासंस्वरूप शतशा सहस्रशा
नानाप्रकारचिदीव्यस्वरूपं नानावर्णाचीनानाअकृतिचि हेस ८६
र्वमीच ५ गी० पश्यादित्यान्वसून्रुद्रानश्विनौमरुतस्तथा ब
हून्यदृष्टपूर्वाणिपश्याश्चर्याणिभारत ६ टी० हेमादित्यजत्यांतंतु
पाहेवसुतें रुद्रतें अश्वीनीकुमारातें मरुतातें पाहें हेंवहून
देखलीनाहीतपुर्वी ऐसीमाश्चर्यरूपंतुपाहेभारता ६ गी०

इहैकस्थंजगत्कृत्स्नंपश्याद्यसचराचरं ममदेहगुडाकेशयच्चा
न्यद्रष्टुमिच्छसि ७ टी० हेंचराचरजगसर्वयेकमासंशरीरतुंपा
हे गुडाकेशाजनखीहीजेंतुमासदेहीपाहुइच्छिसीलतेंहीपाहे
गुडाकेशाचाअर्थ गुडाकेशत्मणीजेंनिद्रातेंजिंतिलीतांत्मणु
न गुडाकेशाअर्जुनाचेंनाव ७ गी० नतुमांशक्यसेद्रष्टुमने
नैवस्वचक्षुषा दिव्यंददामितेचक्षुः पश्यमेयोगमैश्वरं ८ टी०
याआपल्यानेत्रेंकरुण तुंमातेंपाहावयासशाक्यनाहींसत्स
णूनतुलादिव्यचक्षुमींदईन तेणेमाझा ऐश्वर्ययोगतुपाहेमा
र्जुना ८ गी० संजयउवाच एवमुक्त्वाततोराजन्महायोगे
श्वरोहरिः दर्शयामासपार्थायपरमंरूपमैश्वरं ९ टी० संजय

त्मणतोयात्रकोरं कृष्णवैबोलुनमहायोगेश्वरहरिजोतोपर
मैश्वर्यरूपदारनविन्नाजाला ऐसेंधृतराष्ट्रतेंसंजयम्हण
तोनें मीतुलानिवेदनकरीतों ९ गी० अनेकवक्त्रनयनमने
काद्भुतदर्शनं अनेकदिव्याभरणंदिव्यानेकोद्यतायुधं १० टी०
८ अनेकवक्त्रं अनेकनेत्र अनेकदिव्यअद्भुतदर्शने अनेकदिव्याभ ८
रणं अनेकदिव्यउद्यतिलीं आयुधें ऐसीं १० गी० दिव्यमाल्यां
बरधरंदिव्यगंधानुलेपनं सर्वाश्चर्यमयंदेवमनंतंविश्वतोमु
खं ११ टी० दिव्यसुमनं दिव्यवस्त्रं गंधाचीलेपणेंसर्वांसआ
श्चर्ययुयअनंतचहुंकडूनदेवप्रगटला ११ गी० दिविसूर्यस
हस्रस्यभवेद्युगपदुत्थिता यदिभाः सदृशीसाम्याऊसक्त

महर्षीसिद्धाचेसमुदायस्वस्तीम्हणतोहत आणीपुष्कळस्तुती
करूनतुलास्तवितोहत २१ गी० रुद्रादित्यावसवोचयेचसा
ध्यविश्वेश्विनोमरुतश्चोष्मपाश्च गंधर्वयक्षासुरसिद्धसंघा
विक्षंतितोविस्मितश्चैवसर्वे २२ टी० रुद्रआदित्यवसुजेसाध्य
विश्वदेव अश्वीनिकुमार मरुतउष्मपजतेंगंधर्वयक्ष सुरसिद्ध
समुदायसर्वविस्मयपाऊनतुलापाहतोहत २२ गी० रूपंमह
तेबहुवक्त्रनेत्रंमहाबाहोबहुबाहुरूपाद बहूदरंबहुदंष्ट्राकरालं
दृष्ट्वालोकाः प्रव्यथितास्तथाहं २३ टी० रूपमोठेंतुजें बहुतेतों
डेंनेत्रहीफार बाहुफार उरुअमुप पायअसंख्य उदरफार
दाढाहीजापार देखूनलोकहीभयपावले मलाहीफारभयवाट

PAGE(S) MISSING
NOT AVAILABLE

88-89

ले २३ गी० नभःस्पृशंदीप्तमनेकवर्णंव्यात्ताननंदीप्तविशालनेत्रं
दृष्ट्वाहिंत्रव्यथितांतरात्माधृतिंनविंदामिशमंचविष्णो २४ टी०
आकाशापर्वतोतोंडपसरलें ज्यालारंगहीफारविषाळ प्रदीप्त
नेत्रज्यातोंडाला तुलादेखूनअंतरात्मामाझावेद्यापावला मला
धैर्यपुरतनाही शांतहोतनाहीं २४ गी० दंष्ट्राकरालानिचते ९०
मुखानिदृष्ट्वैवकालानलसन्निभानि दिशोनजानेनलभेचशर्म
मंप्रसीददेवेशजगन्निवास २५ टी० दाढाविक्राळमुखहिंतसें
च कालानळासारिखेंदीसतें दीशाराघिल्या मलासमाधा
नहोतनाहिं जगन्निवासा प्रसन्नहोयहेरूपमावर २५ गी०
अमीचत्वांधृतराष्ट्रस्यपुत्राः सर्वेसहैवावनिपालसंघैः भीष्मोद्रो

ण: सूतपुत्रस्तथासौसहास्मदीयैरपियोधमुख्यैः २६ टी० हेजं
घाचेपुत्रयासमग्र मुपाळासमवेत आणिभीष्मद्रोनकर्णआ
णिआमचेसेनेचजेजियु द्धकरणारहसर्वहींतुझ्यातोंडातचचा
ले २६ गी० वक्त्राणितेत्वरमाणाविशंतिदंष्ट्राकरालानिभयानिका
नि केचिद्विलग्नादशनांतरेषुसंदृश्यंतेचूर्णितैरुत्तमांगैः २७
टी० मोठ्यावेगेंतुझ्यातोंडांतहपौजआगदीचचालली तुझ्या
मोठ्याभयानकदाढ्यांखालेंरगडलाहेत कोण्हीदांताचेसां
द्यामध्येंगुंतलेजसेउत्तमस्वरूपेंयाराजाचीपरंतुतुझ्यादाढेखा
लेंरगडलाहेतरेखा २७ गी० यथानदीनांबहवोंबुवेगाः समु
द्रमेवाभिमुखाद्रवंती तथानवामीनरलोकवीराविशंतिवक्त्रा

टी०

ज्यभिविज्यलंनि २८ जैसेंनदीच्याउदकाचेवहत्तवेगसमुद्रासन्मु
खधावताहत तैसेहेमहारथीवीरतुम्यातोंडातेवगेंकरूणपडता
हेतजळताहेत २८ गी० यथाप्रदीप्तंज्वलनंपतंगाविशंतिनाश
यसमृद्धवेगाः तथैवनाशायविशंतिलोकास्तवापिवक्त्राणिस
९१ मृद्धवेगाः २९ टी० पतंगजेसेदीपावरपडताहेतमरायाकारणें
तैसेचेहेलोकहीमरायाकारणेंतुम्या मुखांतप्रवेशताहेत २९
घ गी० लेलिह्यसेग्रसमानः समंतात्लोकान्समग्रान्वदनैर्ज्वैल
द्भिः तेजोभिरापूर्यजगत्समग्रंभासस्तवोग्राः प्रतपंतिविष्णो
३० टी० तुंतोंडेकरूणग्रासावयाजीभाकडूनज्वालानिघतां हे
त तुम्यातेजेंकरूणजगमरूणनिघालेंसंतोपलें ३० गी० जो

BHANDARKAR ORIENTAL RESEARCH INSTITUTE
९१

आख्याहिमेकोभवानुग्ररूपोनमोस्तुतेदेववरप्रसीदः विज्ञातुमिच्छा
मिभवंतमाद्यंनहिप्रजानामितवप्रवृत्तिं ३१ टी० देवातुंउग्ररूप
ऐसाकोणआहेसहेंमलातुंसांग मीनमस्कारकरीतों आतां
प्रसन्नहोय तुंकोदुनयद्दडानिघालास कोणेंमायेचेपोटींज
न्मुलास हेंजाणुइच्छितोंतुंसहेकाहीं उमजचपडतानाहीं ३१
गी० श्रीभगवानुवाच कालोस्मिलोकक्षयकृत्प्रवृद्धोलोकान्
समाहर्तुमिहप्रवृत्तः ऋतेपित्वांनभविष्यंतिसर्वेयवस्थिताः
प्रत्यनिकेषुयोधाः ३२ टी० भगवानुत्तरणतोआर्जुनामीकाळहो
य लोकांचाक्षयकरावयासप्रवर्त्तलो हेसंग्रामीवीरजेउभेहस
र्वमीगिळीन परंतुतुलारखानारनाहीं भीउंनको ३२ गी० त

स्मावमुन्निद्यशोलभस्वजित्व शत्रून्भुंक्ष्वराज्यंसमृद्धं मये
वैतेनिहताः पूर्वमेवनिमित्तमात्रंभवसव्यसाचिन् ३३ टी०
आतांनुऊदफुकेंद्रयशकांघेइनास म्याहेंसर्वमारलेंचआहे
त तुंनिमित्तमात्रयुद्धकर शत्रुजितुनसमृद्धराज्यभोग
३३ गी० द्रोणंचभीष्मंचजयद्रथंचकर्णंतथान्यानपियोध
वीरान् मयाहतांस्त्वंजहिमाव्यथिष्ठायुध्यस्वजेतासिरणेस
पत्नान् ३४ टी० भीष्मतुझाआजातुझागुरूद्रोण जयद्रथ
वीरकर्णआदिकरूणवीर यांतेंम्यामारलेंचआहें तुंभीउन
को तुंरायासत्रवत्तेआतांसावत्रभावासजिंतिसिलयुद्धिं ३४
गी० संजयउवाच एतच्छ्रुत्वावचनंकेशवस्यकृतांजलिर्वेप

मानः किरीटि नमस्कृत्वाभूयएवाहकृष्णंसगद्गदंभीतभीतः
प्रणम्य ३५ टी० हेंकेशवाचेंवचनएकोनकृतांजलींकंपायमा
न किरीटिहोऊननमस्कारकेला गद्गीतकंठभीतभीतप्राणाय
करूण उन्हाबोलताजाला ३५ गी० अर्जुनउवाच स्थानेह
षीकेशतवप्रकीर्त्याजगत्प्रहृष्यत्यनुरज्यतेच रक्षांसिभीता
निद्रिशोद्रवंतिसर्वेनमस्यंतिचसिद्धसंघाः ३६ टी० भगवंतों
तुझेकीर्तिनेजगहर्षपावलें अनुरंजनपावतेंहेउचित्तचिहोय
राक्षसभीउनदिशांप्रतिपळताहत सिद्धनमस्कारसर्वकरिता
हेत ३६ गी० कस्माच्चतेननमेरन्महात्मन्गरीयसेब्रह्मणोप्या
दिकर्त्रे अनंतदेवेशजगन्निवासत्वमक्षरंसदसत्तत्परंयत् ३७

टी० हेमहात्मन् तुतेंकायत्सणुननमस्कारकरीनातकीं तुंश्रेष्ठ
होस ब्रह्म्याचाहीआदिकर्त्ताअनंतहोस देवाचाईश्वर जगन्नी
वासासदसदक्षुनपरजेंअक्षरतेंतुहोयस त्सणूनतुलसा
ष्टांगनमस्कारकरीनाहेन ३७ गी० त्वमादिदेवःपुरुषःपुराण
स्त्वमस्यविश्वस्यपरंनिधानं वेत्तासिवेद्यंचपरंचधाम त्वयात ९३
ततंविश्वमनंतरूप ३८ टी० तुंआदिदेव पुराणपुरुषतुंयाविश्वा
चापरमटेवावेत्तातुं वेद्यतुंपरंधामतुंहअनंतरूपा हेविश्वसं
पूर्णतुंवाविस्तारिलेंआहें ३८ गी० वायुर्यमोग्निर्वरुणःशशां
कःप्रजापतिस्त्वंप्रणितामहश्च नमोनमस्तेस्तुसहस्रकृत्वः
पुनश्चभूयोपिनमोनमस्ते ३९ टी० वायुतुं यमतुं आग्नीतुं

मयऐसेंविश्वरूपज्यासअंतःचनाहीं जेंआद्यहेंस्वरूपमा
सेंतुजहुनकोणहासम्यादारवविलें .हिं ऐसेंआसोनतुंन
कोत्सणतास पाहेपाहण्याचामहिमा ४७ गी० नवेदयज्ञा
ध्ययनैर्नदानैर्नचक्रियाभिर्नतपोभिरुग्रैः एवंरूपःशक्यअ
हंनृलोकेद्रष्टुंत्वदन्येनकुरुप्रवीर ४८ टी० वेदपठनेंकरूण
यज्ञेंकरूण आध्ययनेंकरूण दानेकरूण क्रियाचरणेंकरूण
उग्रतपेंकरूण हेंरूपपाह्यासासापडतनाहीं तुझाभाग्योद
यप्राप्तजालेंकुरुप्रविरा ४८ गी० मातेंव्यथामाचविमूढभा
वोदृङ्ममेदंघोरमीदृङ्ममेदं व्यपेतभीःप्रीतमनाःपुनः
स्त्वंतदेवमेरूपमिदंप्रपश्य ४९ टी० तरभीतोअर्जुनाभीउनको

PAGE(S) MISSING
NOT AVAILABLE

94-95

विमूढंहीहोउनकों हेघोररूपयाप्रकारचेरूपपाहूनभयदाक नुं
प्रसन्नमनकरुनहामीतुलापहिलेस्वरूपप्रगटकरितों ४९ गी०
संजयउवाच इत्यर्जुनंवासुदेवस्तथोक्त्वास्वकंरूपंदर्शयामासभू
यः आश्वासयामासचभीतमेनंभूत्वापुनःसौम्यवपुर्महात्मा
५० टी० संजयधृतराष्ट्रासप्रतीं ऐसेंवासुदेवेंअर्जुनासमो
९६ गीतलें आपलेंपहिलेंरूपमागतिदाखवितांझाला महात्माह ९६
रिसौम्यरूपधरूनअश्वासितांझाला भयभीतअर्जुनजोत्या
प्रति ५० गी० अर्जुनउवाच दृष्ट्वेदंमानुषंरूपंतवसौम्यंजना
र्दन इदानीमस्मिसंवृत्तःसचेतसाःप्रकृतिंगतः ५१ टी० अर्जु
नप्रतीदेवातुझेंहेंमनुष्यस्वरूपसौम्यचांगलेंदेखूनआतां

मास्यामनासधीरझाला मीप्रकृतिवरझालों ५१ गी० श्रीभग
वानुवाच सुदुर्दर्शमिदंरूपंदृष्टवानसियन्मम देवाअप्यस्यरूप
स्यनित्यंदर्शनकांक्षिणः ५२ टी० मारेअर्जुनाविश्वरूपजेंमोसं
तेकोणहासदृष्टीपडेनाजेंम्यातुलादाखवीलें देवहीनिरंतरमनी
षुरतांहेतयारूपासाठिं परंतुत्यासहेंविश्वरूपप्राप्तनाहीं ५२
गी० नाहंवेदैर्नतपसानदानेननचेज्यया शक्यएवंविधोद्रष्टुंद
ष्टवानसिमांयथा ५३ टी० याप्रकारचामीत्यालापाव्यासादीं
वेदेंकरूण तपेंकरूण दानेकरूण इज्येयेकरूण कोणहीहीश
क्यनाहीं जेंवादेखिलें हेंतुसेंभाग्ययोरत्नगुण ५३ गी० भक्त्या
त्वनन्ययाशक्यअहमेवंविधोर्जुन ज्ञातुंद्रष्टुंचतत्वेनप्रवेष्टुंचपरंत

प ५४ टी० आप्रकारचामीपाह्याकारेंजोअनन्यभक्तो मीत
तोजाणायाकारणें पाह्याकारणें प्रवेशावयामजमध्येंशक्यहो
तो त्याभक्तिचेंलक्षणहींसांगतों ५४ गी० मत्कर्मकृन्मत्परमो
मद्भक्तः संगवर्जितः निर्वैरः सर्वभूतेषुयः समामेतिपांडव ५५
टी० आर्जुना जुमाझिचकर्मकर मत्परचहोय माझाभक्तअस
र्वसंगासनाकुनहोय सर्वभुतिंनिर्वैरआसाजोमातेंपावतो
५५ हरिः ॐ ते० विश्वरूपदर्शनामएकादशोध्यायः ११ टी०
एकादशाध्यायविराटरूपें विस्तारिलायात्ववंशदीपें तोहाअ
खंडाश्रमसंकल्पेने गोशीजगन्नाथग्रंथीमतीनें ११

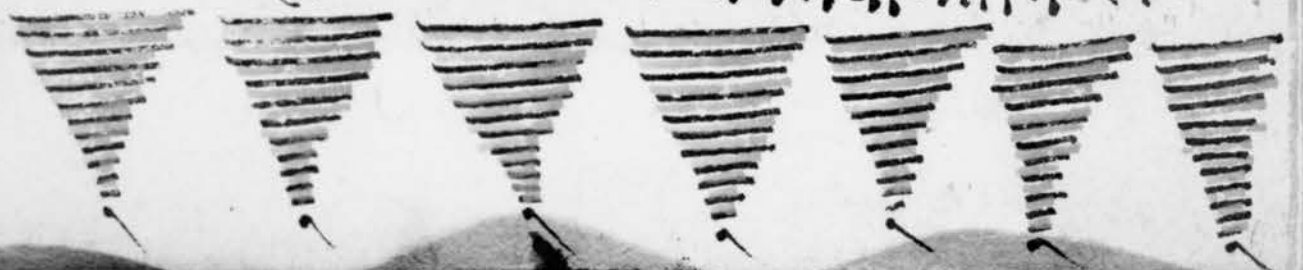

राम

अर्जुनउवाच एवंसततयुक्तायभक्तास्त्वांपर्युपासते येचाप्यक्षर
मव्यक्तंतेषांकेयोगवित्तमाः १ टी० देवायेकादशाध्यायाचेंअंतीं स्पो
वेंभक्तलक्षणसांगितलें त्याप्रमाणेनिरंतरयुक्त होउनतुलाउपासि
तोहेत आणिजेअक्षरअव्यक्तउपासितोहेत यादोहिंमध्येयोग
वित्तयेकोणतें तेंमलासांगावे १ गी० श्रीभगवानुवाच मय्यावे
श्य मनोयेमांनित्ययुक्तोउपासते श्रद्धयापरयोपेतास्तेमेयुक्तत
मामता २ टी० मजेठाईभावशिलेंमनएसेंमातेंनित्ययुक्तउपा
सितोहेत परमश्रेष्ठकरूनतेमलायुक्तेमजऐसेहोत २ गी० ये
त्वक्षरमनिर्देश्यमव्यक्तंपर्युपासते सर्वत्रगमचिंत्यंचकूटस्थंमच
लंध्रुवं ३ टी० आणिजेअक्षर अव्यक्त आनिर्देश्यउपासितोहे

त सर्वगतएसंज्ञाचिंत्यएसें कूटस्थअचलध्रुवरूप ३ गी० स
न्नियम्येंद्रियग्रामंसर्वत्रसमबुद्धयः तेप्राप्नुवंति मामेवसर्वभूत
हितरताः ४ टी० इंद्रियसमुदायेनमुनसर्वत्रसमुबुद्धिएसंज्ञव्य
क्तउपासिताहत तेमलापावताहत सर्वभूतांचेहिताचेटाइंरतजे ८
४ गी० क्लेशोधिकतरस्तेषामव्यक्तासक्तचेतसां अव्यक्तहिग
८ हं तिर्दुःखेंदेंवद्भिरवाप्यत ५ टी० आणिदेहात्मवत्रमनटाकूनअ
व्यक्तिअसक्तचित्तकरीताहत तेअव्यक्तगतिदुःखरूपयासहोत
५ गी० यतुसर्वाणिकर्माणिमयिसन्यस्यमत्पराः अनन्येनैवयो
गेनमांध्यायंतउपासते ६ टी० आणिअर्जुनाजेकोणहीसर्वहिक
र्मेमासे प्रीतिस्तवसन्यासकरूणआत्माश्रमीएसेंमत्परजे तेहा

राम

तोअनन्ययोगजेतेनेकरूण मलाध्यातोहतउपासिताहत या
समीहींतसापावतो ६ गी० तेषामहंसमुद्धर्तामृत्युसंसारसाग
रात् भवामिनचिरात्पार्थमय्यावेशितचेतसां ७ टी० याअनन्य
क्तासंसारसागरमृत्यूरूपापासूनउद्धारकरीतों लौकरमा
सेटाईंआवशीतआहचित्तज्यांचे ७ गी० मय्येवमनआधत्स्व
मयिबुद्धिंनिवेशय: निवशिष्यसिमय्येवअतऊर्ध्वनसंशय:
८ टी० तुहींआर्जुनातेसाभक्तहोऊन मासेंचटाईंमनटीव
बुद्धिहोमज सीयोज असेजमजसीऐक्यतापावसील येवि
षींसंशयनाहि ८ गी० अथचित्तंसमाधातुंनशक्नोसीमयिस्थि
रं आभ्यासयोगेनततोमामिछाप्तुंधनंजय ९ टी० वरीएसेंस

माधिस्तचित्तस्थिरतुस्यानेकरवेनातरअभ्यासयोगकर क्षण
भरदोनक्षणपळघटिका साधितसाधितचित्तसमाधीतस्थिरक
र १ गी० अभ्यासेप्यसमर्थोसीमत्कर्मपरमोभव मदर्थमपि
र्माणिकुर्वन्सिद्धिमवाप्स्यसि १० टी० अभ्यासयोगासमर्थ्य
तुस्यानेहोइनातरयेकादशीउपासव्रतचर्यानामसंकीर्त्तन रे
सीमाशीवकर्मकरमजसाठीं कर्मकर्त्तासर्वदा मनमासंकामी
गुंतलेआसांसहजमगसर्वटाकूनमजमध्येस्थिरहोईल १०
गी० अथैतदप्यशक्तोसीकर्तुमद्योगमाश्रितः सर्वकर्मफलत्या
गंततः कुरुयतात्मवान् ११ टी० बरेंसर्वमाशीचकर्मकरणेतुला
घडेनातरतुस्यानेतजेघडेलकर्मयाच्यापळाचेंअनुसंधानटा

DR. BHAU DAJI

कूनमलाअर्पितजाय कोण्हीहीकर्मसमर्पणकराया विधिवि
सरपडूनकादळं क्षणजेतीकडूनहीमनमासंचस्वरूपींस्थिर
होईल १२ गी० श्रेयोहिज्ञानमभ्यासाज्ज्ञानाध्यानंविशिष्यते
ध्यानात्कर्मफलत्यागस्त्यागाच्छांतिरनंतरं १२ टी० अर्जुनाशा
स्त्रजन्यअभ्यासजोत्याहूनगुरूउपदेशकपूर्वकतर्कयत्नआपरो
क्षज्ञानश्रेष्ठ यानंतरध्यानजेब्रह्माकारतातकरणेहश्रेष्ठ याहू
नहिकर्मफलत्यागजोध्यानाचीकर्तृत्वतातत्यापरिणामजोतोश्रे
ष्ठ यानंतरव्युत्थाननहोयतिलानिरंतरशांतीक्षणावीतेश्रेष्ठ
होय १२ गी० अद्वेष्टासर्वभूतानांमैत्रःकरुणएवच निर्ममो
निरहंकारः समदुःखसुखक्षमी १३ टी० ऐसाजोसालायासु

रूपासभगवज्ञीक्तिचीलक्षणेभगवत्प्रसादेंहोनाहर्तएका सर्व ते
भूताचाद्वेषकरिजनाहि सर्वाचामैत्रकरूणाप्यार ममताटाक
लीएसा अहंकारटाकला सुखदुःखाचेठाईंसमान क्षमासी
ल हेंचिन्हें भगवत्स्वरूपेंहोनाहर्त १३ गी० संतुष्टः सततंयोगी
१०० यतात्मादृढनिश्चयः मय्यर्पितमनोबुद्धिर्योमद्भक्तः समप्रियः १०००
१४ टी० निरंतरसंतुष्टएसायोगकर्त्तोजोनेमिलेस्वभावजेणे
माझ्यास्वरूपाचानिश्चयदृढकेला जेणेमाझेठाईंअर्पिलीम
नबुद्धिजेणे आत्माजोमाझाभक्त तोमलाआवडतो १४ गी०
यस्मान्नोद्विजतेलोकोलोकान्नोद्विजतेचयः हर्षामर्षभयोद्वेगै
मुक्तोयः सचमेप्रियः १५ टी० ज्यालोदेखूनलोकउद्वेगपावत

नाहींतकीहानसेनरबेरंएसेंनाही आणिहाहीलोकालादेखू
नउद्वेगपावेना कोणीक्रूरभासो दुष्टकपटिभासोभलाअसो
हर्षज्याइष्टप्राप्तझालियानें होतोनोहीनाही ज्यालाअनीष्ट
दर्शनेअमर्षजोतोहीनाही भयकरूणउद्वेगनाहीपावने
इतक्यापासूनमुक्तजोभलाप्रकारआवडतो १५ अनपेक्षः शुचि
र्दक्षउदासीनोगतव्यथः सर्वारंभपरित्यागीभक्तिमान्यः
समेप्रियः १६ टी० देहूनकोणहीप्रियविषयभानुनहीदिल्हें
तेहिअपेक्षानाहीं शुचीत्वगुणजेकामकपटमनातूनगेले
दक्ष आत्मयोगविधिंजळसनाहि गतव्यथा संसारचिं

तेचीउत्तरलाज्ञानवळें सर्वारंभपरित्यागि कोन्हेहीविषींचा
आरंभनाहीं ऐसाजोभक्तोमलाप्रकारआवडेना १६ गी: यो
नहृष्यतिनद्वेष्टिनशोचतिनकांक्षति शुभाशुभपरित्यागीभ
क्तिमान्य: समेप्रिय: १७ टी० ज्यासआत्मलाभाहूनअधिकका
हिपदार्थनाहिं मगहर्षकोणेपदार्थीद्वावाद्वेषकोणेहाचाकरा
वा अनिकूळजेतेंआत्मस्वरूपाव्यतिरिक्तनाहिं शोककाज्ञाचा
करावाकाळत्रइंनाहीआपणासनाहिं आकांक्षाचेकायजेजें
आपूर्वतेंआत्म्यासीअभिन्नशुभाशुभजेंपापपुण्यत्याचा
त्याग पुण्यकरूनकायकरावें कोटस्वर्गादिकभोगणेना
हीं पापकाज्ञासाठींलिंपावें पापबुद्धिचनाहिं आसाभक्ती
मानूमलाप्रियवाटतो १७ गी० सम: शत्रौचमित्रेचतथामाना
२ ८ पमानयो: शीतोष्णं: सुखदु:खेषुसम: संगविवर्जित: १८ टी०
शत्रुकाज्ञानेद्वावाआपलेवैषम्यगेलें मीत्रकोणत्तानेमावसर्व
चमैत्र क्षणूनदोघासीसमानमानापमानदेहविषीदेहचलढ
केंतरदोहीमानआपमाननुल्यच शीतउष्णसुखदु:खयाचे
ठाईसमान नसमानराहूनकायकरालहेतरत्रारब्धानुरूपका
लानुरूपलागलीचआहेतक्षणूनसमान संगविवर्जीत संग
येकावस्त्राचाहीवितभरीवस्त्रआसलेंतरसमाधीतूनबाहे
रचीतयेतकींलंगोटीवालुंघातलीतआहेकींनाहीं १८ तुल्य
निंदास्तुतिर्मौनीसंतुष्टोयेनकेनचित् आनिकेतस्थिरम

तिर्भक्तिमान्मत्प्रियोनरः १९ टी० निंदाकोण्हाचीकरावी आग
दीआत्म्याचेंअंगहेंजग स्तुतीकोण्हाचीकरावी आपणहू
नदुसराव आसावातरस्तुतीसविषयहोय निर्विषईस्तु
तीकाय म्हणुननिंदास्तुतीसमान अथवाअपलीनिंदास्तु
तितर अपणदेहीआसावातत्संबंधिनिंदास्तुतितर देहाम
१०२ लगेलें म्हणोननिंदास्तुतिसमानमगसहजचमोनप्राप्त १०२
जालें काहींकर्तव्यआसावेंतद्विषींवाचनेश्रवणावें तरनिं
दास्तुतीघाअभावझालाआसोमोनमुख्यझालें जेमिळा
लेंतेंकडयानेचसंतुष्ट प्रालब्धावांचूनइच्छिल्यानेअथवामा
गितल्यानेहीकोण्हेदेतनाहिं म्हणुनसंतुष्ट आनिकेत ये

कस्थलधरावेंतरस्थलसबंधिचित्तविक्षेपउपद्रवप्राप्तहोता
हेत स्थलाभिमानहोययास्तवयेकदाईराहनेनाहीं जोवरजे
थेंअनकूलतोवरतेथेंराहणेयास येकदाईआसनजपनाहीं
म्हणुनसमाधिनघडे ऐसीअशंकाजहींहीकरीलम्हणुनस्थि
रमतींद्रेपद्दीधलें तोप्रालब्धवेगेविचरतअसांबुद्धिस्थीर
ऐसीलक्षणेतोभक्तिमान्म्हणावातोमलाआवडतो ऐसेंकृष्ण
म्हणतों १९ गी० येतुधर्म्यामृतमिदंयथोक्तंपर्युपासते ऊश्र
द्दधानामत्परमाभक्तास्तेतिवमप्रियः २० टी० हेधर्म्यरूपअ
मृतउपदेशाद्वादशाध्यायेजोम्यासांगीतलायाचप्रमाणेजोव
र्तनो मीचश्रेष्ठ ऐसाश्रद्धावंतभक्तजोतोमलाफारप्रिय २०

हरिः ॐ त० भक्तियोगोनामद्वादशोध्यायः १२ द्वादशाध्यायम
वार्णवाचीनिजभक्तिनौका तोद्वादशाध्यायमुमुक्षुलोकां भक्ता
र्जुनासुख्यकरूणिसांगे वेदजगन्नाथऋषिप्रयोगं १ वेदांत
सागरसमुन्मथिंतांहरीणें गीताख्यानवनितामरलीहरीणें
तेद्वादशाध्यायडुंडुताशनितप्तजालें भाल्यंतयानरसुरासुर
नृप्तजालें २ द्वादशोध्यायः १२ ७ ७ ७

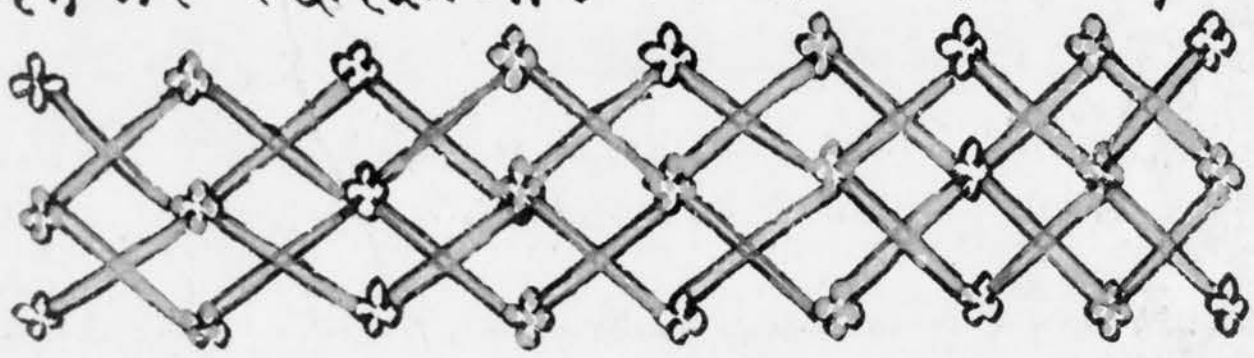

राम

अर्जुनउवाच प्रकृतिंपुरुषंचैवक्षेत्रक्षेत्रज्ञमेवच एतद्वेदितुमिच्छा मि ज्ञानंज्ञेयंचकेशव १ टी० भगवंता प्रकृतिकाशास्त्रणेताहत पुरुषताकोणता क्षेत्रतेंकोणतें क्षेत्रज्ञताकेसा ज्ञाणतेंकोणतें ज्ञेयतेंकाय हेमींजाणुइच्छितों हेकेशवासाकल्पंकरूणसांगावें १ गी० श्रीभगवानुवाच इदंशरीरकौंतेयक्षेत्र मित्यभिधियतें एतद्योवेत्तितंप्राहुःक्षेत्रज्ञ मितितद्विदः २ टी० जगाकुंतीपुत्राहें शरीरजेंयातेंक्षेत्रअसेम्हणावें यांक्षेत्रालाजोजाणतोनाक्षेत्र ज्ञम्हणावा एसेतत्ववित्तेजाणताहत २ गी० क्षेत्रज्ञंचापिमां विद्धिसर्वक्षेत्रेषुभारत क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोर्ज्ञानंयत्तज्ज्ञानंमतंमम ३ टी० सर्वाहीक्षेत्राचेठाईक्षेत्रज्ञतोमीचआहेएसेंजाण क्षेत्र

ज्ञाणिक्षेत्रज्ञाचेज्ञानजेतेज्ञानलक्षणंवं तेमलाज्ञावडतें ३ गी० त
त्क्षेत्रंयच्चयादृक्चयद्विकारियत्तश्चयत् सचयोयत्प्रभावश्चत्तत्स
मासेनमेशृणु ४ टी० तेंक्षेत्रजेतेंजसेज्ञाणिज्याप्रकारचें
जेविकारज्यासवजसे ह्याचाजोप्रभावतासर्वहीसंक्षेपेंकरूण
मजपासूनतुंआइक ४ गी० ऋषिभिर्बहुधा गीतंछंदोभिर्वि
विधैः पृथक् ब्रह्मसूत्रपदैश्चैवहेतुमद्भिर्विनिश्चितैः ५ टी० या
क्षेत्राविषीऋषिहीबहुताप्रकारचेवादघातलेआहेत नानाप्र
कारचेवेदवाक्यंकरूण वेगलिवेगलिमंत्रस्थापिलिं ब्रह्मसूत्रा
तेंकरूणहेतुमानूएसेंकरूणवादप्रवर्त्तला ५ गी० महाभूतान्य
हंकराबुद्धिरव्यक्तमेवचइंद्रियाणिदशैकंचपंचचेंद्रियगोचराः

६ टी० पंचमहाभूतें अहंकारबुद्धि अव्यक्त दशाइंद्रियमनपंचविषयाद्दीवि
षय ६ गी० इच्छाद्वेषःसुखंदुखंसंघातश्चेतनाधृतिः एतत्क्षेत्रंसमास
नसविकारमुदाहृतं ७ टी० इच्छा द्वेष सुख दुःख संघात चेतना धै
र्य इतकीयासमुदायासक्षेत्रलक्षणवें वीकारसहितम्यांगुतेंसांगी
तलें आतांहेंप्रत्यक्षज्ञानकळायाचेंसाधनसांगतांहेत ७ गी० अ
मानित्वमदंभित्वमहिंसाक्षांतिरार्जवं आचार्योपासनंशौचंस्थैर्य
मात्मविनिग्रहः ८ टी० हेज्ञानजेह्मांहोईलजेह्मायास आपल्या
सामान्यतायावीऐसेंभावडेना आदंभमसावालक्षणजें मान
संध्याउत्तमताचार लोकांतप्रगटकरणेंतोदंभहीनाहिं ज्याला
ऐसाअमसावा अहिंसाआसावी लक्षणजेनत्रंकोव्हाकडेक्रूरद

दीनकरावी होतेंत्रासमुद्रानदाखवावी कोण्हाचेंहीचित्तदुखवेकिंवा
शंकात्राप्तहोय कींवाशद्वभ्रंशकोण्हासनहोय कोण्हीसत्मार्गातुनढ
ळे किंवावर्मकोण्हाचेंनिघे किंवाआशादिसोनय किंवाकोण्हाचा
प्रतरणाहोय इत्तकेदोषरूपबोलणेटाकावें कोण्हिहवांकडेंहीआप
णासबोलिले किंवाव्यंगबोलिले विनोदेबोलिले किंवाउपहासेंबोलि
लें अथवाधिः कारूणबोलिलें अथवामृषाबोलिलें तितकेहींसो १०६
सुनतेंमनासनआनूनत्यासीसरलचबोलावें प्रियबोलावें शरि
रेंकरूणाकांहिव्यापारकारकरूनयेंजणे प्राणिमरत त्याहिमध्यें
पाकक्रियादीकहातोनिशेषटाकाव्याज्यामध्येंहिंसाकार वृक्षा
दीकाचेउन्मळननकरावें दंशमशकादिकासनद्यावें याप्रकारें
हिंसारहीतअहिंसासांगीतली आतांक्षमाआसावी क्षमात्म

लों तोजन्मजात:परनहो ऐसेंअनुसंधानमृत्यूचेही अनुसंधान
कींसुखकायमोगीतो बालकिंकिंविषइंमान्यतेतकायपडलों पुढें
मृत्यूकारदु:खरूपहेंहीपावें आतांतारण्यअहंसरोनजाईल ह
बळजाईल चांगुलपणजाइल अरोग्यताजाऊनवळीतपळीत
कायानिर्बळ जरावंतमीहाईनकुबडावाकडाअंधमतिभ्रष्टहोईन
हेध्यानातआसुद्यावें ऐसेप्रकारेंसर्वध्यानातधरूणहेनहोयऐ
सेकरावें १ असत्कारणाभिष्वंगपुत्रदारगृहादिषु नित्यंचसमचि
त्ततमिष्टानिष्टोपपत्तिषु १० टी० पुत्राचीममताअनिशेषनाही
स्त्रीतोजाणतत्वनाही गृहहीआवडेना कींहेदु:खदेनारयास्तव
सर्वांचात्याग इष्टअनिष्टप्राप्तजालियां चित्तसदासमानराहे १०
गी० मयिचानन्ययोगेनभक्तिरव्यभिचारिणि विविक्तदेशसेवित्व

PAGE(S) MISSING
NOT AVAILABLE

106-107

गी: टी॰
१३

मरतिर्जनसंसदि ११ टी॰ मासेंढाइंअनन्ययोगेंअव्यभिचारिणिभ
क्तिआसावी सदैव एकांतिराहावेंजनांतबैसनेकदापिनावडें ११
गी॰ आध्यात्मज्ञाननित्यत्वंतत्वज्ञानार्थदर्शनं एतज्ज्ञानमितिप्रो
क्तंमज्ञानंयदतोन्यथा १२ टी॰ आध्यात्मज्ञाननित्यविचारावें
तत्वज्ञानाचामर्थपाहतांजावें इतकिंलक्षणेंआमतांज्ञानलक्षणावें १०८
इतकींयालक्षणासउफराटेंलक्षणांतितेंअज्ञानजाणावें १२ गी॰ १०८
ज्ञेयंयत्तत्प्रवक्ष्यामियज्ज्ञात्वामृतमश्नुते आनादिमत्परंब्रह्मनस
तन्नासदुच्यते १३ टी॰ आतांज्ञेयजेतेंमीतुलासांगेनजेजाणीती
ल्यानेंआमृतप्राप्तीहोतें आनादिमानू परब्रह्मसत्तनाहिआस
तनोहेएसींलक्षणेज्ञेयाची १३ गी॰ सर्वतः पाणिपादांतत्स

राम

र्वतोक्षिशिरोमुखं सर्वतः श्रुतिमल्लोकेसर्वमावृत्यतिष्ठति १४ टी॰
सर्वत्रहातपायज्यालाचहूंकडूननेत्रमस्तकेमुखं सर्वत्रकानल्याला
सर्वांसआवरूणराहतेंतेंज्ञेयहोय १४ गी॰ सर्वेंद्रियगुणाभासं
सर्वेंद्रियविवर्जितः असक्तंसर्वभृच्चैवनिर्गुणंगुणभोक्तृच १५
टी॰ सर्वेंइंद्रियेंविषयासप्रकाशीतें आणिइंद्रियेंकरूणहीन तेको
णें देहीसक्तूनाहीं आणिसर्वांसहींयाचेंधरलें तेंनिर्गुणहोय आ
णिगुणाचेंभोक्तेहीतेंज्ञेयजाणावें १५ गी॰ बहिरंतश्चभूतानाम
चरंचरमेवच सूक्ष्मत्वात्तदविज्ञेयंयेंदूरस्थंचांतिकेचतत् १६
टी॰ अविभक्तंचभूतेषुविभक्तंचभूतेषुविभक्तमिवचस्थितं भूत
भर्तृचतज्ञेयंग्रसिष्णुप्रभविष्णुच १६ टी॰ भूतांचेंदाईयेकपणें

आसोनवगळंयाचपरीवाहिलं तभूतचिंभरणकर्त्त भूताचवाहे
रिआणिअंतरींतेज्ञेय आच्यारहाय चरहीहाय सूक्ष्मस्वरूनजो
णवत्तनाहिं तेदुरहीआहे आणिसमीपहिआहे ऐसेंजाणवें भू
तानेंग्रासितेंहीहोय प्रवर्त्तकर्त्तेहीहोय १७ गी० ज्योतिषामपि
१०९ तज्योतिस्तमसः परमुच्यते ज्ञानंज्ञेयंज्ञानगम्यंहृदिसर्वस्यधि १०९
ष्ठितं १७ टी० जीतक्याजोतीआहेत्यांलाप्रकाश त्याज्ञेयापासू
न तमाहूनतवगळें ज्ञानज्ञेय ज्ञानकरूणजाणनेजेंसर्वाचे
हृदईराहिलें ऐसेंतेंज्ञेयजाणवें १८ गी० इतिक्षेत्रंतथाज्ञानं
न ज्ञेयंचोक्तंसमासतः मद्भक्त एवंद्विज्ञायमद्भावायोपपद्यते १८
टी० याप्रकारेंक्षेत्रहिसांगितलें ज्ञानहीसांगीतलें संक्षेपेंक

रूणज्ञेयसांगीतलें मद्भक्तजोत्याणेंयाप्रकारेंजाणिल्यांमासें
स्वरूपपावतों १९ गी० प्रकृतिंपुरुषंचैवविद्ध्यनादीउभावपि वि
कारांश्चैवविद्धिप्रकृतिंसंभवान् १९ टी० हेप्रकृतिआणिपुरुष
दोघेंअनादीचिआहेत हेकथीपासुनएसेयासआदिनांही
आणिविकारआणिगुणहेप्रकृतिपासूनहोताहेत २० गी० का
र्यकारणकर्तृहेतुः प्रकृतिरुच्यते पुरुषः सुखदुःखानांभोक्तृ
हेतुरुच्यते २० टी० कार्यकारण कर्तृत्व यातिघासमूलप्रकृ
तिहोय आणिपुरुषतोतिकडासुखदुःखाचाभोक्ता मात्रहोय
कर्मांचीकारणेहेवा भोगाचाकारणतोपुरुषयाप्रकारेंकर्त्तनु
क २१ गी० पुरुषः प्रकृतिस्थोहिभुंक्ते प्रकृतिजान्गुणान् का

रजंगुणसंगोस्यसद्सद्योनिजन्मसु २१ टी० हापुरुषप्रकृती
चेदाईंराहून प्रकृतिचेगुणभोगितोयाभोगंकरूण ऊंचनिंच
योनिगर्भवासभोगितो यागुणचेसंगातिमुळें जरगुणसंगी
विरक्तहोईलतरहामुक्तचआहे २२ गी० उपद्रष्टानुमंताचभ
र्तीभोक्तामहेश्वरः परमात्मेतिचापुक्तोदेहेस्मिन्पुरुषःपरः २२ ११०
११० टी० हापुरुषचउद्रष्टाहोय अनुमीताहोय भर्ताहोय भोक्ता
होय महेश्वरयालापरमात्माहींम्हणवें यादेहाचिठाईंहापु
रुषपरहोय २३ गी० यएवंवेत्तिपुरुषंप्रकृतिंचगुणैःसह सर्व
थावर्तमानोपिनसभूयोभिजायते २३ टी० जोयाप्रकारेंया
पुरुषासजाणतो आणिगुणासहीत प्रकृतिलाहीजोजाणतो

तोजन्हिंशरीरीजोहे केर्मकरीतोतन्हीतोंपुन्हाजन्मासयेणारना
हि याज्ञानाचाहामहिमा २४ गी० ध्यानेनात्मनिपश्यंतिकेचिदा
त्मानमात्मना अन्येसांख्येनयोगेनकर्मयोगेनचापरे २४ टी०
कोन्हीपुरुषआपलाआत्माजोयांतेध्यानंकरूणपाहातोहेत
आणिसांख्यंकरूण योगंकरूण आथवाकोउन्हीकर्मयोगजो
भगवद्भक्तिनामसंकीर्तनादिकंकरूणपाहातोहेत ऐस्याप्रका
रेकोउन्हीआहेत २५ गी० अन्येत्वमजानंतः श्रुत्वान्येभ्यउपास
ते तेपिचातितरंत्येवं मृत्युंश्रुतिपरायणाः २५ टी० आणिस्वींको
उन्हासहेमार्गदावकेनस्तोसंतापासीविश्वासदेऊन याच्यामुखें
ज्ञायकूनउपासितोहेत गुरुमुखेंज्ञायकावें याप्रमाणेउपासिना

संशयनकरूणयेकनिष्ठजेज्योलावचनींचविश्वासतेहीमस्वरूपा
तेंपावनाहत स्वतांज्ञाननाहीपरंगुरुसंतयाचेवाकिंविश्वास
जोत्याणेमृत्यसंसारतरूणमाशीश्रीनीहातें २६ गी० यावत्सं
जायतेकिंचित्सत्वंस्थावरजंगमं क्षेत्रक्षेत्रज्ञसंयोगात्तद्विद्धि
रतर्षभ २६ ज्ञ टी० जितकेंकांहिप्राणिस्थावरजंगमउत्पन्नहो १११
तोतितकेहोक्षेत्र आणिक्षेत्रज्ञयादोघाचेयोगेकरूणजाणा
वें २७ गी० समंसर्वेषुभूतेषुतिष्ठंतंपरमेश्वरं विनश्यत्स्वविन
श्यंतंयःपश्यतिसपश्यति २७ टी० परमेश्वरजोतोसर्वभूतांचे
ठाईंसमानआहे विनाशरहितांचेठाईंअविनाशीहोय ऐसेंजो
पाहतोतोचपाहणार म्हणावा २८ गी० समंपश्यन्हिसर्व

त्रसमवस्थितमीश्वरंनहिनस्त्यात्मनात्मानंततोयातिपरांगतिं
२८ टी० सर्वादाईंसमानपाहतांहेंत समलेंकरूणराहिलाजो
ईस्वरत्यातें तोआपणातेंबुडउनघेतनाही तोपरांगतीतें
पावतो २९ गी० प्रकृत्यैवचकर्माणिक्रियमाणानिसर्वशः
यःपश्यतितथात्मानंअकर्तारंसपश्यति २९ टी० सर्वजेंजें
कर्मतेंप्रकृतिचकरीतें ऐसेंजोपाहतोआणिआत्माआ
कर्ता ऐसेंपाहतो तोचआत्मस्वरूपलाहतो ३० गी०
यदाभूतपृथग्भावमेकस्थमनुपश्यति तत्तएवचविस्तारं
ब्रह्मसंपद्यतेतदा ३० टी० जेंव्हांहाभूतांचेवेगळेपण

यातंजोयेकलेनिरंतरपाहतो आणिहाविस्तारत्यापासून
च एसेजोपाहातोतोब्रह्मसम्राज्यलाहतो ३१ गी० अ
नादित्वान्निर्गुणत्वात्परमात्मायमव्ययः शरीरस्थोपिकौ
तेयनकरोतिनलिप्यते ३१ टी० हापरमात्माअनादिहोय
निर्गुणहोय म्हणुन अविनाशीहाशरिराचेंठाइं आसोन
हीकाहिकरितनाहिं कोठेलीप्तहोतनाहि ३२ गी० यथा
सर्वगतंसौक्ष्म्यादाकाशंनोपलिप्यते सर्वत्रावस्थितोदेहे
तथात्मानोपलिप्यते ३२ टी० जैसासर्वगतआकाशसूक्ष्म
पणेकरूणकोठेहीलीप्तनाहिं तसाआत्मासर्वदेहीराहि

११२

लाआसतां आकाशासारिखालीप्तनाहिं ३३ गी० यथा
प्रकाशयत्येकः कृत्स्नंलोकमिमंरविः क्षेत्रक्षेत्रीतथाकृत्स्नं प्र
काशयतिभारत ३३ टी० जैसासूर्ययेकलासर्वजगातेंप्रका
शीतो तैसाक्षेत्रातेंक्षेत्री हीप्रकाशीतोरेअर्जुना ३४ गी०
क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोरेवमंतरंज्ञानचक्षुषा भूतप्रकृतिमोक्षंचयेवि
दुर्यांतितेपरं ३४ टी० क्षेत्राचाआणिक्षेत्रज्ञाचाविभागजो
ज्ञाननेत्रेंपाहतो भूतप्रकृतिआणिमोक्षयांजेजाणतोहेतनें
परब्रह्मस्वरूपमासैपावताहेत ३५ ॐ हरिः ॐ त० प्रकृति
पुरुषविभागोनामत्रयोदशोध्यायः १३ सावसदासीव

कृपांमृतेक्षुब्धकटाक्षहोत्तो अनंतपुण्योपचयार्जुनातो तै
साजगन्नाथसरीश्वरानें कृतार्थकेलास्यकटाक्षबाणे १

D. BHAT

प्रारंभमाध्यायचतुर्दशानें सांगेलश्रीकृष्णगुणातितातें तेलक्ष
णएकुनिमाचरेजो तोहिगुणातितपणेविराजो १ श्रीभगवानु
वाच परंभूयःप्रवक्ष्यामीज्ञानानांज्ञानमुत्तम यज्ज्ञात्वामुनयः
सर्वेपरांसिद्धिमितोगताः १ टी० आगामजुनामागतीहीगुतेंज्ञा
नामध्येंश्रेष्ठज्ञानजेतेंमीसांगेन ज्याज्ञानातेंमुनिजाणूनपरम
सिद्धितेपावलें तेचतूतेंसांगतो १ गी० इदंज्ञानमुपाश्रित्यम
मसाधर्म्यमागताः सर्गेपिनोपजायंतेप्रलयेनव्यथंतिच २ टी०
हेंज्ञानमाश्रयूनमत्स्वरूपातेंपावले तेपुरुषसृष्टीचेउद्भवेंळींज का
न्मासयेतनाहित प्रळयकाळींनाशपावतनाहित २ गी० ममयो
निर्महद्ब्रह्मतस्मिन्गर्भंदधाम्यहं संभवःसर्वभूतानांततोभवति

भारत ३ टी० मासीयोणिजमहद्ब्रह्मत्यामहद्ब्रह्माचेठाई मीगर्भ
धरितों यापासूनसर्वभूताचासंभवहोतो ऐसागाभारत ३ गी०
सर्वयोनिषुकौंतेय मूर्तयः संभवंतिया तांसोब्रह्ममहद्योनिरहंबी
जप्रदः पिताः ४ टी० कुंतीपुत्रा सर्वयोनीचेठाईं मूर्तिसंभवता
हेत त्याचींमहद्ब्रह्मजहेमोठीयोनिहोय ऐसीमीबिजदेताऐ ११४
सापिताहोय ४ गी० सत्वंरजस्तमइतिगुणाः प्रकृतिसंभ
वाः निबध्नंतिमहाबाहोदेहे देहिनमव्ययं ५ टी० सत्वरजस्त
मेहेगुणप्रकृतिपासूनहोताहेत हेगुणप्राणीमात्रचेशरीरी
वर्तुन देहिजोजीवत्यातेबंधनकरितो तेदेहिनिर्मळजोहे परं
तुयागुणासारखाव तेतजारतां गुणाकरूणबंधनपावतो ५

गी० तत्रसत्वंनिर्मलत्वात्प्रकाशकमनामयं सुखसंगेनबध्नाति
ज्ञानसंगेनचाघन ६ टी० यागुणामध्येसत्वजेआहे तेनिर्मळजा
हे प्रकाशकआहे आनामयआहे तेजेंहायाशरीरीउद्भवतें तें
ह्यापुरुषाससुखहोतेंज्ञानहोतें हापुरुषयासुखज्ञानाचाअ
भिमानधरितो मीज्ञानीहोय मीसुखीयाहोय हेंचयालाबंध
न सत्वगुणज्ञानद्वारावंधनकरितो ६ गी० रजोरागात्मकंवि
द्धि तृष्णासंगसमुद्भवं तन्निबध्नातिकौंतेयकर्मसंगनदेहि
नं ७ टी० रजोगुणजोतोरागात्मकहोय तोजेव्हामंतःकरणी
उद्भवतोतेव्हांतृष्णावाढति संगाचीइछाहोतें तोह्याचेआशीसा
दींकर्मासप्रवर्तनेतोतेव्हातोगुण यापुरुषासकर्मसंगबद्धनाकरी

तो अर्जुनावळख ७ गी० तमस्त्वज्ञानजंविद्धिमोहनंसर्वदेहिनां
प्रमादालस्यनिद्राभिस्तन्निबध्नातिभारत ८ टी० तमोगुणाचि
तिंप्रवर्तलोतेअज्ञानप्रवर्तवि सर्वप्राणिमात्रासमोहकरीतो
मगप्रमादकृत्यताहित आळस्यद्वारीरीं निद्राजेयें हींकरूणया ११८
सबंधनकरीतो ८ गी० सत्वंसुखेसंजयतिरजःकर्मणिभारत
ज्ञानमावृत्यतुतमःप्रमादेसंजयत्युत ९ रजःतमश्चाभिभू
यःसत्वंभवतिभारत रजःसत्वंतमश्चैवतमःसत्वंरजःतथा
१ सर्वद्वारेषुदेहेस्मिन्प्रकाशउपजायते ज्ञानंयदातदाविद्या
द्विवृद्धंसत्वमित्युत १० टी० रजोगुणसत्वगुणःतमोगुण
याप्रकारेंबंधनदेताहित तमोगुणसत्वगुणरजोगुणजोजिक

राम

इनवाढलात्यालक्षणचीआधीकताहोतें जातांसत्वगुण
वाढलाहेंकळायाचेंलक्षणआइक सर्वइंद्रियांचेंद्वारिंज्ञानच
जेद्वादिसेतें नत्रिंआयोग्यासपाहावेंसेंवाढतनाहिं मुखेंनिं
द्यबोलावेंसेवाढतनाहिं ऐसेंसर्वाइंद्रिइंनिषीद्धाचाकंटाळा
चिंतालाआशास्त्रीयप्रवृत्तिचाकंटाळा जेद्वावाढतोतेद्वांसत्व गुणवा
ऐसेंजाणावें १० गी० लोभः प्रवृत्तिरारंभःकर्मणामशमःस्पृहा ढला
रजःस्येतानिजायंतेविद्धेभरतर्षभ ११ टी० रजोगुणवाढतो
तेंचिन्हेंजेंआइक लोभवाढतो कर्मांचीप्रवृत्तिफारहोते कर्मी
चामारंभप्रकारकरीतो उगेंचक्षणभरराहणेघडेना स्पृहानाना
पदार्थीहोतें ऐसींलक्षणेंहोतांरजोगुणवाढला ऐसेंजाणा

वें ११ गी० अप्रकाशोप्रवृत्तिश्चप्रमादोमोहएवच तमस्येता
निजायंतेविवृद्धेकुरुनंदन १२ टी० आतांतमाचिलक्षणेआह
क ज्ञानविधिंआंधारपडतो निषिद्धकर्मीप्रवर्तनहोतो प्रमादी
उद्यतहोतो मोहोवाढतो यालक्षणेतमवाढतोंअर्जुना १२
गी० यदासत्वेप्रवृद्धेतुप्रलयंयातिदेहभृत् तदोत्तमविदांल्लोका
नमलान्प्रतिपद्यते १३ टी० सत्वगुणजेकालींवाढलाआसतां
पुरुषाचेंप्राणोत्क्रमनसालें तरउत्तमस्वर्गादिकदिव्यनिर्म
ळलोकासजातो हामरणकालींसत्वाचामहिमा १३ गी० र
जसीप्रलयंगत्वाकर्मसंगीषुजायते तथाप्रलीनस्तमसीमू
ढयोनिषुजायते १४ टी० मरणकालींरजोगुणवाढलातर

कर्मसंगीजोत्याचेघरींजन्मघेतो तमोगुणवाढलाआणिमेला
तरमूढयोनिचेठाइंजन्महोतो १४ गी० कर्मणःसुकृतःस्याहुः
सात्विकंनिर्मलंफलं रजसस्तुफलंदुःखमज्ञानंतमसःफलं १६
टी० सुकृतकर्मचेजेजन्मकेलितेंसत्वगुणवाढतो त्यासवफळ
हीत्यासनिर्मळहोतें रजोगुणाचेंफळदुःखतमोगुणाचेंफळअज्ञा
ज्ञान १६ गी० सत्वात्संजायतेज्ञानंरजसोलोभएवच प्रमादमो
हौतमसोभवतोज्ञानमेवच १७ टी० सत्वगुणास्तवज्ञानहोतें
रजोगुणास्तवलोभ प्रमादमोहअज्ञानेहतमोगुणास्तव १७
ऊर्ध्वंगछंतिसत्वस्थामध्येतिष्ठंतिराजसाः जघन्यगुण
वृत्तिस्थाअधोगछंतितामसाः १८ टी० जेसत्वस्थप्राणिऊर्ध्वलो

कासजानताहेत रजोगुणीप्राणितेअंतरालवर्त्तिराहता हेत तमोगु
णीप्राणीजातेंअधोगतींपावताहेत निंद्यस्थानिं १८ गी० ना
न्यंगुणेभ्यःकर्त्तारंयदाद्रष्टानुपश्यति गुणेभ्यश्चपरंवेत्तिमद्भावं
सोधिगच्छति १८ टी० यातीहिगुणेहूनआणिरवकोणहीकर्त्ता
नाहिं ऐसेंजेह्मांद्रिष्टीपाहतोतेह्मांआपणासगुणेहूनेवगळेपण
तोतेह्मांमत्स्वरूपासपावतो १९ गी० गुणानेतानतीत्यत्रीन्देही
देहसमुद्भवान् जन्ममृत्युजरादुःखैर्विमुक्तोमृतमश्नुते १९ गी०
होईंहिजोतोदेहापासुनत्रीगुणजेत्याते्अतिक्रमीतो तेह्मांज
न्ममृत्युजरादुःखेंजेयापासूनसुटुनअमृतलहातो २० गी०
अर्जुनउवाच कैर्लिंगैस्त्रीन्गुणानेतानतीतोभवतिप्रभो किमा

११७

चारःकथंचैतांस्त्रीन्गुणानतिवर्त्तते २० टी० देवाकोणाचिह्नेंकरून
हाप्राणीत्रिगुणहूनवेगळाहोतोतेंसांगावें त्रिगुणातीतवर्त्ततो
त्याचाआचारकोणप्रकारचातेंसांगावें २१ गी० श्रीभगवानुवा
च प्रकाशंचप्रवृत्तिंचमोहमेवचपांडव नद्वेष्टिसंप्रवृत्तानिनवि
निवृत्तानिकांक्षति २१ टी० आइकअर्जुनाज्ञानजेह्मांउत्पन्नजा
लें प्रवृत्तिजेतिचिठाईंही मोहाचेसमईं हेउद्भवलेसमईंहेपक
रीतनाहिं कींहेमलानसोत आणिआणिश्वचेणकेंची मर
णादिकसंकटरोगप्राप्तझालेतरतेंमनासआणीतनाहीं किंबे
हूचसर्वदुःखाचेस्थानत्यांतहेंतोयाचेधर्मचहोतह्मणून प्रीय
जाप्रीयेसारीसमान धीरजोज्ञानापासुनकाढेहीउर्मीने

ढळेना आपली निंदा करणारतो आणि स्तुती करणारहे दोघे
येक रूप पाहतो २२ गी० उदासीनवदासीनो गुणैर्योनविचा
लते गुणावर्तंतइत्येवयोवतिष्ठतिनेंगते २२ टी० उदासीना
११८ चेपरि राहतो गुणेकरून चलन होतनाहीं गुणयेकयेकवाढ
सा तो येकयेक गळतो होंसीजे सोतेसेपणे चळ होतनाहिं २३
गी० समदुःखसुखस्स्वस्थः समलोष्टाश्मकांचनः तुल्यप्रिया
प्रियोधीरस्तुल्यनिंदात्मसंस्तुतिः २३ टी० दुःख प्राप्तसालें
किंवासुखवाढलें तेठायीस्वस्थराहतोहर्षविषादनाहिंत आणि
ढेकुळलोखंडतेसेचसोनेहीतेसेचमानीतो सांपडलेंआरं
एयासोनेआपणासघेणेनाहीं अथावादुसरियासदाखळ

११८

राम

नउपकारकरणेहहिनाहिं प्रीयस्त्रियासन्नीथभोगार्थेआल्या
तरयांकडेआवलोकणहीकरितनाहिं २४ गी० मानापमानयो
स्तुल्यस्तुल्योमित्रारिपक्षयोः सर्वारंभपरित्यागीगुणातीतः
सउच्यते २४ टी० कोणेहसन्मानेंऊच्यासनीबैसविला श्रेष्ठ
तेंमानिला जाळंकारवस्त्रेगौरविला राज्यादिकींपुजीला अथ
वाकोपहीधिक्कारिला हाचोरस्मणुनिंदिला हेदोहीसारखेच
ज्याला मित्राचेसमुदायमिळालेस्मणुनआनंदकावाहेहिनाहीं
शत्रुमिळालेस्मणुनउद्वेगपावनेनाहीं कोणेहिविषीआरंभकरणे
नाहीं ऐसागुणातीतजाणावा निवृत्तियाचीद्वावीस्मणुन हळ
हळकरीतनाहीं २५ गी० मांचयोव्यभिचारेणभक्तियोगेनसे

वया सगुणान्समतीत्यैतान्ब्रह्मभूयायकल्पते २८ टी॰ जो म
लाव्यभिच्यारीभक्तीनसेवितो गुणान्चाऽतिक्रमकरून ब्रह्म
स्वरूपासपावतो २६ गी॰ ब्रह्मणोहि प्रतिष्ठाहममृतस्याव्ययस्य
च शाश्वतस्यचधर्मस्यसुखस्यैकांतिकस्यच २६ टी॰ ब्रह्मभावा
चीप्रतिष्ठतेंमीचहोय जमृतआव्ययरूपऐसेंब्रह्मआणिशा ११९ ११९
श्वतधर्मअसेंतसुखयांचीप्रतिष्ठमींचहोय ऐसाचतुर्दशा
यरूषीप्रदश्रीकृष्णवदे २७ गी॰ त्रिगुणबंधनदेहभृत्ताकरि
म्हणोनिहेवदलानरकेसरि गुणाऽतिक्रमणिसदुपायजो विन
वीआर्जुनतोमजसांगजो १ यदुकुलार्णवचंद्ररमापति गुणाऽ
तिक्रमवदलास्थिति रजतमोगुणासत्वनिबर्हणा स्तववदेसदुपा

यसरव्यार्जुना २ त्रभवलेरजसत्तमेजई वसेउदासिनहोउनि
यांजई प्रवृत्तिनिवृत्तिइछुनकोकहा गुणाऽतिक्रमिसिसखया
तहा ३ समस्त्रियाश्रीयस्पर्णाभयस्मया स्तुतिविनिंदनतुल्य
करिछया बहुतमानतथाऽपमानतो सुहृदवात्रुसिमानिस
मानतों ४ स्थितिआसीत्रिगुणासीऽतिक्रमी तुज प्रति
कृधिसीऽतिसंभ्रमी तसीऋषीश्वरहीजगुतंवदे गुणाभया
र्णवहासहसानुदे ५ इतिचतुर्दशायांतपंचकः हरिः ॐ त॰
गुणानीतविभागोनामचतुर्दशोध्यायः १४ ॐ ॐ ॐ

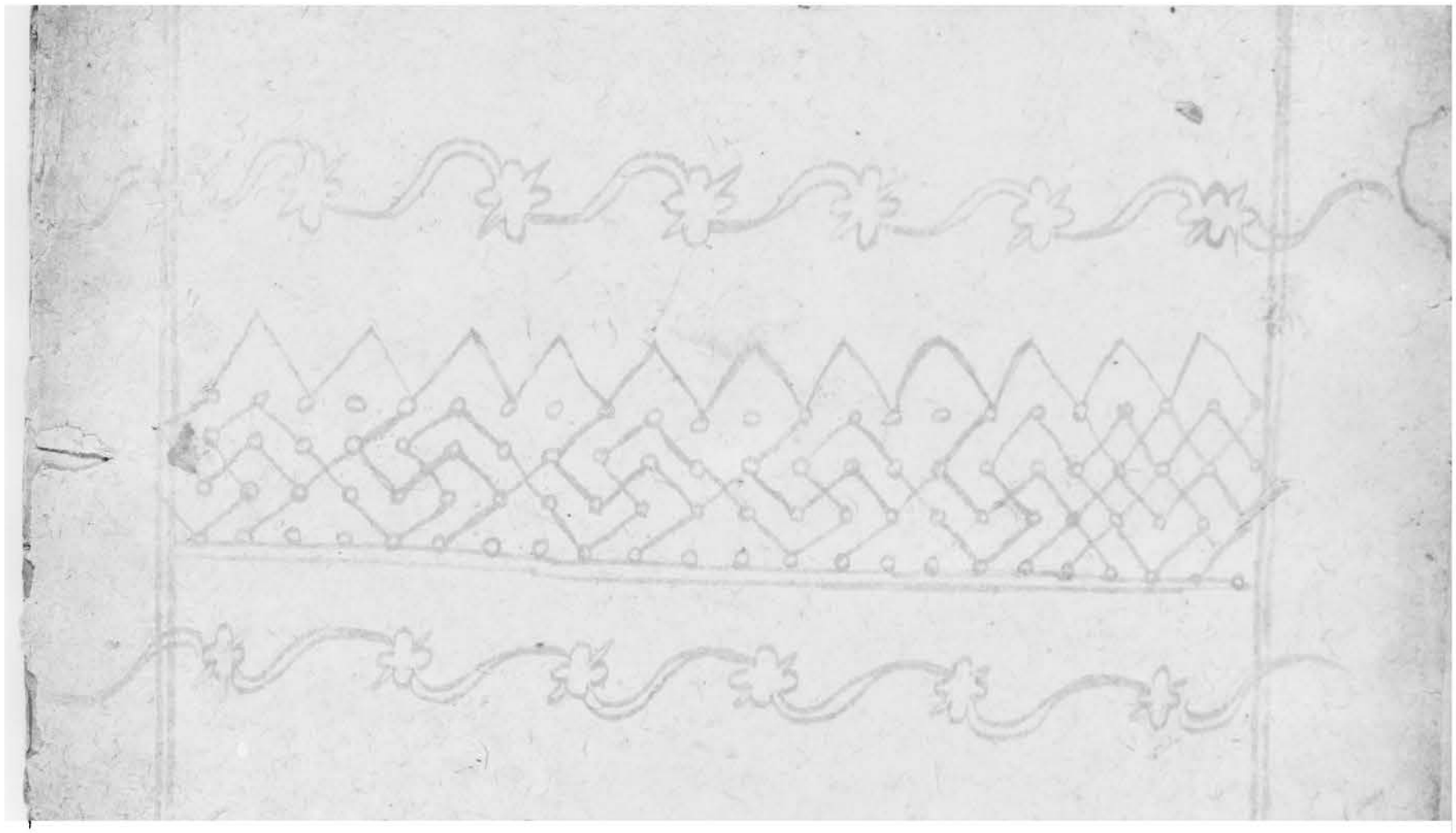

श्रीभगवानुवाच ऊर्ध्वमूलमधःशाखमश्वत्थंप्राहुरव्ययं छंदा
सियस्यपर्णानियस्तंवेदसवेदवित् १ टी० ऊर्ध्वंआहेमूलएसाहा
संसारपींपळयाच्यावृक्षाअधोदृशी यासअव्ययअश्वत्थअज
ताहेत छंदतेयाचिपानेंहोत यालाजोयथास्थितजाणतोतोचज
गींजाणताहोय १ गी० अधश्चोर्ध्वंप्रसृतास्तस्यशाखागुण
प्रवृद्धाविषयप्रवालाः अधश्चमूलान्यनुसंतानिकर्मानुबंधी
निमनुष्यलोके २ टी० यापिंपळाच्यावृक्षा अधहींआहेत
ऊर्ध्वहींआहेत अधअसेजेदेवनरतिर्यगपशुपक्षीकीटपतं
गपिपीलिकापातालसप्तद्वीपपर्यंतयोनीसंभवजीवयाअधो
शाखा ऊर्ध्वशाखा ब्रह्मविष्णुमहेशसनकसनंदनऋषी

नारद्दादिकवेल्हव ह्यावृक्षाचागुणसवादीकेंवाढल्या विषय
हेंयाचित्रवालकांडीजोहत अधश्चमूळेंला यावृक्षासवालें
हीमूळेंजोहत तेथुनकोबवरतायेतो मनुष्यलोकजोहाकर्म
करूणउर्ध्वगतीकरीतोह्मणुनयालेंहीमूळेंसूचविली २
१२१ गी० नरूपमस्येहतथोपलभ्येतनांतोनचादिर्नचसंप्रतिष्ठाम १२१
स्वश्वत्थमेनंसुविरूढमूलमसंगशस्त्रेणदृढेनछित्वा ३ टी०
तसवृक्षासारिखंयाचेस्वरूप नोहेकीउपडलें मूळाकडून
ह्मणजेंवाढतनाहि तेसाहानाहीकी यावृक्षालाजादिना
हीअंतनाहीवर्त्तमानकालीहीप्रतीतयायाचीनाहीऐसा
वाढलामूळेंसर्वत्रेंकरूणाहादुर्ढरहोय अर्जुनह्मणतातो

वृक्षकुऱ्हाडीकर्वतानेअग्निनेंमुलाकडूनतोडिलातरपडतो
आणियासिजादिअंतनाहि मुळेंचदुकडेजोहतरउपडेकैसा
देवह्मणतोहेतयाभववृक्षासअसंगशस्त्रतेहीदृढजोहा
तीधरीलयाशस्त्रेंहेंतुटे नाहीतरदुसराउपाययाचेंनासा
वयाचादिसतनाहीं ३ गी० ततःपदंतत्परिमार्गितव्यंयस्मि
न्गतानन्निवर्त्तंतिभूयः तमेवचाद्यंपुरुषंप्रपद्येयतः प्रवृत्तिः
प्रसृतापुराणि ४ टी० ऐसेंजेंपदतेपदाचाविचारकरावा
ज्यापदिंगेल्यानेंपुन्हापरततनाहिं तोचुमाद्यपुरुषजोया
सवारणाक्षोवं ज्यापासूनभूताचिप्रवृत्तिजेतेप्रसवली आ
नादी ४ गी० निर्मानमोहाजितसंगदोषाअध्यात्मनित्या

गी० टी०
१८

विनिवृत्तकामाः द्वंद्वैर्विमुक्ताः सुखदुःखसंज्ञैर्गच्छंत्यमूढाः प
दमव्ययंतत् २ टी० यापदप्राप्तीचाउपायसांगताहत जो
चाअभिमानगेला मोहगेला संगदोषल्याहिंजिंतिला
आध्यात्मज्ञानीआभ्यासंकरीताहत क्षणक्षणविसरतन
हित कामनिर्दोषल्याचागेला सुखदुःख मानजापमा
न पापपुण्य द्वंद्वंहल्याचींगेलीं एसेज्ञानीजेतंनास्मर्हि
तजेंपदयापदासजाताहत २ गी० नतद्भासयतेसूर्यो न
शशांकोनपावकः यद्गत्वानिवर्तंतेतद्धामपरंमम ६ टी०
यापदाससूर्याच्यानेप्रकाशवतनाहिं चंद्राच्यानेहीप्रका
शवतनाहिं अग्नीच्यानेहिप्रकाशवतनाहीं ज्यापदिंगेल्या

राम

नेपुन्हापरच्युतताना ही तेंमासंमुख्यघरहोय ६ गी० ममैवां
शोजीवलोकेजीवभूतः सनातनः मनःषष्ठानींद्रियाणिप्रकृतिं
स्थानकर्षति ७ टी० मोक्षाचअंशाजीवलोकाचेठाईं जीवसनात
नअसालाजाहे मनसाहेंतेसीपांचज्ञानेंद्रियेंजयातें तोजीव
प्रकृतीचेठाईंराहूनसांगातेंनेतोवागवृत्तो ७ गी० शरीरं
यदवाप्नोतियच्चाप्युत्क्रामतीश्वरः गृहीत्वतानिसंयातिवायुर्गं
धानिवाशयात् ८ टी० ज्याशरिरासजाणेहेंशरिरठाकून
तेंठायांइंद्रियमनातेंसांगातेंघेऊनजातो मगत्याशरिरीयों
सहीतभोगभोगायासयोग्यहोतो जैसावारासुगंधपुष्पांचा
नेतो तैसाहाजिवमनादिकांतेंनेतों ८ गी० श्रोत्रंचक्षुः स्पं

र्शनंचरसंनघ्राणमेवच अधिष्ठायमनश्चायंविषयानुपसेवते
९ टी० श्रोत्रत्वचानेत्रजिह्वाघ्राणमनेयोतंआधीसुनहात्मीव
विषयोतंसेविता ९ गी० उत्क्रामंतंस्थितंवापिभुंजानंवागुणान्वि
तं विमूढानानुपश्यंतिपश्यंतीज्ञानचक्षुष. १० टी० देहादूनदे
हांतरासगमनकरीतआस्तां अथवाऽग्निरीरहिरुत्याहीसम १२३
ईइंद्रियेकरूणविषयसेवितआस्तां याजिवातेंमूढप्राणीपाहा
तनाहीतजाणतनाहीत ज्यालाज्ञानसाक्षात्कारतेयांतपाहा
तोहेत १० गी० यतंतोयोगिनश्चैनंपश्यंत्यात्मन्यवस्थितं यतंतो
प्यकृतात्मानोनैनंपश्यंत्यचेतसः ११ टी० जेइंद्रियनिग्रहीने
टाईंद्रइढनर आणिमनोदमनीसमर्थएसेयोगीआत्मस्व

रूपातेंआपलेंचटाईंपाहतोहेत आणिजेयेंद्रियदमनिढिले आ
त्मसंयोगविषईंगाढे यासहाआत्मादिसतनाहीं ११ गी०
यदादित्यगतंतेजोजगद्भासयतेखिलंयच्चंद्रमसियच्चाग्नौ
ततेंजोविद्धिमामकं १२ टी० जेसूर्याचेठाईं तेजयातेंजेजग
आगदीप्रकाशीतें जेचेंद्रींतेजजेंमनाचेठाईंतजतें तेजमा
सेंअग्नीचेठाईंतेजतीव्रमाझेंचएसेंतुजाणा १२ गी० गामा
विश्यचभूतानिधा[illegible]म्यहमोजसा पुष्णामिचोषधिः स
र्वाः सोमोभूत्वारसात्मकः १३ टी० मीपृथ्वीचेठाईंप्रवेशू
नआपल्याबलेंकरूणजगतेधरीतोंओषधिसर्वयातेंमीर
सात्मकचंद्रहोऊनपोषितों १३ गी० अहंवैश्वानरोभूत्वा प्रा

णिनंदेहमाश्रितः प्राणापानसमायुक्तः पचाम्यन्नंचतुर्विधं
१४ टी० मीवैश्वानराग्नीहोऊनप्राणियांच्यादेहिंराहतो प्राणि
पानमेळऊनचतुर्विधअन्नयांचेपचनकरितोना मीच १४ गी० स
र्वस्यचाहंहृदिसन्निविष्टोमत्तःस्मृतिर्ज्ञानमपोहनंच वेदैश्चस
र्वैरहमेववेद्योवेदांतकृद्वेदविदेवचाहं १५ टी० मीसर्वांच्याहृदईरा
हिलों मजपासूनसर्वांप्राण्यासज्ञानहोतं आणिज्ञानया १२४
च्याहिरूपेंहीं मीच घेतों जेमाझामार्ग नजान्यमार्गांभर
लेंयाच्याबुद्धिचाभ्रंशकरूंशज्ञानहिरूनघेतों सर्वांहीवेदांही
मीचजाणावा वेदांतकर्ताहीमीच वेदवेत्ताहीमीच १५ गी०
द्वाविमौपुरुषौलोकेक्षरश्चाक्षरएवच क्षरःसर्वाणिभूतानि

कूटस्थोक्षरउच्यते १६ टी० यालोकांच्याटाईहृदयीघपुरुषआहेत
येकक्षर येकअक्षर सर्वभूतेंयालाक्षरम्हणावें कूटस्थतोनिश्च
रजाणावा १६ गी० उत्तमःपुरुषस्त्वन्यःपरमात्मेत्युदाहृतः
योलोकत्रयमाविश्यविभर्त्यव्ययईश्वरः १७ टी० उत्तमपुरुषतो
यादोघाहूनवेगळा परमात्माज्यालाम्हणताहेत जोयालोक
त्रयासआवरूंणपोषितोअव्यय ऐसाईश्वर १७ गी० यस्मा
त्क्षरमतीतोहमक्षरादपिचोत्तमः अतोस्मिलोकवेदेच प्रथितः
पुरुषोत्तमः १८ टी० मीउत्तमपुरुषम्हणोनक्षराहूनवेगळा
आक्षराहूनहीवेगळा म्हणोनलोकाच्याटाईं आणिवेदाच्याटाईमा
तेंप्रसिद्धमीताहेतम्हणिताहेत १८ गी० योमामेवमसंमूढोजानाति

पुरुषोत्तमं सर्वविद्भजतिमांसर्वभावेनभारत १९ टी० जो मा
तेंचूजाणतों अज्ञानरहितनरकींमीपुरुषोत्तमहोय तोसर्व
ज्ञजोतोमातेंभजतोसर्वभावेंकरूण १९ गी० इतिगुह्यतमं
शास्त्रमिदमुक्तंमयानघ एतद्बुद्ध्वाबुद्धिमान्स्यात्कृतकृत्यश्चभार
त २० टी० हेंगुह्यतमशास्त्रम्यांसांगीतलेअर्जुना ऐसेंजाणु १२६
नबुद्धिमान्होतोकृतकृत्यहोतोसंपन्नसुखहोतो ऋषिप्रसादें
२० अश्वत्थयासिमुलऊर्ध्वमधश्चशाखा संसारपिंपळा
साअविनाशदेखा खलिंवरीचहूंकडेंमुळा फांदियाच्याकेसा
तुटेहअर्जुनसंज्ञायअर्जुनाचा २१ सांगेश्रीरंगपार्थादृढतर
स्थकरेशास्त्रनिस्संगल्याचें तोडायातोचियेयेंनरवरवित्याद

स्रवैराग्यल्याचें मानातेंजालितोजोमोहतरसमुळिंनाशिला
संगदोषा टाकींआध्यात्मपाहसमुळनिवटिलाकामतोमुक्तदो
षा २२ तोपावेगात्याचिस्थानोफिरूनीपरतनेजेथुनीयांघडे
ना जेथेंसूर्यप्रभातेंनचशीतरुचहाअग्निजेथेंसिरेनापावे त
थेंअसाहानरवरनिपुणज्ञानवैराग्यल्याचेंतयाजीवासीजाणे
मनसहितघडेवर्तनेजन्मल्याचें २३ ज्याल्याजातोशरीरींरीअर्जुनि
तनुतेथेंज्ञानेंद्रियातें सांगातेंघेमनातेंमगशरीरततनुभोगितोभो
गतेथें वैसेंयातेंमूढप्राणीकिमपिनबुझतिजागतितत्वज्ञानी
जेकायाद्रियातेंदृढतरदमितिपावतीतेनीदानी २४ जेकोयाइं
ग्यातेंदमनविषईचेफारगोठेंठिलेजें यातेंआत्मानदीसेश्र

वद्दतकरोमूढमाज्ञानतजे जेआहेसूर्यबिंबिहिमकरजननिंते
जमाझंचिआलें भूतातेंमीचधनींघरणितसिरणीजोवघोलागि
जीजे २५ मींदेहिंजोटरागिनिह्मणुनिपचतसेअन्नहेंचोप्रकारीं
प्राणापानासिजेद्धांमीळनघडतसेवायुसंचारकारीं सर्वांचेमीं
शरीरींवसुनिनरवराज्ञानदेतोंविशेषिं ज्ञानाचानावुकर्तामि
जहूनिदुराजाणनाहींविशेषीं २६ वेदीमींजाणिजेतोसकळ
वदतसेसार्थेवदांततोमीं जाणेतोईद्वामीगाइतरउभरलयांहू
नीवेगळामी लोकासर्वाभूतातेंश्वरवरवदुजाणश्वरगुरुआहे
मींयादोघाहूनिहोइतरपुरुषोउत्तमुतोंचआहे २७ जोयालोक
त्रयातेंधरूणिभरितसेपोषितोईश्वरमी लोकींवेदींस्तवीला

हाणुनिह्मणतिजेउत्तमुतोचिहामी २८ ऐसाजाणेंमलाजोसु
दपणायजुनितोचिमद्रुपपावे ऐसेहेंगुह्यशास्त्रांतिलमथुनि
गिताअाध्ययापंधरावें केलंश्रीमद्वीचचरणारजमुर्वीतो
जगन्तायधर्ता गोसीव्याख्यानहेंतोनकुचलचतुरानान्
वास्रेणधूर्ता २९ हरिः ॐ त० एकषोत्तमयोगोनामपंचदशो
ध्यायः १५ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ
श्रीभगवानुवाच अभयंसत्वसंशुद्धिर्ज्ञानयोगव्यवस्थितिः
दानंदमश्चयज्ञश्चस्वाध्यायस्तपआर्जवं १ टी० शोडषाध्या
इंज्ञानसंपत्तिचीलक्षणेभगवंतसांगताहेत अभयआसवींभ
यहेंमनचिवृत्तिहोयतेहिदुसऱ्यापासुनभयहोतें तरजोआहिती

यज्ञात्मारामश्चाला हेतूउरलेंचनाहिं मगभयकोणापासुनहोवें
यास्तवज्ञभयहेंज्ञानाचेंलक्षण १ सत्वशुद्धीआसावी सत्वज्ञ
जेअंतःकरणतेंशुद्धआसावें तेंशुद्धउत्तमकर्मेकरूणहोतें नि
षिद्धपदार्थसमुळीवर्जावें निषिद्धत्यागले आवश्यकीयज्ञ
१२० रण अभक्षभोपानआगम्यअविधिअविहितइतकेंनकरूण
ज्याआश्रमीआहे त्याचीयथार्थमार्गेअचरतांसत्वशुद्धिहोतें हें १२१
ज्ञानीपुरुषाचेंमुख्यलक्षणदुसरें २ ज्ञातांदानआसावेंदान
त्यागलेदक्षणेतेदक्षणामुख्यकीजो मुमुक्षुहोऊनजनन्यश
रणआलियासज्ञानसांगावें मुमुक्षुमंदमध्यमलक्षणयास
स त्वमूर्तिज्याविष्णुदीकियाचीउपासनासांगावी केवलअधमआ

णिसंताचेदाईसंगतधरितो यासत्सकर्मसांगावें हेदानाचेंचिन्ह
आणिसर्वप्राणिमात्रासदंडनकरावा भयनघ्यावेंहे हींज्ञानाचे
लक्षण आपणासमिलालेंभक्षभाधीकआसलेंवादुनभक्षावें २
ज्ञातांदमआसावा दमहत्यागलेअंतरइंद्रियनिग्रह बाह्येंद्रियनि
ग्रहहास्म ४ यज्ञश्चयज्ञंहत्यागलेज्ञानाभ्यासतोयज्ञहायज्ये
विष्णुआत्माप्रस्फुरितअज्ञोयज्ञोवेविष्णुरितिश्रुते आणिद
२ हो ७ र्षपूर्णमासादिकहे हीमाधिकारपैलेंयज्ञयोय हेयज्ञाचेंलक्षण २ ७
५ ज्ञातास्वाध्यायआसावा स्वाध्यायवेदजपआणिब्रह्मयज्ञ
अथवानामसंकिर्त्तनउपनिषद्भागयाचेंपठन अथवास्वहत्यागले
आत्मात्याचेंध्यानतोस्वाध्याय हेस्वाध्यायलक्षण ६ ज्ञातांतपआ

सावें तपतेंपुढेंसांगणेंरजाहेत काइकवाचिकमानसिकस्याचावि
स्मारपुढेंहोईल ७ आर्जवआसावें अर्जवलक्षणलेसर्वासीनिट
आसावें वांकडेंनसावें कोल्हासिंहीननसावें सर्वासआवडेऐसें
वर्तावेंहेआर्जव ८ ज्ञानयोगव्यवस्थितिआसावि आखंडज्ञा
१२८ नानुसंधानआसावें अनात्मवृत्तीआज्ञानयासक्षणक्षणानि
रसीतआसावें ९ गी० अहिंसासत्यमक्रोधस्यागःशांतिरपैशु
नं दयाभूतेषुलोलुत्वंमार्दवह्रीरचापलं २ टी० अहिंसाआसा
वी तीचेंलक्षणतेराव्यांतसांगितलें प्राणिमात्रासदुःखनघावें
१० सत्यआसावें सत्यलक्षणजे सत्यस्वरूपतेथेंनिष्टेऊनइ
तरहइयआसत्यत्येथेंआनादर आणिसत्यपवित्रबोलावें हेंसत्य

DR. BHAU DAJI MEMORIAL

लक्षण ११ अस्तेयआसावें लक्षणजेचोरीकरूनये मनेकरूण
हींपारक्यावस्तुचाअभिलाषाकरूनये १२ क्रोधनसावाःयागआ
सावा १३ त्यागलक्षणजेसंन्यासकिंवेशमात्रउच्चारकेल्यावरग्रह
णकरायाचाआंधीकाररहतनाहीं याकर्तीतोत्यागखरा आणि
सर्ववस्तूचात्यागतोंहिकरितजावा १४ शांतिआसावी शांतिल
क्षणजेसर्वशांतिवासनेची किंकोन्हेहीविक्षीउद्योगनघडे लक्षणु
नतेशांतिमुख्यलक्षणावी १५ अपैशुन्यआसावें पैशुन्यतालक्षण
जेदुसऱ्याचाद्रोहकरणेतोकरूनये याचेंनावअपैशुन्यआणिचा
हडीसांगुनये सहजहींकोण्हाचिगोष्टकोण्हापासीनबोला
वीहेंआपैशुन्य १६ दयाभूताचेंटाईआसावी १७ आलोलुत्व

आंसावें म्हणजेंलाचुलुचनसावी १८ मार्दवआसावेंम्हणजेजनमन
असावें गलीतवृत्तिनेआसावें उद्धटनसावें १९ ह्रीआसावीम्हण
जेनिंद्यपदार्थभक्षणाचेनिंद्यबोलणेनिंद्यवर्तनाचेटाकूंलज्याअसावी
२० आचपलअसावें चपलनसावें स्थिरवेंचवर्त्तनजावें २१ गी०
१२१ तेजःक्षमाधृतिःशौचमद्रोहोनातिमानिता भवंतिसंपदंदैवीमभिजा १२१
तस्यभारत ३ टी० तेजआसावें सत्कर्मीउद्धटक्षमाआसावी जे
सीपृथ्वीवरमलमुत्रादीककर्तीपृथ्वीसोसीते तैसेंलोकाहीवर्मक
रूणनिंदिलानानाप्रकारें गांजिलातरतेंवीजासावें २२ धृतीआ
सावी धैर्यऐसेंकिंआकाशाहींतुटुनपडलेंतरचित्तडळमळीना हें
धृतीचेंलक्षण २३ शौचचआसावें अंतरींकामवासनेचाम

ळनसावा बाह्यमृत्तिकाजळेंशौचकरावाहाशौच २४ अद्रोह
आसावा आपणाहूनतपेंआधिक ज्ञानेंआधीक आचारेंआ
धीक ह्याचाद्रोहनकरावा २५ नातिमानिता अपमानकोन्हा
चानकरावा लेंकरासहींआपणाहूनश्रेष्ठमानावें २६ हेदैवी
संपत्तिजेतेंयाप्रकारचीसांगीतली इतकीचिन्हेंतोदैवीसंपदा
वानं ज्ञानीपुरुषासहेंचिन्हेंअगाध ३ गी० दंभोदर्पोभिमा
नश्चक्रोधःपारुष्यमेवच अज्ञानंचाभिजातस्यपार्थसंपदमासु
रीं ४ टी० आतांआसुरीसंपत्तीचीलक्षणेंसांगताहेत दंभम्ह
णजेज्ञानसंध्याआचारलोकासदारखवावा उत्तमवस्त्रें टीळेमा
ळाश्रीमुद्राभस्मोद्धूलनहेंबाहेंरदारखवावें अंतरींकाहींनाहिं

आह्मियज्ञकेलेंहेंसकर्मकेलीं तीर्थकेलीं हेंसांगावें याचंना
वदंभ १ दर्पाचेंलक्षणधनाचामद विद्याचामद अभिजनाचा
मद तारुण्याचामद लावण्याचामद चातुर्याचामद इतकेम
देंकरुण इतरातुछमानितो ऐसादर्पजाणावा २ अभिमान
तोतरअसिद्धचेदहाभिमानितान ३ क्रोधतोतरअसिद्धचआहे
४ पारुष्यहेंअज्ञानहेंअज्ञानजेआज्ञा १३०
नअविवेक ६ हेराक्षसाचेस्वभावपुरुषाचेंटाइंआसलें तोहीं
राक्षसचहोय १ गी० दैवीसंपद्विमोक्षायनिबंधायासुरीम
ता मासुचःसंपददैवीमभीजातोसिपांडव २ टी० दैवीसंप
त्तिजेतेंमोक्षासदेतें आसुरीसंपत्तिजेतेगर्भवासासदेते पुं

अर्जुनाशोककरुंनको दैवीसंपत्तिप्रमाणेवर्तनुककरहेंअज्ञानजेमु
क्तहोसील २ गी० हेभूतोसर्गोलोकेस्मिन्दैवआसुरएवच दैवी
विस्तारःप्रोक्तआसुरंपार्थमेशृणु ६ टी० आसुरीसंपती
ताकावी हेंअर्जुनभगवानसांगताहेत यामुतोत्पत्तिदोंप्रकार
स्या येकदैवीसंपत्तीप्राणियेकआसुरीत्याप्राणि दैवीविस्तारसां
गीतली तेसीआसुरीहींविस्तारेंजाइक ६ गी० प्रवृत्तिंचनिवृ
त्तिंचजनानविदुरासुराः नशौचंनापिचाचारोनसत्यंतेषुवि
द्यते ७ टी० जेआसुरीप्राणीत्याचिलक्षणेंऐसी त्यालाप्र
वृत्तिमार्गकळेना निवृत्तिमार्गकळेना त्यालाशौचनाहीं आ
चारनाहिं सत्यनाहिं ऐसेप्राणीआसुर ७ गी० असत्य

मश्नतिष्ठेतेजगदाहुरनीश्वरं अपरस्परसंभूतंकिमन्यत्काम
हैतुकं ८ टी० सत्यजेवेदशास्त्रेहेंयासप्रमाणनाहिं हेलट
कीहोतवेदाचेकर्तेतिघेहोत मुनीयेक नंडीकं निशाचारये ये
क यातीघाहींकेलावेदतोलटीका व्यासप्रमाणेकाशास्त्रवर्त्तावे म
१३१ गधर्मअधर्महैसत्यकेंचे हेजगतरसहचहोतें यालाधर्माध १३१
र्मकाशास्त्रपाहिजे याजगासमुलकामहोय स्त्रीपुरुषेंमीला
पेधूनउत्पत्तिहोतें येथेंविधीपुरःसरवीवाहकेलातरचलेकरें हो
तीलेनाहींतरभलत्यास्त्रीयासीगेल्यानेकायहोतनाहिंत त
स्मात्जगहेंव्यासकाममूलहोय धर्माधर्मवेदप्रमाणयाचेप्र
योजननाहीं ऐसेतेअसुरांचेमत पुढहिंतचलक्षण ८ गी०

एतांदृष्टिमवष्टभ्यनष्टात्मानोल्पबुद्धयः प्रभवंत्युग्रकर्माणः
क्षयायजगतोहिंतः ९ टी० लोकजेअज्ञानीपाखंडीव्यासप्रमा
णेचालोवं मलिनअंतःचित्तज्याचे अल्पबुद्धिदिसतेपदा
र्थाचेंचटाईंभरवसामान्यनवर्त्तावें उग्रकर्मांचेटाईंप्रवर्त्ता
वें जेणेजगाचानाशहोय ९ गी० काममाश्रित्यदुःपूरं
दंभमानमदान्विताः मोहाद्गृहीत्वासद्ग्राहान्प्रवर्त्तंतेशुचिव्र
ताः १० टी० जोकधीवत्तहोईनाऐसाकाम। जोत्याका
मातेंअंगीकारूणदंभमानमदंकरूणयुक्तहोताहेत क्षु
द्रदेवताचेआराधानिप्रवर्त्ततताहेत यामंत्रकरूणाधनप्राप्ति
होतें ऐसेंमंत्राचेआनुष्ठानीप्रवर्त्ततताहेत मांसादिकभक्षिता

हेतविषयशक्तितत्परहोतोहत १० गी० चिंतामपरिमेयांचप्र
लयांतामुपाश्रिताः कामोपभोगपरमा एतावदितिनिश्चि.
ताः ११ टी० सदैवचिंतावाहतोहत मरेतोवरकधींनिश्चिं
तकोऽहंविशीहोणेचनाहीं कामभोगहाचभोगिल्यानेंपु
१३२ रुषार्थमाणिस्त्रीयाहूनवृथा जन्मासभालयाचेंसार्थकहें
चकीपैकामेळवावा विषयभोगावेंनाहींतरअथाचजन्मासभा १३२
लों ऐसेंआसुत्सणतोहत १२ गी० आशापाशशतैर्बद्धाः
कामक्रोधपरायणाः ईहंतेकामभोगार्थमन्यायेनार्थसंच
यान् १२ टी० अहोचेपाशसहस्त्रकजेतेंहींबंधनपावले का
मक्रोधपरायणआले चारिहिकरावीसिंदलकीकरूंकामभो

गसंपदावें म्हणुनअन्यायमार्गेंप्रवर्तताहत धनमेळवितोहत
१२ गी० इदमद्यमयालब्धमिदंप्राप्स्येमनोरथं इदमस्तीदम
पिमेभविष्यतिपुनर्धनं १३ टी० मगचोरिचेआपहारावेंधना
वरसंपन्नहोऊनगोष्टीबोलताहत इतकेंतरधनआजमेळवि
लें इतकेंमिळानारआहे इतकेंतरगांठोडीतआहे पुढेंहीया
प्रकारेंधनिवरिषधनमेळवीन १३ गी० आस्तेमयाहतः
शत्रुर्हनिष्येचापरानपि ईश्वरोहमहंभोगिसिद्धोहंबलवान्सु
खी १४ टी० हाहोतामाआशात्रु तोतरम्यांमारलोआणी
खीहिजेमजसीवांकडेहोतीलतेमीमारिन मीईश्वरआहे
भोगीतोंमीचआहे याउत्तमस्त्रियाजीतकात्याम्यांचभो

गी० टी०
१६

गाव्या सीझतो मींचजाहें मालापापपुण्यसजाजेकाय
बलवंतहीमजसारखाकोणआहे सुखीहीमजसमनको
ण्हीनाहीं १४ गी० आढ्योभिजनवानस्मिकोन्योस्तिस
दृशोमया यक्ष्येदास्यामिमोदिष्यइत्यज्ञानविमोहिताः १५
टी० धनाढ्यामध्येश्रेष्ठतो मींचजाहें मजसारखागोतव
ळामाजुबंधआणखीकोण्हीलाजाहेत मजसारखाया
लोकींकोण्हीच्यनाही मीयज्ञकर्त्ती दानाचादेनारहीमी
च ऐसेंअज्ञानेमोहिलें असुरतेम्हणतात १५ गी० अने
कचित्तविभ्रांतामोहजालसमावृताः प्रसक्ताःकामभोगेषु
पतंतिनरकेशुचे १६ टी० चित्तांचेढाइंअनेकभ्रांतिमोहजा

राम

ळ्यानेवेढलें कामभोगीआसक्तेनरकांतपडताहेत अशु
चीजाणी १६ आत्मसंभावितास्तब्धाधनमानमदान्विताः
यजंतेनामयज्ञैस्तेदंभेनाविधिपूर्वकं १७ टी० आपणाचसंभा
वीतस्वयेंनगर्वासच्चढलाजाहे धनमानमदेंयुक्त मगर
मेंकरूंयज्ञकरीताहेत आविधिपूर्वकयथास्त्रोक्तनाहीं
१७ गी० अहंकारंबलंदर्पकामंक्रोधंचसंश्रिताः मामात्म
परदेहेषुप्रद्विषंतोभ्यसूयकाः १८ टी० अहंकार बळ दर्प
काम क्रोध इतकेंकरूंयुक्त मींजोईश्वरआपलेदेहीं
पराचेदेहींवर्त्ततोयाआत्म्याचाद्वेषकरीताहेत निंदिताहे
त १८ गी० तानहंद्विषतःक्रूरान्संसारेषुनराधमान् क्षि

पाम्यज्ञस्वमशुभासुरी ..योनिषु १० टी० तेमासादृष्क
रणारज्ञन्कूरमाणीत्यालासंसारान्चेटाईयोजितोज्यायेत
निचेटाइदुर्ध्यरानना आसुरीयोनीतथेत्यामूढासघालिसो
१० गी० आसुरं योनिमापन्नामूढाजन्मनिजन्मनि मा
मप्राप्यैवकौंतेयततोयांयथमांगतिं २० टी० मूढजेहोनिज
न्मजन्मान्चेटाइंआसुरियोनीपावले तेमलानभजतांअधम
योनीप्रतिपावनाहेत २० गी० त्रिविधंनरकस्येदंद्वारंनाशन
मात्मनः कामक्रोधस्तथालोभस्तस्मादेत्रयंत्यजेत् २१ टी०
नरकासजावयाचेतीनदारेटेंआहेत काम क्रोध लोभ
हेतीनज्याचेटाइंतोआत्मज्ञानाचेनाशकरूंजानर्कासजा

DR BHAU D

ग्यजनजेतेशास्त्रीप्रतिपाद्यनाहि ऐसेंतपआचेंनाहेत लोकां २
तदंभदाखवितोहेत अहंकारंलोकावरसक्काकरीतोहेत ४
गी० कर्षयंतःशरीरस्थंभूतग्राममचेतसः मांचैवांतः
शरीरस्थंतान्विद्ध्यासुरनिश्चयन् ६ टी० शरीरपंचभूता
चेंयातेंवृथांउपासउस्केदंडितोहेत मासीआज्ञाशास्त्रींतप
टाकून उगीचशरीरपीडाऐसेंतपकरीतोहेतनोआसुरनि
श्चयजाण ६ गी० आहारस्त्वपिसर्वस्यत्रिविधोभवतिप्रि
यः यज्ञस्तपस्तथादानंतेषांभेदमिमंशृणु ७ टी० आहार
जोतो हीत्रिविधआवडतो यज्ञतपज्ञानहेंहीत्रिविधआवड
गहेतत्यांचाभेदहीसांगतो ७ गी० अयुःसत्ववलारोग्य

PAGE(S) MISSING
NOT AVAILABLE

135-136

सुखप्रीतिविवर्द्धनाः रस्याः स्निग्धास्थिराहृद्याआहाराः
सात्विकप्रियाः ८ टी० सात्विकांसआहारआवडतोजो
खादलयानेंरोगनहोय चित्तनिर्मळराहे बळराहे सुखवा
ढें तेंचआयुष्य ऐसाआहाररसाळ स्निग्ध स्थीर आ
१३१ णिसुंदर ऐसासात्विकासप्रियहोय ८ गी० कट्वम्ललवण १३१
त्यक्ष्णतीक्ष्णरूक्षविदाहिनः आहाराराजसस्येष्टाः ख
शोकामयप्रदाः ९ टी० राजसांसआहार कडु अंबट खा
रट उष्ण तीखट कोरडे घशांतजालींऐसे ज्याभक्षि
ल्यानेंदुःखशोकरोगहोणार ऐसाआहारराजसास
अवडतो ९ गी० यातयामंगतरसंपूतिपर्युषितंचयां

तू उच्छिष्टमपिचामेध्यभोजनंतामसप्रियं १० टी० ज्याअ
न्नासप्रहरासहीतहीअतिक्रमेंसालारसहीज्यांतनाहीं
जेंसीळं विटलेंउसें अमेध्य ऐसेंभोजनतामसीनरासआ
वडतें १० गी० अफलाकांक्षीभिर्यज्ञोविधिदृष्टोयइज्यते
यष्टव्यमेवेतिमनः समाधायससात्विकः ११ टी० जोयज्ञ
त्रिप्रकारच्यासांगनाहीत सात्विकाच्यायज्ञतोफलाचीआशा
नाहीं विधीचेंप्रमाणेयज्ञआवश्यकरावाहेंजाणुनकरणें
तोसात्विकयज्ञजाणावा ११ गी० अभिसंधायतुफलंदंभा
र्थमपिचैवयत् इज्यतेभरतश्रेष्ठतंयज्ञविद्धिराजसं १२ टी०
राजसयज्ञतो फलाचेंअनुसंधानध्यानातथरूपेणआणिंदंभा

सार्दीं हीयज्ञकरावा कींपैकायज्ञाचेनावेंमीलेऐसाराजसय
ज्ञ १२ गी० विधीहीनमसृष्टान्नंमंत्रहीनमदक्षिणं श्रद्धा
विरहितंयज्ञतामसंपरिचक्षते १३ टी० तामसाचायज्ञतो
विधीहीनज्यायज्ञांतअन्नपुरतेनाहीं विधाननाहीं दक्षी
१३८ णानाहीं मंत्रोच्चारघडतनाहीं श्रद्धारहितयज्ञतोता १३८
मसजाणावा १३ गी० देवद्विजगुरूप्राज्ञपूजनंशौचमा
र्जवं ब्रह्मचर्यमहिंसाचशारीरंतपउच्यते १४ टी० देवाची
पुजाब्राह्मणाचीपुजागुरूचीसेवाकरणे शौचकरणे नु
जुसर्वासींआसने ब्रह्मचर्यधरणे अहिंसानकरणेहे
शरिराचेंतपहोय १४ गी० अनुद्वेगकरवाक्यंसत्यंप्रिय

राम

हितंचयत् स्वाध्यायाभ्यसनंचैववाङ्मयंतपउच्यते १५ टी०
वाचेचेंतपतेंऐसें वचनऐसेंबोलावेंजेउद्वेगरियासकारणे
उलागउद्वेगप्राप्तनहोय सत्यप्रियबोलावें ज्यांतहीततें
वचन जाणिसदेवनामस्मरणभगवंताचें वेदघोषगी
तासहस्रनामादिस्तोत्रेंहेंवाणीचेंतपसांगितलें १५ गी०
मनःप्रसादःसौम्यत्वंमौनमात्मविनिग्रहः भावसंशुद्धि
रित्येतत्तपोमानसमुच्यते १६ टी० मनप्रसन्नजासावें
सौम्यत्व मौन सदेवजंतःकरणाचेंमन भावशुद्धऐसें
हेंमुनीचेंतपसांगीतलें १६ श्रद्धयापरयातप्ततपस्तत्त्रिवि
धंनरैः अफलांकांक्षिभिर्युक्तैः सात्विकंपरिचक्षते १७ टी०

कायावाचामनाचेहेंतिन्हींतपेंजोनरफलाशाटाकुनदृढनिश्च
येंकरीताहेत यकाग्रचित्तेंकरूणतेंसात्विकतपहोय १७ गी०
सत्कारमानपूजार्थंतपोदंभेनचैवयत् क्रियतेतदिहप्रोक्तं
राजसंचलमध्रुंव १८ टी० हेंचतपजोकोन्हींलोकाहींमा
१३९ नावें पुजावेंश्लणुनकरीतोंदंभेकरूणतेंतपहींचंचळहोय १३९
भरवशाचेनाहीं तेराजसाचेतप ऐसेंवोलखावें १८ गी०
मूढग्राहेणात्मनोयत्पीडयाक्रियतेतपः परस्योत्सादनार्थं
वातत्तामसमुदाहृतं १९ टी० मूढअग्रहेंकरूणशरीर
दंडनतपपारख्याचेवाईटहोयासाठीं आपलेंशरीरदं

डावेंतेतामसतपऐसेंजाणावें १९ गी० दातव्यमितियद्दानं
दीयतेनुपकारिणे देशेकालेचपात्रेचतद्दानंसात्विकंस्मृतं २० टी०
द्यावेंऐसेंदानजेतेंअनुपकारार्थ देशशुद्धाकालशुद्धपात्रपाहून
देणे तेसात्विकदान २० यत्तुप्रत्युपकारार्थंफलमुद्दिश्यवापु
नः दीयतेचपरिक्लिष्टंतद्दानंराजसंस्मृतं २१ टी० जे परत्र्या
वरउपकारकरावया आणिफलप्राप्तहोयाकरूणतेंतीविशेषसं
कोचतेंराजसदान २१ गी० अदेशकालेयद्दानमपात्रेभ्यश्चदी
यते असत्कृतमवज्ञानंतत्तामसमुदाहृतं २२ टी० देशचा
हटयामध्येकालाचेंप्रमाणनाहींपात्रेंतरभातबाजीगुरूएस्या
सदानदेणे सत्कारनकरूणअवज्ञाकरूणदानदेणेतेतामस

स २२ गी० ॐ तत्सदितिनिर्देशोब्रह्मणस्त्रिविधःस्मृतः ब्रा
ह्मणास्तेनवेदाश्चयज्ञाश्चविहिताःपुरा: २३ टी० असेंका
प्राप्तझालीकीं एसेंविचारूजातांहेसर्वही यज्ञतपदानराज
सतामसजाम्हांयज्ञादिकायासव्यर्थएसेंहोईल यास्तवहें
चसात्वीकहोयाचाउपाय येकमंत्रसांगताहेत ज्याच्याउ
च्चारराजसतामसहीकर्मेपरंतुतेंसात्विकहोतें ॐकार १४० १४०
तत्सत्हेंत्रिप्रकारजेतेंब्रह्मजेंयाचेनावहाय यातो
वेंकरूणब्राह्मणवेदयज्ञजेतेंपवित्रहोताहेत एसेंहनांवजा
हें पुर्वीयाचनावेंसत्कर्मकेलीं २३ गी० तस्मादोमित्यु
दाहृत्ययज्ञदानतपःक्रियाः प्रवर्तंतेविधानोक्ताःसततंब्रह्म

राम

यज्ञोदानंतपश्चैवपावनानिमनीषिणां ५ टी० यज्ञदानतपक
र्महेनटाकावींकरावींच यज्ञदानतपेंहेंमनिषीजेल्यांतेंपावन
करितांहेंत ५ गी० एतान्यपितुकर्माणिसंगंत्यक्त्वाफलानि
च कर्तव्यानितिमेपार्थनिश्चितंमतमुत्तमं ६ टी० परंतुहे
हिंकर्मेजेतेंफलाचासंगटाकूनकरांवीं ऐसामाझानिश्च
यपार्थो ७ गी० नियतस्यतुसंन्यासःकर्मणोनोपपद्यते
मोहात्तस्यपरित्यागस्तामसःपरिकीर्तितः७ टी० नियमि
तकर्मजेत्याचासंन्यासघडतनाहिं आणिमोहेंकरूणाज
वश्यकर्माचात्यागकरणारतोतामसजाणावा ७ गी० दुः
खमित्येवयत्कर्मकायक्लेशभयात्त्यजेत् सकृत्वाराजसंत्यागं

PAGE(S) MISSING
NOT AVAILABLE

141-142

नैवत्यागफलंलभेत् ८ टी० हेंकर्मदुःखदतेंशरीरासुकरहो
नाहित म्हणुनदाकीलेंतरतोराजसत्यागहोय त्यागाचेंफळ जें
तेंयालाघडेना ८ गी० कार्यमित्येवयत्कर्मनियतंक्रियतेर्जु
न संगत्यक्त्वाफलंचैवसत्यागः सात्विकोमतः ९ टी० नित्य
१४३ मितजेंकर्मज्याज्याआश्रमासवर्णासउचितएसेंतेंजववूयके १४३
लेंचपाहिजें म्हणुनआचरतोपरंतुत्याच्याफळाचासंगटा
कावातोत्यागसात्विक ९ गी० नेद्वेष्यकुशलंकर्मकुशलेना
नुषज्जते त्यागीसत्वसमाविष्टोमेधावीछिन्नसंशयः १०
टी० अकुशलकर्मजें म्हणजेविहितज्यालाजेतेदुःखरूप
जहींप्रातःस्नानादिशौचादियेकादसीसउपवासादित हीं

त्याचाद्वेषकरूंनये आणिकुशलकर्मजेमध्यान्हीउष्णकाला
दीस्नानेकुळधर्मीमिष्टान्नभक्षणेयाकर्मीआसक्तनका
वें सत्वसमाविष्टजोतोत्यागीतोच मेधावीज्याचासंशयगला
आहे १० गी० नहिदेहभृताशक्यंत्यक्तुंकर्माण्यशेषतः यस्तुक
र्मफलत्यागीसत्यागीत्यभिधीयते ११ टी० ज्यानेदेहधरलाया
लासर्वकर्मांचात्यागघडेना जोकर्मफळाचात्यागकरील
तोचत्यागीहोय ११ गी० अनिष्टमिष्टमिश्रंचत्रिविधंकर्म
णः फलं भवत्यत्यागिनांप्रेत्यनतुसन्यासिनांक्वचित् १२ टी०
अनिष्टजेनरकादीकफळ इष्टस्वर्गफलमिश्रमनुष्यलोकफळ
हेपापाचेपुण्याचेउभयाचेंजोसकामकर्मकर्तात्यासहोतें

परंतुजोफलत्यागकरीतोतोसन्यासीम्हणोवाग्यालानाहींहोत
१२ गी० पंचैतानिमहाबाहोकारणानिनिबोधमे सांख्येकृ
तांतेप्रोक्तानिसिद्धयेसर्वकर्मणां १३ टी० याकार्माचिंकार
णेंपाचजाहोतातेंहीमींतुतसांगतोजेंसांख्यकृतांतम्हणजेंब
१४४ दांततेथेंजेबोलीलीतततुजाइक अर्जुनासर्वकर्माचेंसिद्धी
सकारणेंपांचजें १३ गी० अधिष्ठानंतथाकर्तांकारणंचपृ
थग्विधं विविधाचपृथक्चैवदैवंचैवात्रपंचमं १४ टी० जें
कअधिष्ठान यानंतरकर्त्ता करणेंवेगळालीं विविधावेग
ळाल्याचेंदैवहेंपांचवें १४ गी० शरीरवांङ्मनोभी
र्यत्कर्मप्रारभतेनरः न्यायंवाविपरीतंवापंचैतेतस्यहेतवः

Dr BHAU DAJI
४४

राम

१२ टी० शरिरवाचामन यानीहिंकरणकर्माचाआरंभन
रकरितो मगतेंकर्मन्यायआसो अथवाअन्यायआसो
परंतुपंचहेयाकर्माचेहेतुहोत १३ गी० तत्रैवंसतिकर्तारमा
त्मानंकेवलंतुयः पश्यत्यकृतबुद्धित्वान्नपश्यतिदुर्मतिः
१६ टी० याकर्माचेंकारणतेपांचजेंआसतांजोआत्म्याला
च कर्ताएसेंमानितो तेंअज्ञानास्तवपाहतो तेंयाचेंज्ञा
नखरेंनहेंतोदुर्मतिजाणावा १६ गी० यस्यनाहंकृतोभावो
बुद्धिर्यस्यनलिप्यते हत्वापिसइमांल्लोकान्नहंतिननिबध्यते १७
ज्यासमीकर्ताएसाअहंकारनाहीं जोबुद्धिसलिप्तनाहीं
त्याजेंयालोकासमारलेंतहीतोहंतानहेबद्धनहें १७ टी०

ज्ञानंज्ञेयंपरिज्ञातात्रिविधाकर्मचोदना करणंकर्मकर्तेतित्रिविधः
कर्मसंग्रः १८ टी० ज्ञानस्वरूपजेइष्टसाधनहें होय ज्ञेयस्व
रूपजेइष्टसाधनेकर्मपरिज्ञातास्वरूपजेज्ञानाचाआश्रय हेंत्रि
विधकर्माचीप्रेरणाहोय हेंकर्माच्याप्रवृत्तिचीकारणाहोत
आणिकरणेकर्मकर्तीहेंतिघेकर्माचासंग्रह हलाभिन निव
ध्यतेजेंबोलिलें तेंचउपपादनकरायासाठींस्वरूपताहेतकिंक
र्माचीजेप्रेरणा आणिकर्माचाआश्रय आणिकर्मफला
दिकांसत्रिगुणत्वमाहें आणिआत्मातोतरनिर्गुणस्वरूपीं
आत्म्यासींसुबंधनाहीं यास्तवभिप्रायेंकरूनकर्मचोदना
कर्माश्रय ऐसेंसांगताहेतकिंज्ञान ज्ञेयपरिज्ञाताहेंतिघें

१४६ १४६

राम

कर्माचीचोदनाप्रवर्ततेतेंयास्तवकर्मआणिकहीबोलिलेंक
रणें स्वरूपजेसाधकतम कर्मस्वरूपजेकर्यासआवडतें
कर्तीस्वरूपजेक्रियानिर्वाहकर्तीयाचेठाईंकर्माचासंग्रहघड
तोस्वरूपकर्मसंग्रह १८ गी० ज्ञानंकर्मचकर्तीचत्रिधैवगु
णभेदतः प्रोच्यतेगुणसंख्यानेयथावच्छृणुतान्यपि १९ टी० ज्ञा
न कर्म कर्तीहेयकयेकगुणाचेभेदकरूनत्रिधाहोताहेत हेंको
ठेंसांगीतलेंस्वरूपसीलतर गुणसंख्याजेंसांख्यशास्त्रतेथेंसां
गीतलें तेंमीतुलासांगतोज्ञानतीनप्रकारचें १९ गी० सर्वभूतेषु
येनैकंभावमव्ययमीक्षते अविभक्तंविभक्तेषुतज्ज्ञानंविद्धिसात्विकं
२० टी० सर्वभूतेंब्रह्मादिस्थावरांतवेगळालीयाचेठाईंयेक

रूपज्ञानमव्ययभावजोज्याज्ञानंपाहीजेतोतेज्ञानसात्विकजाणा
वे २० गी० पृथक्त्वेनतुयज्ज्ञानंनानाभावान्पृथग्विधान् वेत्तिसर्वेषु
भूतेषुतज्ज्ञानंविद्धिराजसं २१ टी० वेगळेंपणेंकरूंजाजेंजाण
ने नानाभाववेगळेवेगळेसर्वाभूतींजेजाणतेंतेज्ञानराजस
२१ गी० यत्तुकृत्स्नवदेकस्मिन्कार्येसक्तमहैतुकं अतत्वार्थ
वदल्पंचतत्तामसमुदाहृतं २२ टी० येकचटांईदेहींमाझिया १४६
तिमाहिकाचेटांईआसक्तहोणे आत्माहाडिहहोय प्रतिमा
हेचईश्वरहोय ऐसेंजेजाणनेहेखरेंनसोनखरेंमानिलेंपर
मार्थयाचेटाइंनसोनजेतुच्छज्ञानतेहेंतामसज्ञानहोय २२
गी० नियतंसंगरहितमरागद्वेषतःकृतंअफलप्रेप्सुनाकर्मयत तः १

राम

सात्विकमुच्यते २३ टी० नित्यकर्मजेंतेहींअग्निनिवेशदाकून
पुत्रप्रीतिस्तवनकेलें वृत्तुवधास्तवनकरणेकर्मजें फलाशा
नसोन ऐसेंकर्मतेसात्विकजाणावें २३ गी० यत्तुकामेसु
नाकर्मसाहंकारेणवापुनः क्रियतेबहुलायासंतद्राजसमुदा
हृतं २४ कामाचीईछाकरूणकरणें तेहिंअहंकारासहीत
ज्याकर्मविद्धतश्रमतेंराजसजाणावें २४ गी० अनुबंधंक्ष
यंहिंसामनपेक्ष्यचपौरुषं मोहादारभ्यतेकर्मयत्तत्तामस मु
च्यते २५ टी० ज्याकर्मीशुभाशुभाचेअनुसंधाननाहिं ध
नाचाक्षय परासपीडा स्वसामर्थ्यनपाहुनमोहेकरूंजाक
रणेतेंतामस आतांकर्त्याचेत्रिविधलक्षणसांगतांहेत २५

गी० मुक्तसंगोनहंवादीधृत्युत्साहसमन्वितः सिद्ध्यसिद्ध्यो
र्निर्विकारःकर्त्तासात्विकउच्यते २६ टी० ठाकूनजानिनिवेशामी
कर्त्ताहेस्मउानेनाहीं धैर्यउत्साहंकरूणायुक्त. सिद्धीसगेलतरब
रे नगेलंतरबरं एसाजोकर्त्तासात्विकजाणावा २६ गी०
रागीकर्मफलप्रेप्सुर्लुब्धोहिंसात्मकोशुचिः हर्षशोकान्वितःक
र्त्ताराजसःपरिकीर्त्तितः २७ टी० जोअसक्तकर्मफलइछनार १४७
लोभी हिंसक अशुचि हर्षशोकयुक्तएसाकर्त्तोराजसजा
णावा २७ गी० अायुक्तः प्राकृतस्तब्धःशटोनैष्कृतिकोलसः
विषादीदीर्घसूत्रीचकर्त्तातामसउच्यते २८ टी० आसावधा
न विवेकशून्य आनम्र शठ शक्तिलपवनार परापमानी अ

नुद्यमी शोकवान् दीर्घसूत्रीजेयेकादिवसींहोयतेमहिन्याकरा
वं हातामसकर्त्ता २८ गी० बुद्धेर्भेदंधृतेश्चैवगुणतस्त्रिविधंशृ
णु प्रोच्यमानमशेषेणपृथक्त्वेनधनंजय २९ टी० बुद्धिचाभेद
धृतीचाभेदंधृतीचागुणास्तवत्रिविधहोतातोतुवगळपजेंजा
ईकमींसांगतो २९ गी० प्रवृत्तिंचनिवृत्तिंचकार्याकार्यभयाभ
ये बंधमोक्षंचयावेत्तिबुद्धिः सापार्थसात्विकी ३० टी० प्रवृत्ति
वोळखे निवृत्तिवोळखे हेकार्यहेंअाकार्य हाबंधमोक्ष एसेंजे
जाणतेतेंसात्विकबुद्धिजाणावी ३० गी० ययाधर्ममधर्मंचका
र्यंचाकार्यमेवच अयथावत्प्रजानातिबुद्धिः सापार्थराजसी
३१ टी० जेबुद्धिधर्मअधर्मवोळखेंनाअधर्मासधर्मवेमानि

तो कार्यासआकार्यआकार्यसकार्यएसीबुद्धितेराजसीजाग
३१ गी० अधर्मंधर्ममितियामन्यसेतमसावृतासर्वार्थान्विप
रीतांश्चबुद्धिःसापार्थतामसी ३२ टी० जेतमंकरुणयुक्तआ
धर्मासत्यधर्ममानितं सर्वहींअर्थविपरीततेबुद्धितामसीजा
णावी ३३ गी० धृत्याययाधारयतेमनःप्राणेंद्रियक्रियाः यो १४८
गेनव्यभिचारीण्याधृतिःसापार्थसात्विकी ३३ टी० जातांधे
र्येत्रिविधसांगताहत चित्तयेकाग्रविधींधैर्यअव्यभिच्यारी १४८
म्हणजें विषयांतरअध्यासजीवमध्येनाहीं मनप्राणइंद्रि
यांच्याक्रियाधारणाकरिते एसेंधैर्यतेंसात्वीकजाणावें
वे ३३ गी० यथातुधर्मकामार्थान्धृत्याधारयतेर्जुन प्र

राम

सीहोतेतेआइंक ४२ गी० यतः प्रवृत्तिर्भूतानांयेनसर्वमिदंततं
र्यसि स्वकर्मणातमभ्यर्च्य[illegible]सिद्धिंविंदतिमानवः ४६ टी० ज्यापासुन
२ भूताचीप्रवृत्तिज्याणेंहेसर्वहीव्यापलेंस्वकर्मेंकरूणा त्यासमनु
ष्येहीअर्च्युनसिद्धीतेंपावनाहेत ४६ गी० श्रेयान्स्वधर्मोविगु
णः परधर्मात्स्वनुष्ठितात् स्वभावनियतंकर्मकुर्वन्नाप्नोतिकि
ल्बिषं ४७ टी० परधर्मसुगमजोत्याहुनआपलाधर्मकठि
णजहींतहींआपलाचकरावा हेंउत्तम स्वाभाविककर्मेजा
पलेंकेल्यानेंपापनाहिं ४७ गी० सहजंकर्मकौंतेयसदोष
मपिनत्यजेत् सर्वारंभाहिंदोषेणधूमेनाग्निरिवावृताः
४८ टी० अर्जुनाआपलेंकर्मदोषवंतजहींआहेत हींटाकू

PAGE(S) MISSING
NOT AVAILABLE

149-150

नये सर्वमारंभजेतंदोषंकरूणवविछिलंआग्निसधुमजेसा ४८
गी० आसक्तबुद्धिसर्वत्रजितात्माविगतस्पृहः नैष्कर्म्यसिद्धिंपरमां
संन्यासेनाधिगच्छति ४९ टी० कोढंहींबुद्धिसक्तनकरावी निर
हंकार स्पृहारहीत नैष्कर्म्यसिद्धिजेतसंन्यासकरूणत्राप्तहोत
१६१ नैष्कर्म्यसिद्धिनवहोएपुरजोल श्लोकेतदृत्राप्तहोत एसंपरम १६१
हंसपर्यायपावतो जसापरमहंसज्ञाननिष्ठंकरूणब्रह्मभावत्र
कारसांगतोहत ४९ गी० सिद्धिंप्राप्तोयथाब्रह्मतथाप्नोतिनिबो
धमें समासेनैवकौंतेयनिष्ठाज्ञानस्ययापरा ५० टी० नैष्क
र्म्यसिद्धिपावलाजास्तांतोब्रह्महोतो तोप्रकारसंक्षेपेंकरूणसां
गतोहत ५० गी० बुद्ध्याविशुद्धयायुक्तोधृत्यात्मानंनियम्यच

शब्दादिन्विषयांस्त्यक्तारागद्वेषौव्युदस्यच ५१ टी० सात्विकबुद्धि
मार्गेसांगीतली सात्विकधृतित्याकरूणयुक्तहोतो तेचब्रह्मबु
द्धिनिश्चलकरूण शब्दस्पर्शरूपरसगंधविषययाविषयांचीस्था
नेस्त्रीयाधनादीटाकूनत्याविषयापासुनरागद्वेषतेहीटाकूनवि
शुद्धबुद्धिब्रह्मभावनाकरूणराहावें त्याचेंसाहित्यहीसांगताहे
त ५१ गी० विविक्तसेवीलघ्वाशीयतवाक्कायमानसः ध्यानयो
गेपरोनित्यंवैराग्यंसमुपाश्रितः ५२ टी० येकांतिशुचीहेशिरा
हावें अहारथोडाप्रमाणघेतजावा वाचामनकायानेमावी
सर्वदाध्यानब्रह्मसंस्पर्शीतत्परहोऊनध्यानाचेठाईंचित्तदृढकरा
यापुनःपुनःवैराग्यउत्तमप्रकारेंआश्रावें ५२ गी० अहंकारं

बलंदर्पकामंक्रोधंपरिग्रहं विमुच्यनिर्ममःशांतोब्रह्मभूयायक
ल्पतें ५३ टी० मगमींविरक्तएसाअहंकारतोटाकावा दुराग्र
हतेंबळटाकावें दर्पयोगबळेंकरूंजाउन्मार्गाचीप्रवृत्तिकरूंनं
ये प्रालब्धेंविषयजालेतहिंटाकावें कामक्रोधपरिग्रहटाकून
१६२ बळेजालातहिंनिर्ममयव्हावें परमाशांतिब्रह्मभूययोग्यहोते
मींब्रह्मयानिश्चयेंकरूंजानिश्चलराहतोब्रह्ममीहोय असा
निश्चलराहिल्याचेफळसांगताहेत ५३ गी० ब्रह्मभूतप्रसन्ना
त्मानशोचतिनकांक्षति समःसर्वेषुभूतेषुमद्भक्तिंलभतेपरां
५४ टी० ब्रह्मरूपेंकरूंजाराहिलातोप्रसन्नचित्तहोत्साता नष्ट
चाशोकनाहीं अप्राप्तइच्छितनाहीं देहादिकअभिमानगे

DR BHAU DAJI MEMORIAL

लाह्मणुन सर्वाभूतिंसमनहोत्साता रागद्वेषादिविक्षेपनाही
सर्वभूतिसद्रूपाचिभावांनातेचमासीभक्तिहोय प्राप्तहोतो ५४
गी० भक्त्यामामभिजानातियावान्यश्चास्मितत्वतः ततोमांतत्व
तोज्ञात्वाविशतेतदनंतरं ५५ टी० त्याभक्तीकरूंजामलाताजाण
तोजसामीसर्वव्यापीं जोमींसच्चिदानंदतसेंमलातत्वताजाणु
नउपरमपावतो मजमध्येंप्रवेशतोपरमानंदरूपहोऊनराह
तो स्वकर्मेपरमेश्वराराधनेकरूंजामोक्षप्रकारउपसंहारक
रीताहेत ५५ गी० सर्वकर्माण्यपिसदाकुर्वानोमद्व्यपाश्रयः
मत्प्रसादादवाप्नोतिशाश्वतंपदमव्ययं ५६ टी० जेसर्वनित्य
नैमित्तिककरावीकामहीमत्प्रीत्यर्थकरूंजासर्वमलाआपावीं

मासेंप्रसादेंकरूंगंशाश्वतपदजेतेंतोंपावतो अविनाशपंदीजा
रूढहोतो ५६ चेतसासर्वकर्माणिमयिसन्न्यस्यमत्परः बुद्धियो
गमुपाश्रित्यमच्चित्तः सततंभव ५७ टी० चित्तेंकरूंगासर्वकर्मे
माझटाइं संन्यासूनमत्परहोत्सातांबुद्धियोगाआश्रयुनम
श्चित्तसदैवहोय ५७ गी० मच्चित्तः सर्वदुर्गाणिमत्प्रसादात
१६३ रिष्यसि अथचेत्वमहंकारान्नश्रोष्यसिविनंक्ष्यसि ५८ टी० १६३
माझेंटाइंचित्तसर्वदांजास्तां सर्वसंकटांतेमाझेंप्रसादेंतरसी
ल जरतुंअहंकारेकरूंगाम्यांसांगीतलेजेंज्ञानयांतेंनमानिसी
लअर्जुनातरतुंनाशपांवसील ५८ गी० यदहंकारमाश्रित्यन
योत्स्यमितिमन्यसे मिथ्येषव्यवसायस्तेप्रकृतिस्त्वांनियोक्ष्यति

५९ टी० जरमर्जुनातुंदेहबुद्धीघरूंगमीयुद्धकरीनतरपाहो
ईलएसें मानसीलमीकदापींयुद्धकरीचनाएसेंम्हणसील
तरहातुझानिश्चयलटकाहोईल आणितुझाजोस्वभावयुद्धा
चातोतुजहानिभांडवील प्रकृतिस्तवसहसामोडनारनाही ५९
गी० स्वभावजेनकौंतेयनिबद्धः स्वेनकर्मणा कर्तुंनेच्छसियं
न्मोहात्करिष्यस्यवशोपितत् ६० टी० पूर्वकर्माचासंस्कारजो
तेणेतुंबद्धआहेसत्याकर्मबळकटबांधलागेलास तुंमोहास्त
वकरूनइच्छिनासजहींतहींस्वभावाधीनहोऊनकरसील
६० गी० ईश्वरः सर्वभूतानांहृद्देशेर्जुनतिष्ठति भ्रामयन्सर्व
भूतानियंत्रारूढानिमायया ६१ टी० ईश्वरसर्वभूतांचें

हृद्इराहतो सर्वाभूतालायंत्रारूढजिवोतंमायेंकरूणाभ्रमवीत
जाहे ६१ गी० तमेवशरणंगच्छसर्वभावेनभारत तत्प्रसादा
त्परांशांतिंस्थानंप्राप्यसिशाश्वतं ६२ टी० त्याईश्वरासशर
णहोयसर्वभावेंकरूणाअर्जुना त्याचेप्रसादेपरमशांतिमा
णिशाश्वतस्थानतुंपावसील ६२ गी० इतितेज्ञानमाख्यातंगु १६४
ह्याद्गुह्यतरंमया विमृश्यैतदशेषणयेथेच्छसितथाकुरु ६३ टी० हें १६४
तुलागुह्याचेंगुह्यज्ञानसांगीतलें सर्वहीविचारूणजसेइछीसी
लतसंकर ६३ गी० सर्वगुह्यतमंभूयः शृणुमेपरमंवचः इष्टो
सिमेदृढमतिस्ततोवक्ष्यामितेहितं ६४ टी० सर्वागुह्याचेंगुह्यव
रीष्तेपुन्हायेकदांतुलासांगतों माझेंउत्कृष्टवचनआइक तुंमा

साइष्टआहेसआणिबुद्धि हीतुसीदृढआहेत्यास्तवतुलामी हीतजेतें
सांगतो ६४ गी० मन्मनाभवमद्भक्तोमद्याजीमांनमस्कुरू मामे
वैष्यसिसत्यंतेप्रतिजानेप्रियोसिमे ६५ टी० मनहेंमजवांचुनआ
णखीकेंजाऊंनकोहूं मासाचभक्तहोय मासेंचयजनकर
मातेंनमस्कारकर मलाचपावसील मीसत्यप्रतिज्ञाकरितोंतुमा
साप्रियआहेस आतांयाहुनहीगुह्यपुढलेश्लोकींसांगतों ६६
गी० सर्वधर्मान्परित्यज्यमामेकंशरणंव्रजेत् अहंत्वासर्वपापेभ्यो
मोक्षयिष्यामिमांशुच ६६ टी० सर्वधर्मविधीमार्गटाकूनमला
येकांतेशरणयेमगाकर्मत्यागास्तवपापहोईलअनशोककरून
को मदेकशरणआलियांसर्वपापापासूनमीसोडवीन मदेक

वारणात्मणजें अकर्तृत्वनिरभिमाननिः संगणेंसीपरमहंसदशा
ज्ञानेकरूणप्राप्तजालियालताथें ६६ गी० इदंतेनातपस्कायना
नक्तायकदाचन नचाशूश्रूषवेवाच्यंनचमांयोभ्यसूयति ६७
टी० गीतार्थतत्वउपदेशुनयाशास्त्राचासांप्रदायप्रवर्तवायाविशी
नियमसांगतांहत जोस्वधर्माचरणहीनत्यालाहेंज्ञानसांगुन १६६ १६६
को अभक्तज्यालागुरूईश्वराचेठांइंनिष्ठानाहित्यालासांगुनको
जोसेवाचोरत्यालाहीसांगुनये ज्यालाभायकायाचीइछाना
हिंत्यालाहेंज्ञानसांगुनये जोमीपरमेश्वरमातेंमनुष्यबु
द्धीमानीलत्यासांगुनये ६७ गी० यइमंपरमंगुह्यंमद्भक्तेष्व
भिधास्यत्यभक्तिंमय्यपरांकृत्वामामेवैष्यत्यसंशयं ६८ टी०

हेंपरमगुह्यमाझेंभक्तासजोदेईलतोमाझीभक्तिश्रेष्ठजाणुनम
जमध्येंप्रवेशेल ६८ गी० नचतस्मान्मनुष्येषुकश्चिन्मेप्रि
यकृत्तमः भवितानचमेतस्मादन्यःप्रियतरोभुवि ६९ टी०
जोहेंगीताज्ञानसांगतोत्याहुनदुसराकोन्हीहीमलाआवडत
नाहीं यास्तवश्वीवरतोचयेकआवडतो ६९ गी० अध्येष्यतेच
यइमंधर्म्यंसंवादमावयोः ज्ञानयज्ञेनतेनाहमिष्टः स्यामिति
मोमतिः ७० टी० अर्जुनातुसामासाहाधर्मरूपसंवादयां
चेअध्यायनकरीतोत्याजोज्ञानयज्ञेंकरूणामातें प्रीयकेलेए
सेंजाणावें ७० गी० श्रद्धावाननसूयश्चशृणुयादपियोन
रः सोपिमुक्तः शुभान्लोकान्प्राप्नुयासुण्यकर्मणां ७१ टी०

जोम्रडुंकरूंजमायकेलजनिंदकेएसानोहीमुक्तहोऊनउत्तमलोकां
तेंपावलपुण्यकरूनजेलोकपावनाहोतातेयेंहाजाईल ७१ कच्चिदेत
च्छ्रुतंपार्थत्वयैकाग्रेणचेतसा कच्चिदज्ञानसंमोहः प्रनष्टस्तेध
नंजय: ७२ टी० पार्थातूंयेकाग्रचित्तेंआइकीलें कींतुझाजा
ज्ञानसंमोहगेलाकींनाहीं ७२ गी० अर्जुनउवाच नष्टोमोहःस्मृ
तिर्लब्धात्वत्प्रसादान्मयाच्युत स्थितोस्मिगतसंदेहः करिष्यवचनं १८६ १८६
तव ७३ टी० देवामाझामोहगेलाआत्मस्मृतिप्राप्तझालीतुझ्या
प्रसादेंकरूनमीनिःसंदेहतुझीआज्ञाकरीन ७३ गी० संजय
उवाच इत्येहंवासुदेवस्यपार्थस्यचमहात्मनः संवादमिममश्रोष
मद्भुतंरोमहर्षणं ७४ टी० संजयम्हणतोएसावासुदेवाचापार्थो

चासंवादमद्भुतरोमहर्षनआयकीला ७४ गी० व्यासप्रसादा
च्छ्रुतवानेतद्गुह्यमहंपरं योगंयोगेश्वरात्कृष्णात्साक्षात्कथयतः
स्वयं ७५ टी० श्रीव्यासाचेंप्रसादेंआइकिलाहेंपरमगुह्यहो
य योगेश्वरकृष्णेआपलेमुखेंहेंज्ञानसांगीतलें ७५ गी०
राजन्संस्मृत्यसंस्मृत्यसंवादमिममद्भुतंकेशवार्जुनयोः पु
ण्यंहृष्यामिचमुहुर्मुहुः ७६ टी० रायाहोसंवादस्मरस्मरू
आद्भुतकेशवार्जुनाचापुण्यरूपसंवाद मीवारंवारहर्षपाव
तो ७६ गी० तच्चसंस्मृत्यसंस्मृत्यरूपमत्यद्भुतंहरेः विस्मयोमे
हान्राजन्हृष्यामिचपुनः पुनः ७७ टी० तेंचरूपआद्भुतहरीचें
स्मरस्मरूविस्मयमोठामलाझाला हर्षपावलोंघतराष्ट्रराया

७७ गी० यत्रयोगेश्वरःकृष्णोयत्रपार्थोधनुर्धरः तत्रश्री
र्विजयोभूतिर्ध्रुवानीतिर्मतिर्मम ७८ टी० धृतराष्ट्रानुस्यामना
मध्यंकींदोंसनेचतांईजयकोणाचातर जिकडेंयोगीश्वरकृ
ष्णजेथेपार्थधनुर्धारीतेथेचलक्ष्मी शोभाविजयहितिकडे
च मवहीतिंकडेचएसेंजाणावेंइतिऋषीश्वर ७८ हरिःॐ
तत्सदितिश्री० मोक्षसन्यासयोगोनामाष्टादशोध्यायः १८
प्रसादोक्तिअष्टादशाध्यायगीताजगन्नाथऋषिकिंकरकृ
तसमाप्तं ब्रह्मार्पणमस्तु कर्मत्यागकसावदहरीसन्या
सतोहीकसा त्याचेंउत्तरसर्वकर्मफलहेंत्यागीमलामान्यसा
कर्मापंचकहेतुभूतजोंसतोंआत्माअक तोंबरा जाणतोनिज

मुक्तयेरितिहरीसांगेसुभद्रावरा १ गुरुत्याचेनिजसेवटिंहरी
कर्मासयेतायेजीं पापाश्लिष्टजनांनिवीक्षनकरीमीतारि
तायासनीआध्यावादक्षीजगद्गुरुहरीहाबोधसांगेवरा
हे गीतामलयाप्रतिनप्रकटितांनकासिदक्षीवरा २ श्रीम
द्व्यासप्रसादसंजयतयाश्रीमद्रथीचेरूपे गीतार्थोविपरियथा
मतिजगन्नाथस्वयासंक्षेपें हेसंतिरूपयाजनाथवचनीकीजे
कृपासादरें जेणेदेहमतिजवोवनिवटसंसारसिंधूतरे ३
गंगाजाणिगीतामुखांबुजसरितापासूनसंभूतले दोघीयांत्रि
जगतपावनकरीजेयेथसूस्नानते त्यामध्येंवदनांबुजश्रेष्ठ
वेदसंसारदुःखेहरी मायासादिकतेकदानलगतिवैसानिए

काघरीचिकथ ४ गंगातल्लणतिमसत्रिपथगा गीतातसीकां
नसे भक्तिज्ञानविरागमार्गरचिलें प्रत्यक्षशास्त्रींदिसे भा
र्यातिसभगीरथुज्जतिहेपायनुव्यासतो जोकर्णिकरिपा
नकींमुखींधरीतेकालविलुचितो ५ गंगास्नानकरिमरे
मगवरीवैकुंठलोकाजरी गीतापानकरीजितांचिनरतोवैकुं १८८ १८८
ठाजीघरी यासाठींनरहोप्रयासत्यजुनिसंसारिकाचीवृ
था सोजासंश्रुतिदुःखदायकसुखेंकाघरीचिकथा ६
जातोकालक्षणक्षणागृहसुताशक्तीमधेंनाकलें आयु
ष्यक्षणतेमानेकधनतेंदेताकदानामिळे तेकाशास्त्रिवृथा
तुम्हीदवडितांजालीजरासंन्निधि श्रीमल्लक्ष्मणरसाय

नामुखिंधरागीतारव्यदिव्यौषधी ७ भवार्णवाचीजअनुपम्य
नौका गीतास्त्रयेसंभवलीत्रिलोका वसासुखेंईतत्तराभवा
सी मुखेंवदाश्रीगुरुमाधवासी ८ त्रितापदावानवदग्ध
जाले मुमुक्षुगीतासरितेतजाले तेसद्यसंसारतरोजिजा
ति याकारणेआश्रइलिसुसंति ९ वर्णीजगन्नाथऋषि
रूपेचा लाधुनियांलेशगीतासरीचा नसेमलाअन्यउ
पायकांहिं तारिलगीतामजलागिपांहिं १० ज्ञानितपी
योगरतादिकाला सामर्थ्यअंगीचतरावयाला मलान
सेअन्योपायकांहिं तारिलगीतामजलागिपांहीं ११ नस्ना
नजाणेविधिमार्गसंध्या श्राद्धादिकमेंविविधासमंधा

अज्ञानभावेंनकरीचकांहिंनारीलु गीतामजलागिपांहि १२ ऋषि
श्वराचेमुखनिश्चतेला यैकाग्रचित्तेंश्रवणांतप्याला तोहाजे
गन्नाथनिवांतराहे गीतातनुव्यापुनिराहिलीहे १३ गीतासुखी
गायसेस्वप्याला नेईलश्रीमद्विष्णुस्थानाला ज्ञानेश्वरोजीम
ननातजाणि जीतांचितासद्यवसेविमानी १४ आलेघरामु
ख्यनिथानगीता हारिस्कैचेंइससंगृहीता जालाजगन्ना
थघनाढ्यज्ञाने सदैवगीतामृतकर्णपाने १५ काव्यकृतग्रंथस
माप्तः श्रीगुरुकृष्णार्पणमस्तु श्रीराम जयराम जयजे
यराम हास्तलाक्षेरगोपालभग्जोशीवाणेगावकरग्रांकुल
वरीनजिक शके१६९३ खरनामसवछरे पउशवद्यो ५ शुक्रवार

रामू

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017

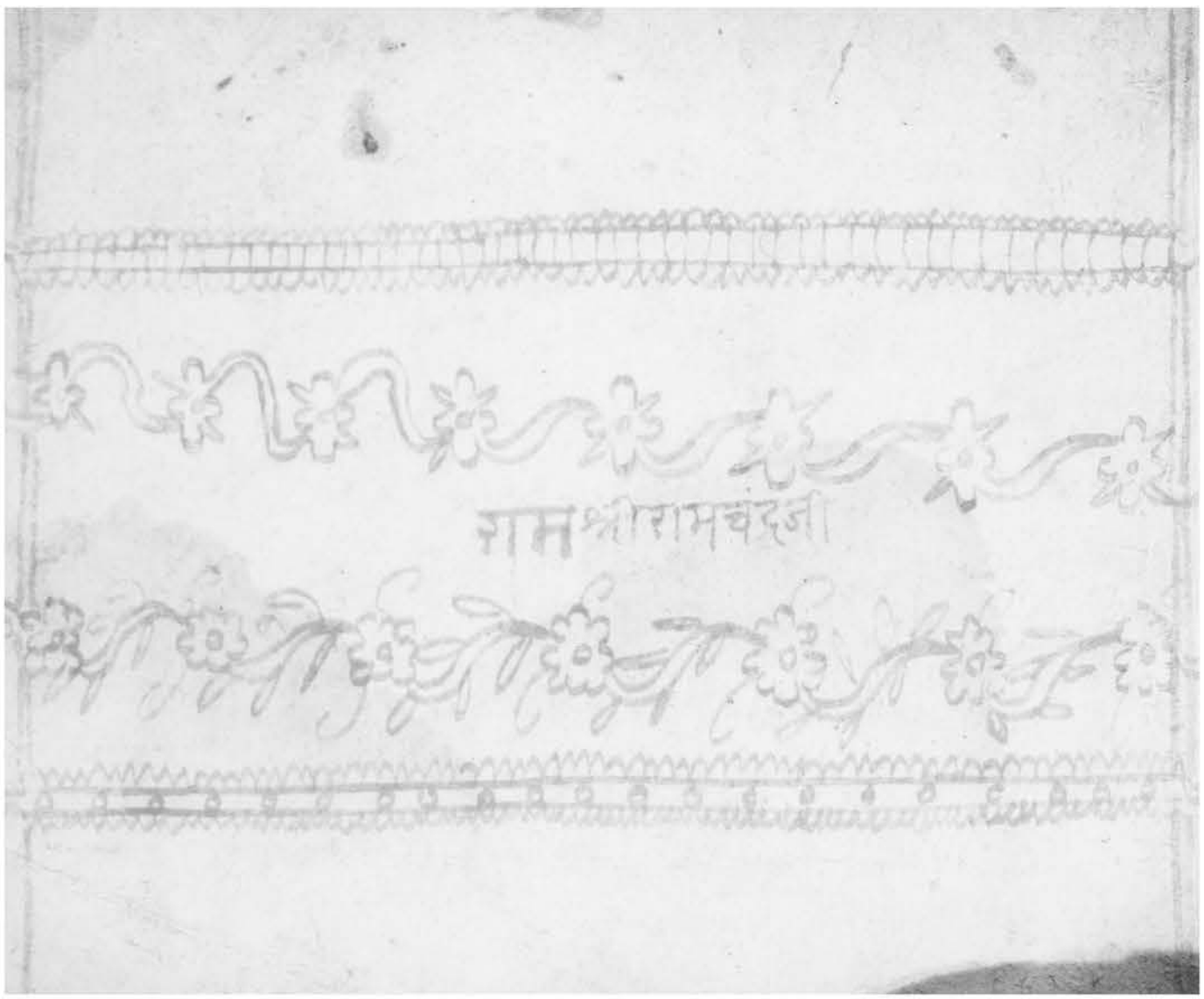
राम श्रीरामचन्द्रजी